

Urząd Marszałkowski
Województwa Podkarpackiego

Raport Końcowy

**Ocena naborów przeprowadzonych w 2008 roku i
zakładanego wpływu ich efektów na realizację celów
RPO WP**

ewaluacja / evaluation

SPIS TREŚCI

Wykaz skrótów	3
Streszczenie.....	5
Summary.....	8
1. Wprowadzenie - główne założenia badania.....	11
2. Opis zastosowanej metodologii	13
3. Opis wyników ewaluacji.....	30
3.1. Przebieg naborów w ramach RPO WP w 2008 roku.....	30
3.2. Ocena struktury i funkcjonowania systemu wyboru projektów w ramach RPO WP 49	
3.3. Ocena wpływu wybranych do dofinansowania projektów na osiągnięcie celów Programu.....	95
3.4. Ocena oszacowanych wartości wskaźników osi priorytetowej VIII Pomoc techniczna w celu zapewnienia skutecznej i najbardziej efektywnej realizacji Programu	118
3.4.1. Cel i przedmiot badania.....	118
3.4.2. Opis osi priorytetowej VIII Pomoc Techniczna RPO WP	119
3.4.3. Wskaźniki produktu na poziomie osi priorytetowej.....	132
4. Wnioski i rekomendacje.....	138
Conclusions and recommendations.....	148
Spis wykresów	158
Aneksy	163

WYKAZ SKRÓTÓW

B+R – badania i rozwój

CATI - (Computer-Assisted Telephone Interview) ankieta telefoniczna wspomagana komputerowo)

DRR - Departament Rozwoju Regionalnego (DRR),

DWP - Departament Wspierania Przedsiębiorczości (DWP),

WP.I - Oddział wsparcia procesu wdrażania osi priorytetowej I RPO

WP.II - Oddział wyboru projektów osi priorytetowej I RPO

DPI - Departament Wdrażania Projektów Infrastrukturalnych Regionalnego Programu Operacyjnego

PI.I - Oddział wsparcia procesu wdrażania osi priorytetowych II-VII RPO

PI.II – Oddział wyboru projektów w zakresie infrastruktury technicznej, społeczeństwa informacyjnego i spójności wewnątrzregionalnej

PI.III - Oddział wyboru projektów w zakresie ochrony środowiska i zapobiegania zagrożeniom, turystyki i kultury oraz infrastruktury społecznej

DBF - Departament Budżetu i Finansów

DOR - Departament Organizacyjny

EFRR - Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego

FGI - (Focus Group Interview) zogniskowany wywiad grupowy

ICT – (Information and Communication Technologies) – technologie informacyjne i komunikacyjne

IDI - (In-depth Interview) indywidualny wywiad pogłębiony

IW IZ RPO WP – Instrukcja Wykonawcza Instytucji Zarządzająca Regionalnym Programem Operacyjnym Województwa Podkarpackiego na lata 2007 – 2013

IZ RPO WP - Instytucja Zarządzająca Regionalnym Programem Operacyjnym Województwa Podkarpackiego na lata 2007 – 2013

JST – jednostka samorządu terytorialnego

KE – Komisja Europejska

KM RPO WP – Komitet Monitorujący Regionalny Program Operacyjny Województwa Podkarpackiego na lata 2007-2013

KSI –Krajowy System Informatyczny

MŚP – małe i średnie przedsiębiorstwa

OSZIK - Opis Systemu Zarządzania i Kontroli

POIG - Program Operacyjny Innowacyjna Gospodarka

PROW – Program Rozwoju Obszarów Wiejskich

PT – oś priorytetowa VIII Pomoc Techniczna RPO WP

RPO WP - Regionalny Program Operacyjny Województwa Podkarpackiego na lata 2007-2013

RSI – Regionalny System Informatyczny

SIMIK - System Informatyczny Monitoringu i Kontroli

UE - Unia Europejska

UMWP - Urząd Marszałkowski Województwa Podkarpackiego

URPO WP - Szczegółowy Opis Priorytetów Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podkarpackiego na lata 2007 – 2013

WE – Wspólnota Europejska

ZPORR - Zintegrowany Program Operacyjny Rozwoju Regionalnego

ZWP –Zarząd Województwa Podkarpackiego

Niniejszy raport jest raportem końcowym z przeprowadzonego badania ewaluacyjnego pt. „Ocena naborów przeprowadzonych w 2008 roku i zakładanego wpływu ich efektów na realizację celów RPO WP”.

Projekt był realizowany przez firmę: InfoAudit Sp. z o.o. przy współpracy Wrocławskiej Agencji Rozwoju Regionalnego S.A (podwykonawca) na zlecenie Urzędu Marszałkowskiego Województwa Podkarpackiego w Rzeszowie.

Celem głównym badania była **ocena naborów wniosków przeprowadzonych w 2008 r. w ramach RPO WP i zamierzonego wpływu ich efektów na realizację celów programu.**

Do realizacji celu głównego badania wykorzystano następujące trzy cele szczegółowe:

- C1.** Ocena struktury i funkcjonowania systemu wyboru projektów w ramach RPO WP,
- C2.** Ocena wpływu wybranych do dofinansowania projektów na osiągnięcie celów Programu,
- C3.** Ocena oszacowanych wartości wskaźników osi priorytetowej VIII Pomoc Techniczna w celu zapewnienia skutecznej i najbardziej efektywnej realizacji Programu.

Badanie zrealizowano przy wykorzystaniu jakościowych i ilościowych metod badań, co pozwoliło na zebranie kompleksowych informacji, pozyskanych od szerokiego kręgu osób i instytucji.

Najważniejsze wykorzystane metody to:

1. Przegląd dostępnych źródeł danych zastanych. Analizie poddane zostały w szczególności dokumenty RPO WP, IW IZ RPO WP, regulaminy konkursów przeprowadzonych w 2008 roku oraz baza danych wniosków złożonych w 2008 roku,
2. Indywidualne wywiady pogłębione. Zrealizowano 19 wywiadów pogłębionych z przedstawicielami IZ RPO WP oraz asesorami oceniającymi wnioski na temat schematu systemu wyboru projektów i uwarunkowań jego wykorzystania,

3. Zogniskowany wywiad grupowy. Przeprowadzony został 1 zogniskowany wywiad grupowy z członkami komisji konkursowych oceniających wnioski, który miał na celu przede wszystkim skonfrontowanie opinii osób bezpośrednio zaangażowanych w system wyboru projektów na temat mocnych i słabych stron systemu wyboru projektów,
4. Wywiady telefoniczne w wnioskodawcami zrealizowane metodą CATI. W sumie przeprowadzono 211 wywiadów,
5. Zebrane przy wykorzystaniu powyższych metod dane zostały przedstawione - w postaci wstępnych wyników i wniosków w ramach panelu ekspertów przedstawicielom kadry kierowniczej UMWP. Wnioski z panelu ekspertów posłużyły do wypracowywania rekomendacji wynikających z niniejszego badania.

Połączenie różnorodnych rodzajów danych i metod badawczych, technik analizy i gromadzenia informacji wiązało się z zastosowaniem tzw. triangulacji metodologicznej, co z kolei pozwoliło w kompleksowy sposób poznać i zrozumieć badane zagadnienie.

Najważniejsze wnioski dotyczące systemu wyboru projektów to

- Najwięcej trudności o charakterze formalnym zidentyfikowane w trakcie realizacji badań sprawiała ilość dokumentów, które beneficjenci muszą przygotować do wniosku. Główne problemy odnośnie dokumentacji projektowej beneficjenci mieli z przygotowaniem analizy finansowej lub ekonomicznej do studium wykonalności. W sumie około 2/3 wnioskodawców w jakimś stopniu wykorzystano wsparcie firm zewnętrznych na etapie przygotowania wniosku,
- Kryteria oceny jakościowej są w obecnym systemie wymierne i jasno sprecyzowane. Kryteria te najlepiej odzwierciedlały, jakość projektu. Ocena jakościowa jest dość sformalizowana i oparta o wyliczenia matematycznie, a przez to obiektywna.
- Przeprowadzona ocena kryteriów wyboru projektów osi VIII RPO WP pozwala stwierdzić, iż przyjęty system wyboru projektów zapewnia skuteczną i efektywną realizację celów RPO WP. Zakres oceny jest określony wystarczająco szczegółowo, uwzględnia elementy istotne z punktu widzenia celów i założeń RPO WP. Sposób

oceny nie jest jednak opisany szczegółowo, brak jest instrukcji zarówno dla oceniających projekt jak i opracowujących dokumenty.

Najważniejsze wnioski dotyczące wpływu wybranych projektów na realizację celów RPO WP to:

- Cele poszczególnych osi priorytetowych RPO WP zostały określono na tyle szeroko, iż wnioskodawcy nie mają problemów z wpisywaniem zakresu projektów w te cele.
- Brak zagrożenia realizacji zakładanych celów projektów w badanych schematach. Zakładane wskaźniki na rok 2010 są możliwe do osiągnięcia dzięki wdrożeniu projektów wybranych do realizacji w trakcie naborów w 2008 roku, poza tymi związanymi z przygotowaniem kompleksowych terenów inwestycyjnych i edukacja przedszkolna na terenach wiejskich.
- Porównując poziom wykorzystania środków w ramach poszczególnych działań z poziomem zakładanych wskaźników, nie ma przesłanek do stwierdzenia, iż alokacja przeznaczona na realizację poszczególnych osi priorytetowych RPO WP nie będzie wystarczająca do zapewnienia realizacji celów RPO WP.

Najważniejsze wnioski dotyczące wartości docelowych wskaźników produktu i rezultatu dla osi priorytetowej VII RPO WP

- Wyliczenie wartości docelowych wskaźników produktu i rezultatu dla Pomocy Technicznej nie zostało oparte na żadnym modelu ekonometrycznym lub prognostycznym, nie w pełni zbadano i niewłaściwie zinterpretowano również kierunek oraz tempo zmian społecznych i gospodarczych, dotyczących obszarów wsparcia a mogących mieć wpływ na osiągnięcie wartości docelowych wskaźników.

SUMMARY

The following rapport is the final rapport of the evaluation survey called pt. „Recruitment evaluation carried out and its intended effect on achieving RPO WP goals”.

The project was completed by InfoAudit limited liability company together with cooperation of Regional Agency of Development In Wrocław S.A (a subcontractor) and appointed by Marschall Office of Podkarpackie District in Rzeszów.

The main aim of the survey was the **evaluation of application enrolment carried out in 2008 within RPO WP and intended influence of its effect on the realization of program aims.**

The following three detailed aims were used to the realization of the main aim:

C1. The evaluation of the structure and operating of the project selection within RPO WP.

C2. The evaluation of chosen to subsidize project to achieve the aims of the Program.

C3. The evaluation of the priority axis values VII Technical Support in order to assure the effective and the most efficient realization of the program.

The survey was done together with using quality and quantity survey methods. This allowed to gather extensive information, acquired form wide range of people and institutions.

Here are the most important methods which were used are:

1. Review of the available data sources fund. The analysis was mainly done based on the documents RPO WP, IW IZ RPO WP, the rules of contests carried out in 2008 and the data base of applications submitted in 2008.
2. Individual detailed surveys.19 detailed surveys with IZ RPO representatives and assessors evaluating results about the system of choosing projects and determination of their usage were executed.
3. Focused group survey. One focused group survey was carried out with members of conquest committee evaluating results, which idea was to confront the opinions of people directly involved in the system of choosing and estimating weak and strong points of projects choice.

4. Phone surveys with petitioners executed CATI method. There were 211 surveys carried out in total.
5. The data collected using the mentioned above methods were presented as preliminary results and conclusions to the panel of experts the representatives of managing staff of Marschall Office. The conclusions from panel of experts were used to develop recommendation which came out of the survey.

The connection of different kind of data, analysis techniques and collecting information was combined with using so called: methodology triangulation. This allowed to know better and understand the examined issue.

The most important conclusion concerned the system of choosing projects are:

- The highest formal difficulty identified during the realization of the survey was the number of documents which beneficiaries have to prepare for the application. The main problems connected with project documents which beneficiaries have, was the preparation of financial and economical analysis for feasibility study. In total, about 2/3 of applicants were somehow using the support of external companies at this stage of preparation the application.
- Criteria of quality evaluation are in the current system rationally and clearly specified. The criteria reflected the quality of project - Quality evaluation is quite formalized and is based on mathematic calculations and so that it is objective.
- Carried out evaluation criteria of choosing project priority axis VIII RPO WP allows to state that the accepted system of choice assures the effective and efficient realization of RPO WP aims. The scope of evaluation is described precisely enough, considers crucial elements from the perspective of seeing aims RPO principles. The way of evaluation is not described in detail, there is a lack of instructions for people estimating the project and working out documents.

The most important conclusions which concern the influence of chosen project on the RPO aims realization:

- Aims of the individual priority axis RPO WP were described widely enough so applicants do not have any problems with signing up projects in the aims.
- The lack of risk of realization established project goals in the examined outlines. Established indicators for 2010 are possible to reach thanks to implementing chosen projects to realization during enrolment in 2008, besides those connected with

preparation of extensive financial trainers and pre school education in the village areas.

- Comparing the level of resources usage within particular activities with the level of set indicators, there are no premonitions to state, that allocation for realization of particular priority axis RPO WP will not be sufficient to ensure the realization of RPO aims.

The most important conclusions concerned calculation of product indicators and results for priority axis VIII RPO WP

- The calculation of aimed product indicators and results for Technical Help was not based on any econometric or predicting model. The direction and speed of social and economical changes referred to the areas of support was not fully and properly tested. It can have an influence on achieving desired aimed indicators.

1. WPROWADZENIE - GŁÓWNE ZAŁOŻENIA BADANIA

Regionalny Program Operacyjny Województwa Podkarpackiego na lata 2007-2013 to najważniejszy instrument polityki rozwoju regionalnego w województwie w ramach bieżącej perspektywy finansowej UE. Cel główny Programu, jakim jest wzrost krajowej i międzynarodowej konkurencyjności gospodarki oraz poprawa dostępności przestrzennej Podkarpacia jest zgodny z celem głównym Strategii rozwoju województwa podkarpackiego na lata 2007-2020, a także wpisuje się w cele polityki spójności na poziomie krajowym. Realizacja RPO WP ma przyczynić się zatem przede wszystkim do wzrostu konkurencyjności gospodarczej i atrakcyjności inwestycyjnej województwa podkarpackiego, poprawy dostępności komunikacyjnej i stanu środowiska, a tym samym jakości i poziomu życia mieszkańców.

Program został podzielony na osiem osi priorytetowych określających podstawowe rozwiązania strategiczne na poziomie regionalnym:

- Oś priorytetowa I Konkurencyjna i innowacyjna gospodarka,
- Oś priorytetowa II Infrastruktura techniczna,
- Oś priorytetowa III Społeczeństwo informacyjne,
- Oś priorytetowa IV Ochrona środowiska i zapobieganie zagrożeniom,
- Oś priorytetowa V Infrastruktura publiczna,
- Oś priorytetowa VI Turystyka i kultura,
- Oś priorytetowa VII Spójność wewnątrzregionalna,
- Oś priorytetowa VIII Pomoc techniczna.

Program został zatwierdzony przez Komisję Europejską 1 października 2007 r. i przyjęty uchwałą nr 72/1176/07 Zarządu Województwa Podkarpackiego 6 listopada 2007r. Pierwsze nabory wniosków o dofinansowanie w ramach RPO WP ogłoszono, zatem w 2008r. Łącznie w pierwszym roku wdrażania RPO WP przeprowadzono 10 naborów wniosków, w tym 8 w trybie konkursowym i 2 w trybie projektów systemowych. W ramach tych konkursów złożono łącznie 1 179 wniosków.

Główną przesłanką realizacji badania ewaluacyjnego była zatem potrzeba oceny sprawności funkcjonowania systemu wyboru projektów na podstawie naborów przeprowadzonych w ramach RPO WP w 2008 r. zidentyfikowanie głównych czynników

wpływających na wybór projektów, jak również wskazanie zaleceń przyczyniających się do ewentualnych usprawnień tego systemu w przyszłości przesłanka realizacji celu trzeciego było z kolei identyfikowanie przez system monitorowania znaczącego przekroczenia wartości wskazanych wskaźników PT w porównaniu z założonymi pierwotnie wartościami docelowymi.

W tym kontekście, uwzględniając cele badania, zakres przedmiotowy ewaluacji odnoszący się do celów szczegółowych 1 i 2 obejmował w szczególności:

- system wyboru projektów na przykładzie naborów przeprowadzonych w ramach RPO WP w 2008r w ramach I, II, IV, V osi priorytetowej Programu,
- system wyboru projektów systemowych dla VIII osi priorytetowej,
- zakładany wpływ efektów naboru na realizację celów Programu,
- główne czynniki (pozytywnie, neutralnie i negatywnie) wpływające na wybór projektów,
- zalecenia przyczyniające się do usprawnień systemu wyboru projektów.

Zakres przedmiotowy ewaluacji odnoszący się do celu szczegółowego 3 obejmował natomiast w szczególności:

- szacowane wartości wskaźników osi priorytetowej VIII Pomoc Techniczna,
- główne czynniki przesądzające o przekroczeniu wartości wskaźników osi VIII.

2. OPIS ZASTOSOWANEJ METODOLOGII

W celu zebranie kompleksowych i wyczerpujących informacji pozyskanych od szerokiego kręgu osób i instytucji, a co się z tym wiąże w celu rzetelnego i pełnego wywiązania się z realizacji celów niniejszego badania Wykonawca wykorzystał wachlarz metod oraz narzędzi badawczych. Połączenie różnorodnych rodzajów danych i metod badawczych, technik analizy i gromadzenia informacji wiąże się z zastosowaniem tzw. triangulacji metodologicznej. W ramach tego badania ewaluacyjnego zastosowana została:

- **TRIANGULACJA ŹRÓDEŁ DANYCH** – analizą objęte zostały zarówno dane zastane jak i dane wywołane,
- **TRIANGULACJA METOD BADAWCZYCH** – połączenie różnych metod badawczych – ilościowych, jakościowych, desk research - pozwoliło w kompleksowy sposób poznać i zrozumieć badane zjawisko,
- **TRIANGULACJA PERSPEKTYW BADAWCZYCH** – ewaluacja została przeprowadzona przez zespół doświadczonych badaczy – naukowców oraz praktyków zajmujących się wdrażaniem regionalnych programów operacyjnych.

W trakcie realizacji badania uwzględniono następujące kryteria ewaluacyjne:

- **TRAFNOŚĆ:** Czy system wyboru projektów jest poprawnie zaprojektowany w kontekście możliwości wyboru takich projektów, które przyczyniają się do realizacji celów Programu i osiągnięcia przez Program zamierzonego wpływu,
- **SKUTECZNOŚĆ:** Czy cele RPO WP zostaną osiągnięte dzięki realizacji wyłonionych projektów oraz czy wskaźniki Pomocy technicznej RPO WP obrazujące stan realizacji wyznaczonych celów Programu i ich zakładane wartości docelowe zostały właściwie określone w kontekście prawidłowej realizacji Programu,
- **EFEKTYWNOŚĆ:** Czy wyłonione dzięki funkcjonującemu systemowi wyboru projekty zapewniają najbardziej racjonalną realizację założonych celów RPO WP.

Realizacja projektu badawczego i zebrane w jego trakcie informacje posłużyły do udzielenia odpowiedzi na następujące pytania badawcze. Pytania zostały pogrupowane

wg celów szczegółowych a także kryteriów ewaluacyjnych. Znalezienie odpowiedzi na pytania pozwoliło, zatem na realizację celów badania.

Cel szczegółowy	Pytanie badawcze	Kryterium ewaluacyjne	Metody badawcze
C1. Ocena struktury i sprawności funkcjonowania systemu wyboru projektów w ramach RPO WP	<p>Czy system wyborów projektów w ramach RPO WP (m.in. wybór projektów do dofinansowania, dokumentacja projektowa) wyłania projekty, które w największym stopniu umożliwiają realizację celów Programu?</p> <p>Jakie będą rezultaty wybranych do dofinansowania projektów?</p>	Trafność	desk research, IDI, FGI, panel ekspertów desk research CATI
	Czy system wyboru projektów systemowych został trafnie zdefiniowany? Czy system ten w pełni wpływa na skuteczną realizację RPO WP?	Trafność/ skuteczność	desk research, IDI,, FGI, panel ekspertów
	Czy dokumentacja stosowana w celu wyłonienia projektów do dofinansowania jest zrozumiała dla beneficjentów?	Trafność	desk research CATI, IDI
	Jakie trudności o charakterze formalnym mają projektodawcy w przygotowaniu projektów? Z czego wynikają te problemy?	Trafność	CATI, IDI, FGI
	<p>Czy zdefiniowany w Programie katalog beneficjentów jest wystarczający w odniesieniu do osiągnięcia celów RPO WP? Czy katalog beneficjentów Programu pomija podmioty, które mogą służyć realizacji celów RPO WP (np. wyłączenie z katalogu beneficjentów IV osi priorytetowej administracji rządowej)?</p> <p>Czy zmiana katalogu beneficjentów w ramach poszczególnych działań przyczyni się do efektywniejszej realizacji RPO WP?</p>	Skuteczność/ trafność	desk research, IDI desk research, panel ekspertów
	W jakim zakresie system wyboru projektów RPO WP uwzględnia kwestie związane z wymogiem monitorowania efektów projektów?	Skuteczność	desk research, IDI
	Czy już na etapie wyboru projektów uwzględnia się kwestie związane z monitoringiem i oceną stopnia realizacji efektów Programu?	Skuteczność	desk research

	Jakie kwestie budzą najwięcej wątpliwości wśród projektodawców/ beneficjentów i pracowników w związku z systemem naboru wniosków?	Trafność	IDI, FGI, CATI
	W przypadku wdrażania których działań RPO WP występują problemy związane z systemem wyboru projektów? Czego one dotyczą i z czego one wynikają?	Skuteczność	desk research CATI, IDI
	Czy występują problemy we wdrażaniu pomocy technicznej? W jakim stopniu wpływają na realizację celów RPO WP?	Skuteczność	desk research, IDI, panel ekspertów
C2. Ocena wpływu wybranych do dofinansowania projektów na osiągnięcie celów Programu	Czy wybrane do dofinansowania projekty zapewnią realizację celów osi priorytetowych, a tym samym Programu? Czy występują/ mogą wystąpić problemy w osiągnięciu celów RPO WP oraz jakie są/będą ich przyczyny?	Skuteczność	desk research panel ekspertów
	Które cele Programu i poszczególnych osi najłatwiej/najtrudniej będzie osiągnąć przy przyjętych kryteriach wyboru projektów? Jakie trudności pojawiają się w odniesieniu do wyboru projektów?	Skuteczność	desk research, FGI panel ekspertów
	W przypadku, których osi priorytetowych RPO WP należy przedsięwziąć działania związane ze zwiększeniem efektywności realizowanych celów?	Efektywność	desk research; FGI panel ekspertów
	Czy alokacja przeznaczona na realizację poszczególnych osi priorytetowych RPO WP jest wystarczająca do zapewnienia realizacji celów RPO WP?	Skuteczność/ Efektywność	desk research, panel ekspertów
	Jakie działania należy podjąć, aby przyjmowane projekty w pełni realizowały cele Programu?	Skuteczność	desk research IDI, FGI, CATI, panel ekspertów
osi priorytetowej VIII Pomoc techniczna w celu zapewnienia skutecznej i najbardziej	Czy wartości docelowe wskaźników dla VIII osi priorytetowej zostały trafnie oszacowane?	Trafność	desk research, IDI, panel ekspertów
	Czy odpowiadają one dotychczasowemu i przewidywanemu stopniowi realizacji zadań?		
	Jakie występują przyczyny przekroczenia wartości wskaźników w porównaniu z założonymi pierwotnie wartościami?	Trafność	desk research, IDI, panel ekspertów

	Czy zadania zrealizowane w ramach osi VIII RPO WP można ocenić jako niezbędne dla zapewnienia skutecznej i efektywnej realizacji programu?	Skuteczność/ Efektywność	desk research, IDI, CATI, panel ekspertów,
	Jakie zmiany należałoby wprowadzić w Programie, aby wartości wskaźników w pełni odpowiadały założonym celom?	Trafność	desk research IDI, FGI, CATI, panel ekspertów

Plan prac w ramach realizacji badania składał się z następujących etapów:

Etap I - Desk Research – analiza konstrukcji systemu wyboru projektów

Etap II - Przygotowanie Raportu Metodologicznego

Etap III - Indywidualne Wywiady Pogłębione (IDI)

Etap IV - Desk Research – Analiza struktury złożonych i wybranych do analizy wniosków

Podetap IVA - Desk Research – Analiza struktury złożonych i wybranych do analizy wniosków – nabory w ramach osi priorytetowej VIII

Etap V- Analiza SWOT systemu wyborów projektów w ramach RPO WP

Etap VI - Focus Group z członkami komisji konkursowych

Etap VII- Wywiady telefoniczne CATI z wnioskodawcami

Etap VIII - Analiza wyników badania w kontekście realizacji celu głównego i celów szczegółowych badania

Etap IX - Panel ekspertów

Etap X - Przygotowanie Raportu Końcowego

ETAP I - DESK RESEARCH - ANALIZA KONSTRUKCJI SYSTEMU WYBORU PROJEKTÓW

Celem tego etapu było przede wszystkim:

- ustrukturyzowanie wiedzy na temat systemu wyboru projektów RPO WP,

- określenie najważniejszych etapów tego procesu,
- wytypowanie potencjalnych „wąskich gardeł” w systemie,
- zidentyfikowanie kluczowych osób odpowiadających za przeprowadzanie i zarządzanie procesem naborów.

W pierwszym etapie badania dokonano analizy danych zastanych – dokumentów bezpośrednio związanych z systemem wyboru projektów oraz zarządzaniem i wdrażaniem RPO WP:

- Regionalny Program Operacyjny Województwa Podkarpackiego na lata 2007-2013,
- Szczegółowy Opis Priorytetów Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podkarpackiego na lata 2007-2013,
- Instrukcja Wykonawcza Instytucji Zarządzającej Regionalnym Programem Operacyjnym Województwa Podkarpackiego na lata 2007-2013,
- Opis systemu zarządzania i kontroli dla Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podkarpackiego na lata 2007-2013,
- Podręcznik kwalifikowania wydatków w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podkarpackiego na lata 2007-2013,
- Kryteria wyboru finansowanych operacji w ramach RPO WP,
- Harmonogram naborów wniosków o dofinansowanie w ramach RPO WP,
- Dokumentacja stosowana w celu wyłonienia projektów do dofinansowania w ramach RPO WP (Regulamin konkursów w poszczególnych naborach ogłaszanych w 2008r).

Wyniki tego etapu posłużyły bezpośrednio do przygotowania narzędzi badawczych wykorzystywanych w późniejszych etapach prac badawczych m.in. scenariusza rozmów.

W ramach tego etapu zapoznano się także z wynikami badań ewaluacyjnych realizowanych na terenie innych województw a związanych z systemem wyboru projektów. Na tej podstawie dokonano identyfikacji dobrych praktyk związanych z systemem wyboru projektów. Analizowane raporty to:

- Analiza systemu zarządzania i kontroli RPO WP na lata 2007-2013, Grupa Gumułka, 2008, na zlecenie Urzędu Marszałkowskiego Województwa Podkarpackiego,
- Ocena systemu kryteriów wyboru projektów w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego, PAG Uniconsult Sp.z.o.o, 2009 na zlecenie Urzędu Marszałkowskiego Województwa Śląskiego,
- Analiza systemu zarządzania, wdrażania i kontroli Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podlaskiego, IBC Group i Białostocka Fundacja

Kształcenia Kadr, 2009, na zlecenie Instytucji Zarządzającej Regionalnym Programem Operacyjnym Województwa Podlaskiego,

- System wyboru projektów w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego dla Województwa Pomorskiego, 2009, Jednostka Ewaluacji RPO WP,
- Ocena efektów osiągniętych podczas wdrażania ZPORR w kontekście realizacji Strategii Rozwoju Województwa Kujawsko – Pomorskiego 2007-2013r, Grupa Gumułka, 2008, na zlecenie Urzędu Marszałkowskiego Województwa Kujawsko – Pomorskiego.

Dodatkowo, na podstawie przeprowadzonej analizy danych zastanych stworzona została matryca logiczna systemu wyboru projektów, stanowiąca materiał roboczy wykorzystywany w trakcie realizacji kolejnych etapów badania.

ETAP II – PRZYGOTOWANIE RAPORTU METODOLOGICZNEGO

Zakres raportu metodologicznego obejmował następujące części:

- zakres przedmiotowy badania,
- uszczegółowienie katalogu podstawowego pytań ewaluacyjnych,
- metodologię realizacji badania, w tym opis zastosowania obligatoryjnych metod, technik, narzędzi badawczych oraz opis zastosowanych dodatkowych metod, technik, narzędzi badawczych,
- plan analizy oraz interpretacji danych,
- szczegółowy harmonogram w ujęciu dziennym i plan organizacji pracy zespołu badawczego,
- system cotygodniowej sprawozdawczości z prowadzonych prac badawczych,
- robocze wersje planowanych do zastosowania narzędzi badawczych.

ETAP III - INDYWIDUALNE WYWIADY POGŁĘBIONE (IDI)

W etapie III przeprowadzonych zostało 19 efektywnych wywiadów pogłębionych (IDI) z pracownikami odpowiedzialnymi za wybór oraz ocenę projektów, kadrą kierowniczą oraz asesarami oceniającymi wnioski.

Celem rozmów było pogłębienie informacji na temat samego systemu wyboru projektów, a także zdobycie wiedzy odnośnie uwarunkowań powstania takiego a nie innego

systemu, jego funkcjonowania w praktyce, problemów, jakie się pojawiają, ewentualnych zagrożeń związanych z funkcjonowaniem nietrafnych rozwiązań systemowych.

Wywiady indywidualne z przedstawicielami Departamentu Rozwoju Regionalnego UMWP, a więc osobami odpowiedzialnymi za zarządzanie wdrażaniem PT, ukierunkowane zostały na zdobycie pogłębionych informacji na temat przyczyn przekroczenia zakładanych wartości wskaźników w ramach osi priorytetowej VIII a także na temat skutków niedoszacowania lub przeszacowania zakładanych efektów PT dla jakości procesu wdrażania RPO WP i zagwarantowania prawidłowego przygotowania projektów składanych w ramach RPO WP.

ETAP IV - DESK RESEARCH - ANALIZA STRUKTURY ZŁOŻONYCH I WYBRANYCH DO DOFINANSOWANIA WNIOSKÓW

W ramach etapu IV poddano analizie wnioski oraz projekty, które uzyskały dofinansowanie. W tym etapie wykorzystano informacje od Zamawiającego odnośnie baz danych przeprowadzonych konkursów RPO WP w szczególności w zakresie struktury (liczby i typów) złożonych wniosków, projektów wybranych do dofinansowania oraz projektodawców i beneficjentów. W sumie w zakres przedmiotowy badania weszło 1179 wniosków, których szczegółowy rozkład przedstawia tabela nr 1 poniżej.

Informacje zebrane w ramach tego etapu pozwoliły na ocenę tego, czy zakładane na etapie programowania RPO WP rodzaje interwencji, ich skala, typ zaangażowanych beneficjentów oraz zainteresowanie poszczególnymi działaniami/schematami Programu znajdują swoje odzwierciedlenie w rzeczywistości tzn. w sposób pośredni ocenie poddana została trafność przyjętych założeń celów Programu i jego poszczególnych osi priorytetowych.

Tabela 1 Liczba złożonych wniosków i wybranych do dofinansowania projektów w ramach poszczególnych Działań RPO WP

Działanie	Schemat	Liczba złożonych wniosków	Liczba projektów wybranych do dofinansowania
Działanie 1.1 Wsparcie kapitałowe przedsiębiorczości	Schemat B – Bezpośrednie dotacje inwestycyjne	730	379
Działanie 1.4 Promocja gospodarcza i aktywizacja	Schemat A – Projekty inwestycyjne	3	0

inwestycyjna regionu			
Działanie 2.1 Infrastruktura komunikacyjna	Schemat B – Drogi powiatowe	52	83
Działanie 2.1 Infrastruktura komunikacyjna	Schemat C – Drogi gminne	111	
Działanie 4.1 Infrastruktura ochrony środowiska	Schemat A Projekty dotyczące infrastruktury oczyszczania ścieków	69	65
Działanie 4.1 Infrastruktura ochrony środowiska	Schemat B Projekty dotyczące infrastruktury zaopatrzenia w wodę	26	
Działanie 4.2 Infrastruktura przeciwpowodziowa i racjonalna gospodarka zasobami wodnymi	-----	19	16
Działanie 5.1 Infrastruktura edukacyjna	Schemat B System oświaty	146	44
Działanie 8.1 Wsparcie procesu zarządzania i wdrażania	-----	13	13
Działanie 8.2 Informowanie, promocja oraz wsparcie przygotowania i realizacji projektów	-----	10	10
SUMA		1179	610

Źródło: <http://www.wrota.podkarpackie.pl/pl/rpo/vademecum#dp>, stan na koniec września 2009

PODETAP IVA - DESK RESEARCH - ANALIZA STRUKTURY ZŁOŻONYCH I WYBRANYCH DO DOFINANSOWANIA WNIOSKÓW –NABORY W RAMACH OSI PRIORYTETOWEJ VIII

Osobny obszar badawczy w ramach etapu IV stanowiła ocena naborów przeprowadzonych w ramach osi priorytetowej VIII Pomoc techniczna pod kątem ewentualnej modyfikacji oszacowanych wartości wskaźników. Celem było zdiagnozowanie przyczyn znaczącego przekroczenia wartości wskazanych poniżej wskaźników w porównaniu z założonymi pierwotnie wartościami docelowymi: *Liczba pracowników, których wynagrodzenia są refundowane w ramach pomocy technicznej; Liczba projektów zrealizowanych w ramach osi priorytetowej; Liczba szkoleń i konferencji dla beneficjentów Programu.*

Istotą realizacji tego obszaru badawczego było wskazanie przyczyn odchyień wartości wskaźników w ramach osi priorytetowej VIII, jak również wypracowanie rekomendacji mogących stanowić podstawę do wprowadzenia ewentualnych zmian w zapisach Programu tj. modyfikacji zakładanych wartości docelowych wskaźników, opierając się na zapisach art. 48 ust. 3 Rozporządzenia WE 1083/2006.

W ramach tego zadania przeanalizowano oszacowane wartości wskaźników w latach docelowych tj. 2010, 2013, 2015 oraz określono docelowe wartości wskaźników zgodne z celami Programu, tak aby zachować możliwość efektywnej realizacji Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podkarpackiego na lata 2007-2013.

ETAP V ANALIZA SWOT SYSTEMU WYBORU PROJEKTÓW W RAMACH RPO WP

Analiza SWOT funkcjonowania systemu wyboru projektów RPO WP w kontekście zakładanego wpływu na osiągnięcie celów RPO WP stanowi podsumowanie etapów od I do IV. Analiza zawiera informacje na temat mocnych i słabych stron systemu wyboru projektów przeprowadzonych w ramach I, II, IV, V i VIII osi priorytetowej badanego Programu oraz jego szans i zagrożeń w kontekście realizacji celów Programu. W analizie uwzględnione zostały zarówno czynniki wewnętrzne - zależne od IZ RPO WP jak również zewnętrzne, na które IZ RPO WP ma ograniczony lub żaden wpływ. Identyfikacja czynników endogenicznych pozwoliła na sformułowanie zaleceń i rekomendacji możliwych do wdrożenia przez samą IZ RPO WP tak, aby czynniki negatywne ograniczyć do minimum, natomiast czynniki pozytywne wzmocnić oraz wykorzystać w jak największym stopniu w celu zwiększenia skuteczności realizacji celów RPO WP.

ETAP VI - FOCUS GROUP Z CZŁONKAMI KOMISJI KONKURSOWYCH

W ramach niniejszego badania ewaluacyjnego przeprowadzony został 1 zogniskowany wywiad grupowy z członkami komisji konkursowych oceniającymi wnioski napływające w ramach konkursów ogłoszonych przez IZ RPO WP w 2008. Celami wywiadu fokusowego było:

1. Skonfrontowanie opinii osób bezpośrednio zaangażowanych w system wyboru projektów na temat mocnych i słabych stron systemu zdiagnozowanych przez zespół badawczy na podstawie badań zrealizowanych w ramach etapu od I do IV.
2. Uzyskanie opinii na temat jakości ocenianych projektów w kontekście wymagań stawianych przez badany system wyboru projektów w ramach RPO WP.

3. Wypracowanie rekomendacji i zaleceń dotyczących uniknięcia negatywnych skutków zagrożeń oraz wykorzystania szans zwiększenia skuteczności systemu wyboru projektów, jakie zostały zdiagnozowane w analizie SWOT przez zespół badawczy.

ETAP VII - WYWIADY TELEFONICZNE CATI Z WNIOSKODAWCAMI

W ramach etapu VII zrealizowano 211 efektywnych wywiadów telefonicznych wspomaganych komputerowo, które zostały poprzedzone pilotażem narzędzia badawczego. Wyniki pilotażu włączono do wyników badania zasadniczego. Po przeprowadzeniu pilotażu nie wprowadzono, bowiem zmian w narzędziu badawczym.

Celem realizacji badania ilościowego z wnioskodawcami lub beneficjentami realizującymi projekty w ramach RPO WP było zebranie, zgromadzenie i wstępna analiza informacji na temat ich oceny trafności, skuteczności i użyteczności systemu wyboru projektów w ramach RPO WP, a także na temat założeń ich projektów w kontekście celów działania i całego Programu.

Procentowy udział próby w stosunku do populacji złożonych wniosków w poszczególnych działaniach wchodzących w skład niniejszego badania przedstawiają tabele poniżej. Pierwsza z tabel przedstawia założenia doboru próby, druga realne wykonanie próby. W ramach grupy wniosków nie wybranych do dofinansowania znalazły się wnioski, które nie przeszły oceny formalnej oraz te, które przeszły ocenę formalną, ale nie zostały wybrane do dofinansowania. (Założono, że o ile to możliwe liczebność tych dwóch grup będzie równa) oraz będące w trakcie oceny merytoryczno – technicznej. W ramach grupy projektów wybranych do dofinansowania znalazły się wnioski, które pozytywnie przeszły ocenę formalną oraz zostały wybrane do dofinansowania.

Tabela 2 Zakładana struktura i liczebność próby wybranej do badania metodą CATI

Działanie	Schemat	Wnioski nie wybrane do dofinansowania				Projekty wybrane do dofinansowania	
		RAZEM		z tego nie przeszły oceny formalnej	z tego przeszły ocenę formalną ale nie zostały wybrane do dofinansowania		
		Udział próby	Liczebność próby			Udział próby	Liczebność próby
1.1	B	10%	35	17	18	10%	38
1.4	A	100%	3	2	1	-----	-----
2.1	B	20%	4	2	2	20%	6
2.1	C		12	6	6		11
4.1	A	50%	11	5	6	51%	25
4.1	B		4	2	2		8
4.2	-----	100%	3	2	1	18%	8
5.1	B	6%	6	6		82%	36
SUMA			78	42	36		132

Źródło: Opracowanie własne

Tabela 3 Zrealizowana struktura i liczebność próby badawczej metodą CATI

Działanie	Schemat	Wnioski nie wybrane do dofinansowania				Projekty wybrane do dofinansowania		
		RAZEM		z tego nie przeszły oceny formalnej	z tego przeszły ocenę formalną ale nie zostały wybrane do dofinansowania			z tego w trakcie oceny merytorycznej
		Udział próby	Liczebność próby			Udział próby	Liczebność próby	
1.1	B	10%	35	17	18		11%	38
1.4	A	67%	2	1	1		-----	0
2.1	B	18%	4	1	3	24%	6	
2.1	C		10	6	4			13
4.1	A	53%	12	4	8	52%	25	
4.1	B		4	1	3		9	
4.2	-----	100%	3	2	1	44%	7	
5.1	B	7%	7	2		5	82%	36
SUMA			77	34	38	5		134

Źródło: Opracowanie własne

Ankieterzy mieli problemy z dotarciem do wnioskodawców, którzy nie przeszli oceny formalnej, szczególnie w ramach schematu 5.1.B (zrealizowano tylko 2 z zakładanych 6

ankiet w tej grupie). W każdym przypadku, gdy niemożliwe stało się zrealizowanie zakładanej liczby ankiet w grupie wniosków odrzuconych na etapie oceny formalnej, wykonano więcej ankiet w pozostałych grupach wnioskodawców w ramach tego samego działania RPO WP, tak aby ich liczba zgadzała się na poziomie dwóch głównych grup: wniosków nie wybranych do dofinansowania i projektów wybranych do dofinansowania. Odchylenia, różnice między założeniami a realnym wykonaniem próby badawczej przedstawia tabela poniżej.

Tabela 4 Różnica między założeniami a realizacją próby badawczej w ramach badania metodą CATI

Działanie	Schemat	Wnioski nie wybrane do dofinansowania			Projekty wybrane do dofinansowania		
		Założenia	Realizacja	odchylenie od założeń	Założenia	Realizacja	odchylenie od założeń
1.1	B	35	35	0	38	38	0
1.4	A	3	2	-1	0	0	0
2.1	B	4	4	0	6	6	0
2.1	C	12	10	-2	11	13	2
4.1	A	11	12	1	25	25	0
4.1	B	4	4	0	8	9	1
4.2	-----	3	3	0	8	7	-1
5.1	B	6	7	1	36	36	0
SUMA		78	77	-1	132	134	2

Źródło: Opracowanie własne

ETAP VIII – ANALIZA WYNIKÓW BADAŃ W KONTEKŚCIE REALIZACJI CELU GŁÓWNEGO I CELÓW SZCZEGÓLOWYCH BADANIA

Celem głównym tego etapu badania było zebranie i opisanie wszystkich zebranych dotychczas informacji i danych, ich analiza i interpretacja w celu realizacji celu głównego oraz celów szczegółowych. System wyboru projektów w ramach RPO WP i jego zakładany wpływ na realizację celów Programu oceniony został z uwzględnieniem przyjętych kryteriów ewaluacyjnych - trafności, skuteczności i efektywności.

W konsekwencji oceniono, w jakim stopniu projekty wybrane do realizacji w ramach naborów przeprowadzonych w 2008 r. RPO WP przyczyniły się do realizacji celów Programu, a także w jakim stopniu sam system wyboru projektów umożliwił realizację projektów w największym stopniu wpływających na realizację tych celów oraz jakie były przyczyny przekroczenia wartości wskaźników osi VIII i jakie powinny być ich wartości

docelowe (metoda oszacowania wartości wskaźników osi VIII została opisana na stronie 20 niniejszego Raportu).

ETAP IX - PANEL EKSPERTÓW

W tym etapie wnioski wynikające z efektów dotychczasowych prac zostały przedyskutowane w formie panelu ekspertów z przedstawicielami Zamawiającego. Jednym z elementów panelu było przedstawienie przez Wykonawcę syntetycznego podsumowania badania oraz wstępnych wniosków i rekomendacji dla systemu wyboru projektów przeprowadzonych w ramach RPO WP w celu skutecznego i efektywnego osiągnięcia celów Programu. Celem dyskusji w trakcie moderowanego spotkania było wypracowanie części rekomendacji i płynących z nich zaleceń o charakterze operacyjnym.

ETAP X - PRZYGOTOWANIE RAPORTU KOŃCOWEGO

Finalny etap prac stanowiło przygotowanie raportu końcowego wykorzystującego wyniki przeprowadzonych badań, analiz oraz uwzględniającego wypracowane w trakcie panelu ekspertów rekomendacje i zalecenia operacyjne.

W BADANIU WYKORZYSTANO NASTĘPUJĄCE METODY ANALIZY DANYCH:

- Analiza danych wtórnych,
- Analiza danych jakościowych,
- Analiza danych ilościowych,
- Burza mózgów,
- Matryca logiczna systemu wyborów projektu RPO WP i jego wąskie gardła,
- Analiza problemów oraz celów.

ANALIZA DANYCH WTÓRNYCH

Analiza źródeł wtórnych została oparta o dane udostępnione przez IZ RPO WP m.in. bazę danych dotyczącą przeprowadzonych naborów w roku 2008. Analiza objęła dane dotyczące realizowanych projektów oraz złożonych wniosków, które nie uzyskały wsparcia. W ramach tego etapu wykorzystano dokumenty dotyczące samego RPO WP, systemu

wyboru projektów RPO WP oraz dokumentację konkursową z przeprowadzonych konkursów. W oparciu o analizy ilościowe przeprowadzone na podstawie tych źródeł powstała baza danych o złożonych i wybranych do realizacji wnioskach zawierająca wszystkie niezbędne Wykonawcy informacje pozwalające na prowadzenie m.in. analiz struktury złożonych i wybranych wniosków pod względem typów projektów, typów interwencji, typów wnioskodawców, zakładanych celów projektów, zakładanych wskaźnikach.

Kolejnymi źródłami danych wtórnych były dokumenty bezpośrednio związane z systemem wyboru projektów oraz zarządzaniem i wdrażaniem RPO WP, a także wyniki badań ewaluacyjnych realizowanych na terenie innych województw a związanych z systemem wyboru projektów.

Analiza danych wtórnych pozwoliła na ustrukturyzowane wiedzy na temat systemu wyboru projektów RPO WP, określenie najważniejszych etapów tego procesu, wytypowanie potencjalnych wąskich gardeł w systemie.

ANALIZA DANYCH JAKOŚCOWYCH

Zdobyte informacje z badania jakościowego – wywiadów indywidualnych i wywiadu grupowego - zostały zakodowane wg klucza tematycznego - słów, pojęć istotnych z punktu widzenia celu badania. W ten sposób wyselekcjonowane zostały te części materiału mówionego, które niosły informacje istotne dla realizacji celów badania. Pozwoliło to na zliczanie zakodowanych według kategorii treści, a następnie analizę porównawczą zebranego materiału empirycznego. Tak przeprowadzona metoda analizy treści wywiadów indywidualnych pozwoliła uczynić proces badawczy obiektywnym i ograniczyć subiektywną selekcję materiału przez badacza.

ANALIZA DANYCH ILOŚCIOWYCH

Dane ilościowe, przede wszystkim wyniki badania ilościowego metodą CATI, zostały opracowane metodami statystycznymi z wykorzystaniem pakietu statystycznego EXCEL i SPSS. Zbadano rozkłady zmiennych odpowiedzi na poszczególne pytania, statystyki opisowe charakteryzujące dane populacje oraz rozpoznano zależności pomiędzy zmiennymi.

Zależności między danymi służące uzyskaniu istotnych informacji z punktu widzenia postawionych pytań badawczych były weryfikowane statystycznie przy użyciu testu chi-

kwadrat lub analizy wariancji. Weryfikacja przeprowadzona została przy poziomie istotności $\alpha = 0,05$. Test niezależności chi-kwadrat zastosowany został w przypadku badania niezależności cech jakościowych lub w przypadku badania niezależności cechy jakościowej z ilościową. Analiza wariancji zastosowana została w przypadku badania wpływu zmiennych - czynników interwałowych na wybraną cechę zmienną.

Przy weryfikacji zależności statystycznych za najważniejsze zmienne uznano:

Zmienne niezależne	Zmienne zależne
<ul style="list-style-type: none"> • Działanie w ramach którego złożony został wniosek • Status wniosku – przyjęty, nieprzyjęty do realizacji • Typ beneficjenta • Typ projektu 	<ul style="list-style-type: none"> • Ocena skuteczności poszczególnych etapów prowadzenia naborów • Zakładane wskaźniki realizacji celów projektu

Wyniki analizy danych ilościowych uzyskanych dzięki badaniu CATI z wnioskodawcami RPO WP wykorzystane zostały przede wszystkim do uzyskania odpowiedzi na kwestie dotyczące rezultatów projektów wybranych do finansowania, stopnia realizacji celów RPO WP trafności zdefiniowania systemu wyboru projektów, utrudnień dla beneficjentów, oczekiwanych przedsięwzięć mogących wpłynąć na zwiększenie efektywności systemu wyboru projektów.

W przypadku określenia zakładanego wpływu efektów projektów na realizację celów programu wykorzystano doświadczenia zespołu badawczego Wrocławskiej Agencji Rozwoju Regionalnego nabyte przy opracowywaniu szeregu raportów dotyczących efektu makroekonomicznego funduszy UE w ramach NPR 2004-2006, NSRO 2007-2013, oddzielnie dla poszczególnych programów operacyjnych, w tym 16 RPO. Prace te były skoncentrowane m.in. na szacowaniu wartości wybranych wskaźników wyżej wymienionych dokumentów, zarówno przy użyciu modeli typu HERMIN (gospodarki krajowej i gospodarek regionalnych polskich województw), jak i innych metod badawczych.¹ Wykorzystano również doświadczenia pracowników WARR, będących członkami Zespołu ds. nowych kierunków

¹ "Wpływ realizacji inwestycji finansowanych z funduszy unijnych na kształtowanie się głównych wskaźników dokumentów strategicznych – Narodowego Planu Rozwoju i Narodowej Strategii Spójności oraz innych wybranych wskaźników makroekonomicznych na poziomie krajowym i regionalnym za pomocą modelu krajowego i modeli regionalnych HERMIN.", na zlecenie Ministerstwa Rozwoju Regionalnego i „Wskaźniki realizacji Regionalnych Programów Operacyjnych na lata 2007-2013 – ocena makroekonomicznego wpływu 16 RPO na gospodarkę regionalną przy użyciu modeli HERMIN”

systemu monitorowania i analizowania realizacji polityki rozwoju, który został powołany przez Departament Koordynacji Polityki Strukturalnej Ministerstwa Rozwoju Regionalnego we współpracy z Głównym Urzędem Statystycznym.

BURZA MÓZGÓW

Wykorzystanie tej metody posłużyło zebraniu informacji i pomysłów, identyfikowaniu przyczyn występowania pewnych zjawisk, identyfikowaniu zależności między nimi oraz poszukiwaniu wyjaśnień i rozwiązań. Burza mózgów stanowiła pomocny element analizy danych w niniejszym projekcie ze względu m.in. na to, że projekt realizowano przy współpracy podwykonawcy i w związku z tym zadania badawcze rozdzielono między członków szerokiego zespołu badawczego. Burza mózgów składała się z dwóch etapów – zebrania pomysłów, pogrupowania ich i strukturalizowania oraz wspólnej decyzji co do wyboru jednej opcji. W niniejszej ewaluacji metodę tę wykorzystano w procesie przygotowania wniosków i rekomendacji.

MATRYCA LOGICZNA SYSTEMU WYBORU PROJEKTÓW RPO WP I JEGO WĄSKIE GARADŁA

Matryca logiczna określiła różnicę między rzeczywistą sytuacją związaną z systemem prowadzonych naborów a modelowym systemem. W trakcie prowadzenia badań uzyskano dwie matryce:

- Modelową matrycę cyklu życia projektu w ramach RPO WP od pomysłu do podpisania umowy.
- Realną matrycę cyklu życia projektu w ramach RPO WP od pomysłu do podpisania umowy.

Ich porównanie pozwoliło na ocenę skuteczności funkcjonowania systemu i wskazanie na elementy odbiegające od założeń, a przez to ocenę tego, jakie działania należy przedsięwziąć, aby zapewnić skuteczne i najbardziej efektywne osiągnięcie celów RPO WP.. Było źródłem wykorzystanym do analizy trafności tego systemu. Określono, w których elementach jest on nieskuteczny. W trakcie procesu badawczego, na podstawie aktualizowanej na bieżąco matrycy logicznej, scharakteryzowane zostały bezpośrednio, pośrednio oraz potencjalne więzi przyczynowo - skutkowe występujące między systemem wyboru projektów a realizacją celów Programu.

Matryce logiczne pozwoliły na graficzne przedstawienie procesu wyboru projektów z uwzględnieniem krytycznych obszarów – tzw. wąskich gardeł, wpływających na obniżenie

skuteczności wyboru projektów (pod kątem osiągnięcia celów Programu). W szczególności wąskie gardła rozumieć należy jako elementy systemu powodujące:

- opóźnienia w realizacji poszczególnych Działań,
- ograniczenie dostępu do realizacji projektów określonych grup beneficjentów,
- ograniczenie dostępu do realizacji projektów określonych typów projektów.

ANALIZA PROBLEMÓW ORAZ CELÓW

W tym etapie analizy przedstawione zostały zależności – przyczynowo skutkowe między zdiagnozowanymi w poprzednim etapie pracami analitycznymi, wąskimi gardłami systemu wyboru projektów a możliwościami ich eliminacji.

W pierwszej kolejności zidentyfikowane problemy zostały zaklasyfikowane w logicznie powiązane ze sobą grupy zagadnień - problemów. Zidentyfikowane problemy zostały pogrupowane w ciągi przyczynowo – skutkowe. Dzięki temu możliwe było określenie zależności między występowaniem pewnych zjawisk i określenie, w jaki sposób dochodzi do powstanie tzw. „wąskich gardeł” w systemie wyboru projektów. Produktem tego etapu analizy problemów oraz celów stanowi schemat przyczyn, skutków i wzajemnych zależności zidentyfikowanych problemów.

Bazując na opracowanym schemacie w drugiej kolejności określono środki i działania, jakie należy przedsięwziąć, aby przezwyciężyć zidentyfikowane trudności i umożliwić eliminację zidentyfikowanych wcześniej problemów. Założeniem badawczym było to aby zidentyfikowane problemy przeformułować na cele i dopiero wtedy poszukiwać środków jakie mogą spowodować realizację tak przedstawionych celów. Produktem jest w tym przypadku schemat środków/metod/działań prowadzących do osiągnięcia celów.

3. OPIS WYNIKÓW EWALUACJI

3.1. PRZEBIEG NABORÓW W RAMACH RPO WP W 2008 ROKU

Streszczenie

W poniższym rozdziale przedstawiono informacje na temat wniosków złożonych w ramach naborów RPO WP z 2008 roku. Dla wszystkich działań i schematów wchodzących w zakres przedmiotowy badania określono podstawowe parametry dotyczące liczby złożonych wniosków, statusu wniosku po ocenie formalnej i metodologicznej, wartości całkowitej projektów, wartości wnioskowanego wsparcia, a także typów wnioskodawców. Powyższe informacje przedstawiono z uwzględnieniem struktury wnioskodawców oraz obszaru realizacji projektu

DZIAŁANIE 1.1 SCHEMAT B

W działaniu 1.1 schemat B złożono 728 wniosków. W około 80% przypadków tematem priorytetowym były inne inwestycje w przedsiębiorstwa. Inwestycje w przedsiębiorstwa bezpośrednio związane z dziedziną badań i innowacji (innowacyjne technologie, tworzenie przedsiębiorstw przez uczelnie, istniejące ośrodki B + R i przedsiębiorstwa itp.) były drugim dominującym tematem priorytetowym (15%). Wśród tematów priorytetowych występujących w marginalnych ilościach znalazły się:

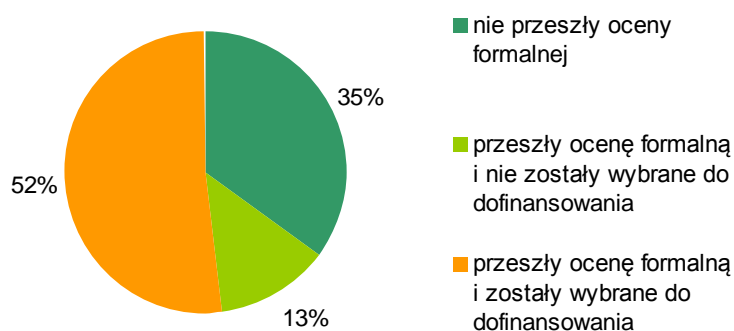
- usługi w zakresie zaawansowanego wsparcia dla przedsiębiorstw i grup przedsiębiorstw;
- wsparcie na rzecz MŚP w zakresie promocji produktów i procesów przyjaznych dla środowiska;
- inne działania mające na celu pobudzanie badań, innowacji i przedsiębiorczości w MŚP;
- usługi i aplikacje dla MŚP;
- inne działania mające na celu poprawę dostępu MŚP do ICT i ich wydajne użytkowanie.

Projekty, które przesyły ocenę formalną były realizowane w ramach 18 typów działu gospodarki (według kodów działalności gospodarczej). Wśród nich przeważały inne

niewyszczególnione usługi (32,8%), nieokreślony przemysł wytwórczy (23%), budownictwo (13,4%), hotele i restauracje (9,1%), działalność w zakresie ochrony zdrowia ludzkiego (8,3%), produkcja produktów żywnościowych i napojów (4,9%). W znikomych ilościach pojawiły się również takie działy gospodarki jak: wytwarzanie tekstyliów i wyrobów włókienniczych; wytwarzanie urządzeń transportowych; wytwarzanie i dystrybucja energii elektrycznej, gazu i ciepła; pobór, uzdatnianie i rozprowadzanie wody; poczta i telekomunikacja, transport; handel hurtowy i detaliczny; pośrednictwo finansowe; obsługa nieruchomości, wynajem i prowadzenie działalności gospodarczej; edukacja; opieka społeczna, pozostałe usługi komunalne, społeczne i indywidualne; działalność związana ze środowiskiem naturalnym.

Ponad połowie wniosków przyznano dofinansowanie. W grupie wniosków, które nie otrzymały dofinansowania co trzeci nie przeszedł oceny formalnej.

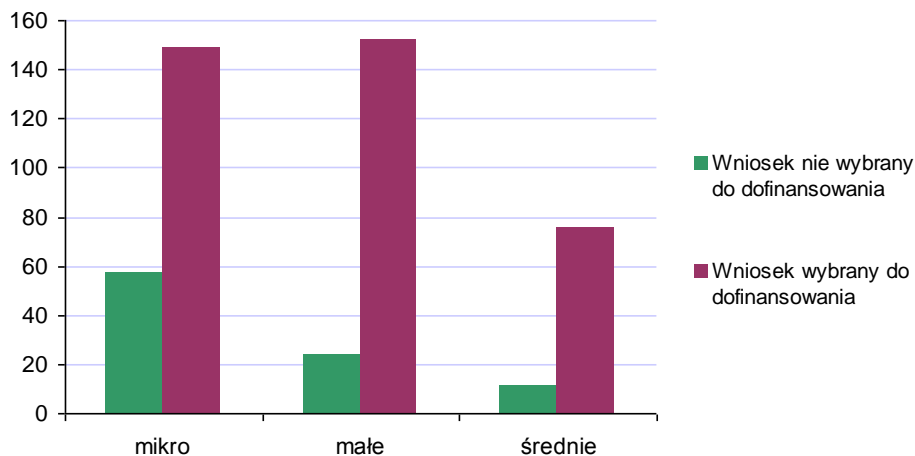
Wykres 1 Wnioski złożone w ramach działania 1.1 schemat B

Źródło: Opracowanie własne na podstawie baz danych przekazanych przez IZ RPO WP

Wśród wniosków, które przeszły ocenę formalną, te złożone przez mikroprzedsiębiorstwa stanowiły największą grupę - 44% wniosków, 37% wniosków złożyły małe przedsiębiorstwa a 18% średnie. Istotną rzeczą jest fakt, że ponad 70% wniosków, które oceniono jako poprawne formalnie zostało wybranych do dofinansowania. Najwyższy udział wniosków, które przeszły ocenę formalną, ale nie zostały wybrane do dofinansowania odnotowano w grupie mikroprzedsiębiorstw.

Wykres 2 Liczba wniosków, które przeszły ocenę formalną złożonych przez poszczególne typy przedsiębiorstw w ramach działania 1.1 schemat B,

Źródło: Opracowanie własne na podstawie baz danych przekazanych przez IZ RPO WP.

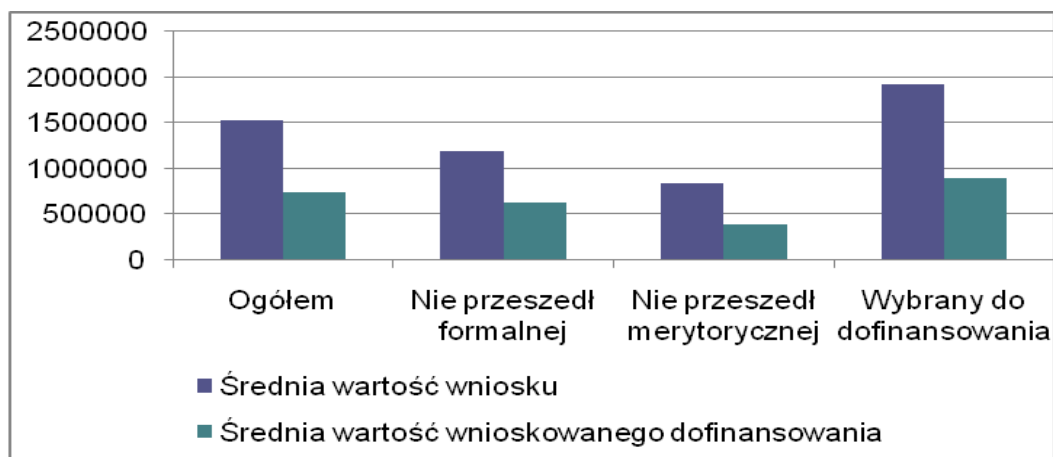
Wartość wszystkich złożonych wniosków wynosiła 805 702 266 PLN. Beneficjenci wnioskowali średnio o 1 528 293 PLN. Minimalna wartość projektu była równa 18 360 PLN, najwyższa 17 629 000 PLN. O największą pulę środków pieniężnych liczącą 352 116 067 PLN ubiegały się małe przedsiębiorstwa. Wartość projektów złożonych przez średnie przedsiębiorstwa stanowiła niecałe 30% wartości ogółem. Podobnie było w przypadku mikroprzedsiębiorstw.

Łączna wartość projektów, którym przyznano dofinansowanie to 727 646 861 PLN. Stanowi ona ponad 66% wartości wszystkich złożonych wniosków. Przeciętna wartość wybranych do dofinansowania wniosków wynosiła 1 914 860 PLN. Była ona o 386 568 PLN (25%) wyższa od średniej wartości wszystkich złożonych wniosków. Najwyższa wartość dofinansowanego projektu i zarazem wszystkich złożonych wniosków to 17 629 000 PLN. Najniższa kwota uzyskanego dofinansowania to 39 137 PLN.

Wartość wniosków, które przeszły ocenę formalną ale nie otrzymały dofinansowania wyniosła 77 108 234 PLN, co stanowiło 7% wartości wszystkich złożonych wniosków. Średnia wartość projektu w tej grupie wniosków to 838 133 PLN.

Wartość projektów, które nie przeszły oceny formalnej stanowiła około 1/3 wartości wszystkich aplikujących wniosków (292 599 012 PLN). W tej grupie średnia wartość projektu to 1 189 264 PLN. Najwyższą wartością wniosków odrzuconych na etapie oceny formalnej było 9 755 987 PLN.

Wykres 3 Średnia wartość wniosku i wnioskowanego dofinansowania w ramach działania 1.1 schemat B

Źródło: Opracowanie własne na podstawie baz danych przekazanych przez IZ RPO WP.

DZIAŁANIE 1.4 SCHEMAT A

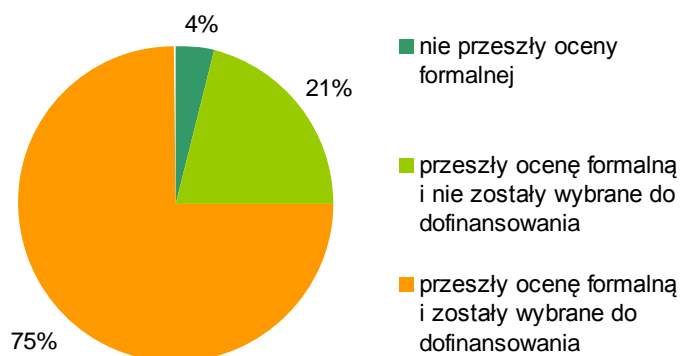
W działaniu 1.4 zostały złożone jedynie 3 wnioski, wszystkie przez Jednostki Samorządu Terytorialnego. Tematem priorytetowym dwóch z nich były inne działania mające na celu pobudzanie badań, innowacji i przedsiębiorczości w MŚP, w przypadku tego trzeciego było to inne inwestycje w przedsiębiorstwa. Zgodnie z kodami działalności gospodarczej wszystkie projekty były realizowane w ramach budownictwa. Obszarem realizacji wniosków były tereny wiejskie. Wartość wszystkich 3 wniosków wynosiła 15 676 822 PLN. Żaden z nich nie otrzymał dofinansowania. Jeden wniosek na kwotę 5 452 983 PLN przeszedł ocenę formalną, ale nie został wybrany do dofinansowania.

DZIAŁANIE 2.1 SCHEMAT B

W działaniu 2.1 schemat B zostało złożonych w 2008 r. 52 wnioski. Tematem priorytetowym działania były drogi regionalne i lokalne. W 82% obszarami realizacji działania były obszary wiejskie (poza obszarami górskimi, wyspami lub o niskiej lub o bardzo niskiej gęstości zaludnienia). W pozostałych przypadkach były to obszary miejskie. Zgodnie z kodami działalności gospodarczej wszystkie projekty były realizowane w ramach transportu. Wnioski w omawianym schemacie zostały złożone przez Jednostki Samorządu Terytorialnego, ich związki i stowarzyszenia.

Jedynie 4% analizowanych wniosków nie przeszło oceny formalnej. Natomiast 21% wniosków przeszło ocenę formalną, ale nie zostało wybranych do dofinansowania. 75% złożonych wniosków przeszło ocenę formalną i zostało wybranych do dofinansowania.

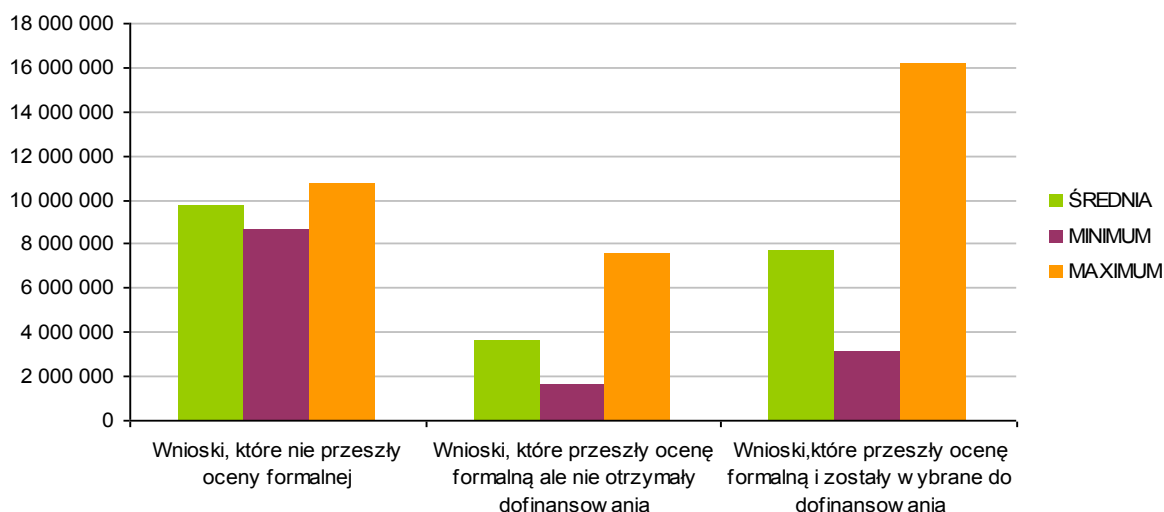
Wykres 4 Wnioski złożone w ramach działania 2.1 schemat B

Źródło: Opracowanie własne na podstawie baz danych przekazanych przez IZ RPO WP

W sumie wnioski zostały złożone na kwotę 360 026 007 PLN. Przeciętna wartość wniosku wynosiła 6 923 577 PLN. Wnioski były składane na co najmniej 1 599 999 PLN. Kwota 16 182 627 PLN była największą wartością projektu.

Wykres 5 Wartości średnie, minimalne i maksymalne złożonych wniosków w ramach działania 2.1 schemat B (w PLN)

Źródło: Opracowanie własne na podstawie baz danych przekazanych przez IZ RPO WP

Wartość wniosków, którym przyznano dofinansowanie wynosiła 301 282 124 PLN. Kwota ta stanowi niecałe 84% wartości wszystkich złożonych wniosków. Przeciętna wartość takiego wniosku oscylowała w granicach 7 725 183 PLN. Największą wartością dofinansowanego wniosku będącą zarazem najwyższą wartością o którą ubiegali się wnioskodawcy było 16 182 627 PLN. Minimalna wartość takiego projektu wynosiła 3 114 838 PLN.

Beneficjenci, których wnioski przeszły ocenę formalną ale nie otrzymały dofinansowania wnioskowali łącznie o 39 378 955 PLN, co stanowiło prawie 11% wartości wszystkich złożonych wniosków. Wśród tej grupy wniosków, najniższa wartość projektu była równa 1 599 999 PLN, najwyższa zaś 7 555 257 PLN. Średnia wartość projektu zaś to 3 579 909 PLN.

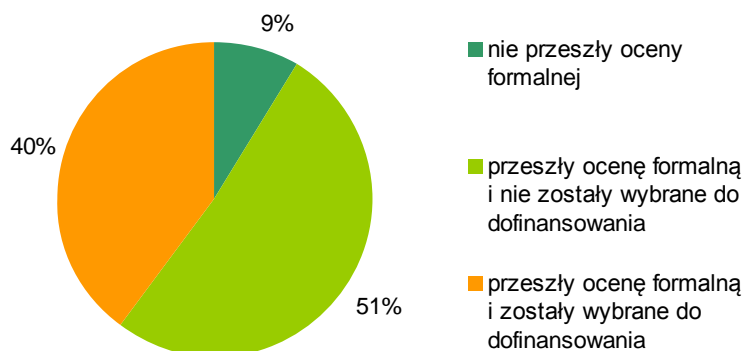
Wnioski, które nie przeszły oceny formalnej opiewały na kwotę 19 364 888 PLN. Ich średnia wartość wahała się w granicach 9 682 444 PLN i była o ponad 20% większa od średniej wartości dofinansowanych wniosków. Minimalna wartość projektu wynosiła 8 609 882 PLN i była o 64% większą od wartości minimalnej wniosków, którym przyznano dofinansowanie.

DZIAŁANIE 2.1 SCHEMAT C

W działaniu 2.1 schemat C beneficjenci złożyli 111 wniosków. Podobnie jak w działaniu 2.1 schemat B drogi regionalne i lokalne były tematem priorytetowym działania. Zgodnie z kodami działalności gospodarczej wszystkie projekty były realizowane w ramach transportu. Beneficjentami były Jednostki Samorządu Terytorialnego, ich związki i stowarzyszenia.

Dwa na pięć złożonych wniosków zostało wybranych do dofinansowania. W grupie projektów, które nie otrzymały dofinansowania 9% nie przeszło oceny formalnej. Obszarem realizacji działania co czwartego złożonego wniosku były miasta. 76% tych wniosków otrzymało dofinansowanie. W pozostałych przypadkach były to obszary wiejskie. Tutaj już tylko co trzeci wniosek został wybrany do dofinansowania.

Wykres 6 Wnioski złożone w ramach działania 2.1 schemat C

Źródło: Opracowanie własne na podstawie baz danych przekazanych przez IZ RPO WP

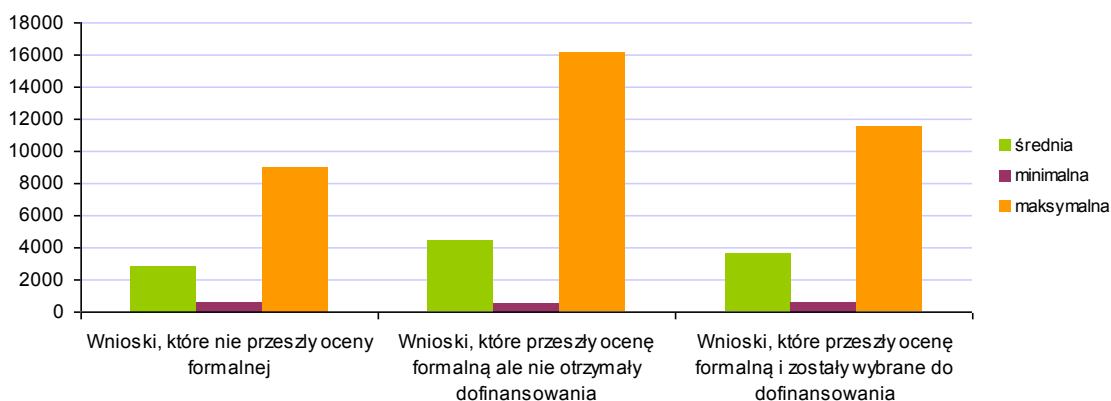
Beneficjenci złożyli wnioski na kwotę równą 260 486 938 PLN. Średnia wartość projektu wynosiła w omawianym schemacie 2 346 729 PLN. Minimalna wartość projektu wynosiła 308 800 PLN, a najwyższa 11 219 450 PLN.

Wnioski, które zostały wybrane do dofinansowania opiewają na kwotę 140 502 954 PLN. Stanowi ona ponad połowę wartości wszystkich złożonych wniosków. Wartość średnia projektu w tej grupie to 3 193 249 PLN. Była ona o ponad 1/3 wyższa od średniej wartości wszystkich złożonych wniosków. Największą wartością dofinansowanego wniosku było 11 219 450 PLN. Kwota ta była również najwyższą wartością, o którą ubiegali się wnioskodawcy. Minimalna wartość takiego projektu wynosiła 845 368 PLN.

Wartość wniosków, które przeszły ocenę formalną ale nie otrzymały dofinansowania wynosiła łącznie o 110 924 348 PLN, co stanowiło ponad 43% wartości wszystkich złożonych wniosków. Średnia wartość wniosku wynosiła 1 946 041 PLN. Najniższa wartość projektu, który nie otrzymał dofinansowania ale przeszedł ocenę formalną była równa 726 245 PLN, najwyższa zaś 7 156 322 PLN.

Wnioskodawcy nie otrzymali dofinansowania na projekty warte 9 059 636 PLN. Średnia wartość projektu w tej grupie to 905 964 PLN. Wartość ta jest ponad 2,5-krotnie mniejsza od średniej wartości dofinansowanych wniosków. Minimalna wartość projektu wynosiła 308 800 PLN. Z kolei 1 715 257 PLN było kwotą maksymalną niedofinansowanych projektów.

Wykres 7 Wartości średnie, minimalne i maksymalne złożonych wniosków w ramach działania 2.1 schemat C (w PLN)

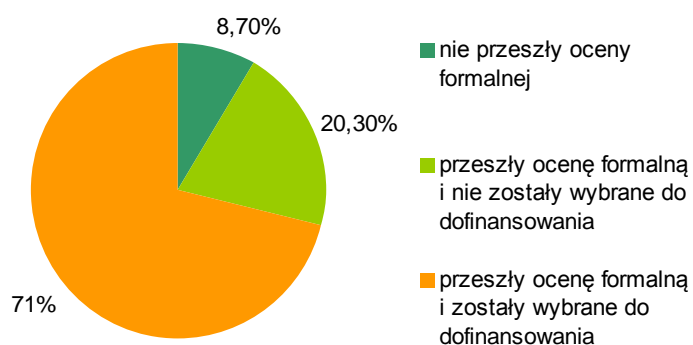

Źródło: Opracowanie własne na podstawie baz danych przekazanych przez IZ RPO WP

DZIAŁANIE 4.1 SCHEMAT A

W 2008 r. w ramach działania 4.1 schemat A zostało złożonych 69 wniosków. Tematem priorytetowym projektów były oczyszczalnie ścieków. Zgodnie z kodami działalności gospodarczej większość projektów było realizowanych w ramach opieki społecznej, pozostałych usług komunalnych, społecznych i indywidualnych. Natomiast jeden projekt był realizowany w ramach innych niewyszczególnionych usług. Jednostki Samorządu Terytorialnego, ich związki i stowarzyszenia były głównym beneficjentem. Jeden wniosek w ramach analizowanego schematu złożyło przedsiębiorstwo usług komunalnych.

Wykres 8 Wnioski złożone w ramach działania 4.1 schemat A

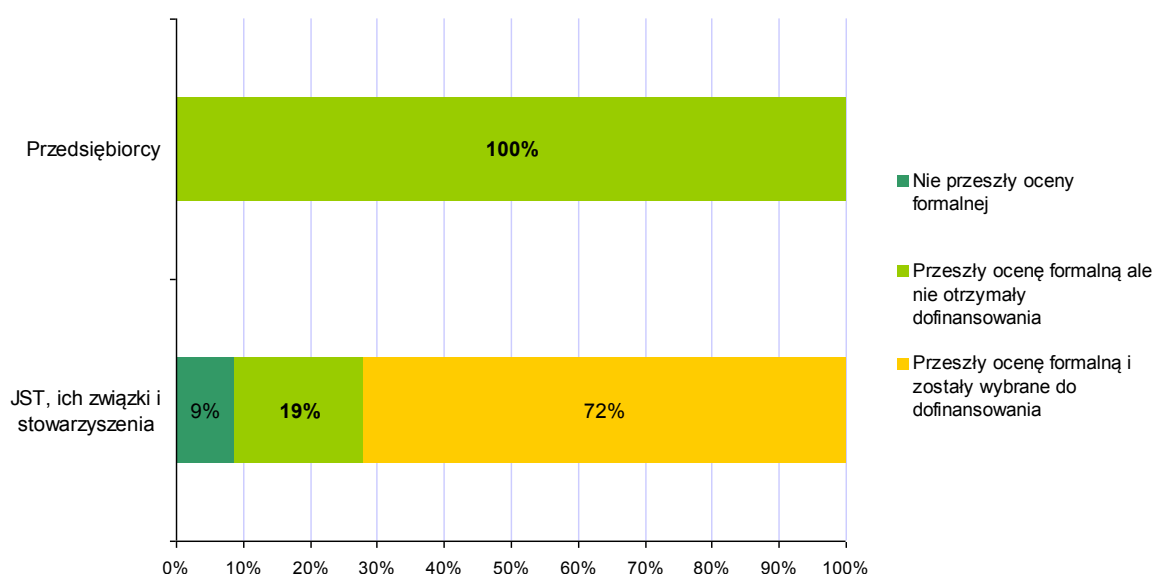
Źródło: Opracowanie własne na podstawie baz danych przekazanych przez IZ RPO WP

Ponad 91% projektów przeszło ocenę formalną. Z grupy wszystkich złożonych wniosków co trzeci nie został wybrany do dofinansowania. W zdecydowanej większości

obszarem realizacji projektów były tereny wiejskie (89%). Prawie 86% wniosków złożonych przez podmioty z obszarów wiejskich przyznano dofinansowanie. Tylko jeden wniosek realizowany na terenach miejskich został wybrany do dofinansowania.

Jedyny wniosek złożony przez przedsiębiorstwo usług komunalnych przeszedł ocenę formalną, ale nie otrzymał dofinansowania. W przypadku JST wniosków odrzuconych na etapie oceny merytoryczno – technicznej było około 19%.

Wykres 9 Wnioski złożone w ramach działania 4.1 schemat A przez poszczególne typy beneficjentów.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie baz danych przekazanych przez IZ RPO WP

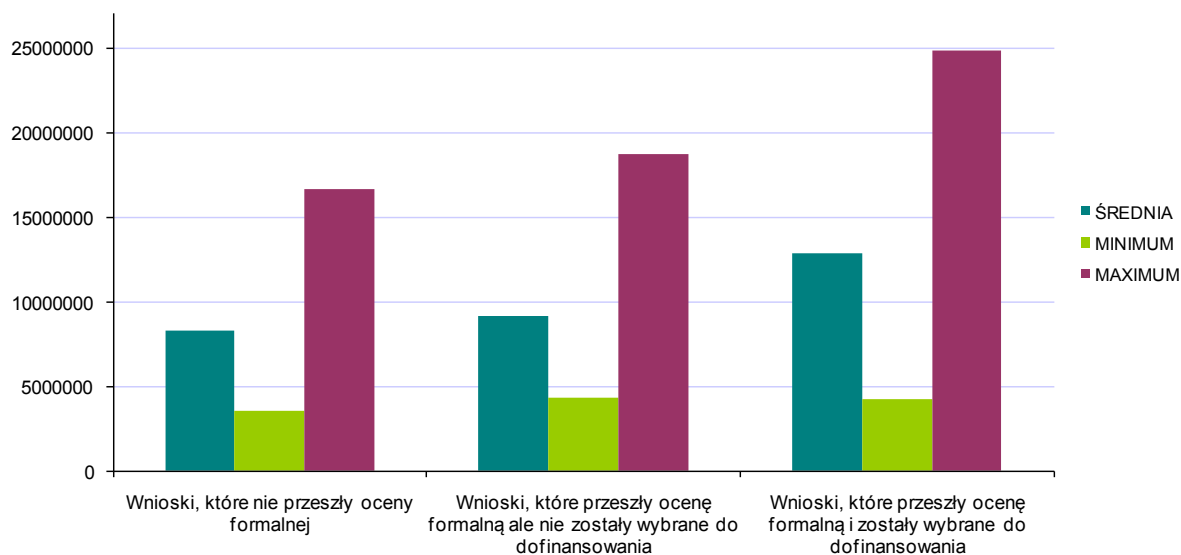
Beneficjenci złożyli wnioski na kwotę równą 808 655 990 PLN. O prawie całość tej sumy ubiegały się JST, ich związki i stowarzyszenia. Wnioskowano średnio o 11 719 652 PLN. Minimalna wartość projektu wynosiła 3 591 360 PLN, najwyższa 24 852 206 PLN.

Projekty o wartości 49 977 906 PLN nie przeszły oceny formalnej. Kwota ta stanowi jedynie 6% wartości wszystkich wniosków. Projekty opiewały średnio no 8 329 651 PLN. Minimalna wartość takiego wniosku była równa 3 591 360 PLN. Była ona również najniższą wartością wniosku złożonego w ramach analizowanego działania. Maksymalnie wnioskowano o 16 627 833 PLN.

Wartość wniosków, które przeszły ocenę formalną, ale nie otrzymały dofinansowania wyniosła 128 637 414 PLN. Średnia wartość wniosku to 9 188 387 PLN. Maksymalna wartość to 18 677 797 PLN, a minimalna 4 306 792 PLN.

Wnioski, którym przyznano dofinansowanie opiewały na kwotę 630 040 670 PLN, co stanowiło niecałe 80% wartości wszystkich złożonych wniosków. JST wnioskowały średnio o 12 857 973 PLN. Najniższa wartość wybranego do dofinansowania projektu wynosiła 4 227 522 PLN, najwyższa zaś 24 852 206 PLN.

Wykres 10 Wartości średnie, minimalne i maksymalne złożonych wniosków w ramach działania 4.1 schemat A (w PLN)

Źródło: Opracowanie własne na podstawie baz danych przekazanych przez IZ RPO WP

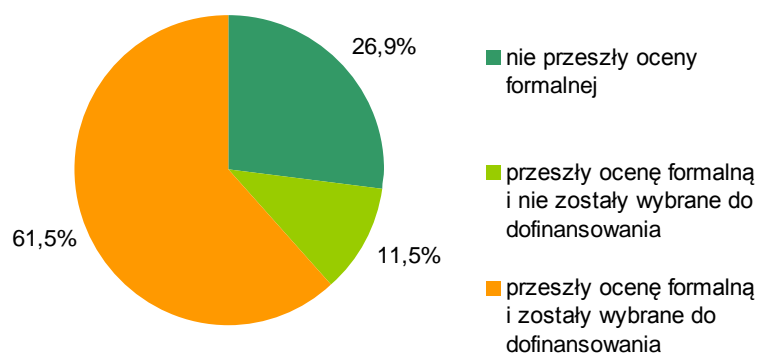
DZIAŁANIE 4.1 SCHEMAT B

W działaniu 4.1 schemat B zostało złożonych 26 wniosków. Tematem priorytetowym działania była gospodarka i zaopatrzenie w wodę pitną. W omawianym schemacie wszystkie projekty były realizowane w ramach poboru, uzdatniania i rozprowadzania wody (zgodnie z kodami działalności gospodarczej). Jednostki Samorządu Terytorialnego, ich związki i stowarzyszenia złożyły niecałe 88% wniosków. Około 12% wniosków zostało złożonych przez spółki komunalne.

Ponad 73% wniosków przeszło ocenę formalną. Dofinansowanie otrzymało 3/5 projektów. Obszarem realizacji działania w około 21% były miasta. Prawie 80% wniosków zakładało realizację na obszarach wiejskich (poza obszarami górskimi, wyspami lub o niskiej i bardzo niskiej gęstości zaludnienia).

Z grupy wniosków, których obszarem realizacji były obszary miejskie dofinansowanie otrzymała około połowa, w przypadku wniosków, których obszarem realizacji były obszary wiejskie dofinansowanie otrzymało 93% wniosków.

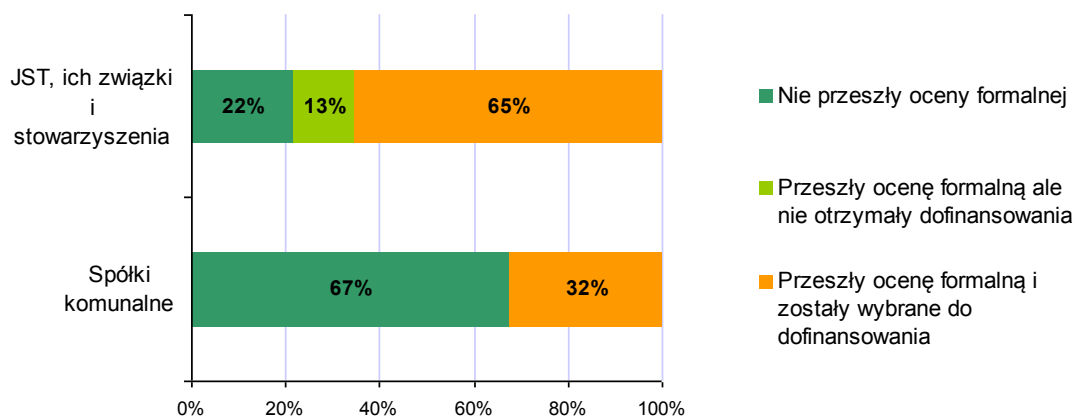
Wykres 11 Wnioski złożone w ramach działania 4.1 schemat B.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie baz danych przekazanych przez IZ RPO WP

2 z 3 wniosków złożonych przez spółki komunalne nie przeszły oceny formalnej. Natomiast jeden wniosek złożony przez tego beneficjenta przeszedł ocenę formalną i został wybrany do dofinansowania. Największy udział procentowy projektów (65%), które zostały wybrane do dofinansowania posiadają JST, ich stowarzyszenia i związki. Około 13% wniosków złożonych przez ten typ beneficjenta przeszło ocenę formalną, ale nie otrzymało dofinansowania.

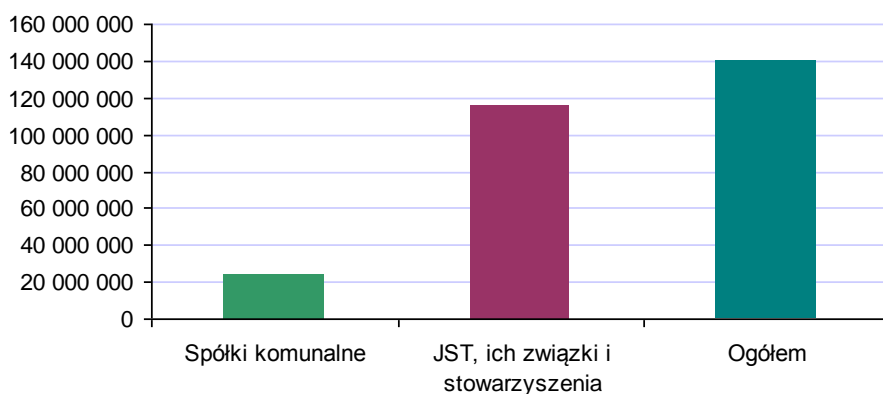
Wykres 12 Wnioski złożone w ramach działania 4.1 schemat B przez poszczególne typy beneficjentów.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie baz danych przekazanych przez IZ RPO WP

W działaniu 4.1 Schemat B wartość aplikujących wniosków oszacowano na 139 854 547 PLN. JST, ich związki i stowarzyszenia ubiegały się o największą część tej sumy (83%). Minimalna wartość projektu wynosiła 1 083 602 PLN, najwyższa 11 474 582 PLN. Średnia wartość projektu oscylowała w granicach 5 379 021 PLN.

Wykres 13 Wartość złożonych wniosków ogółem (w tys. PLN)

Źródło: Opracowanie własne na podstawie baz danych przekazanych przez IZ RPO WP

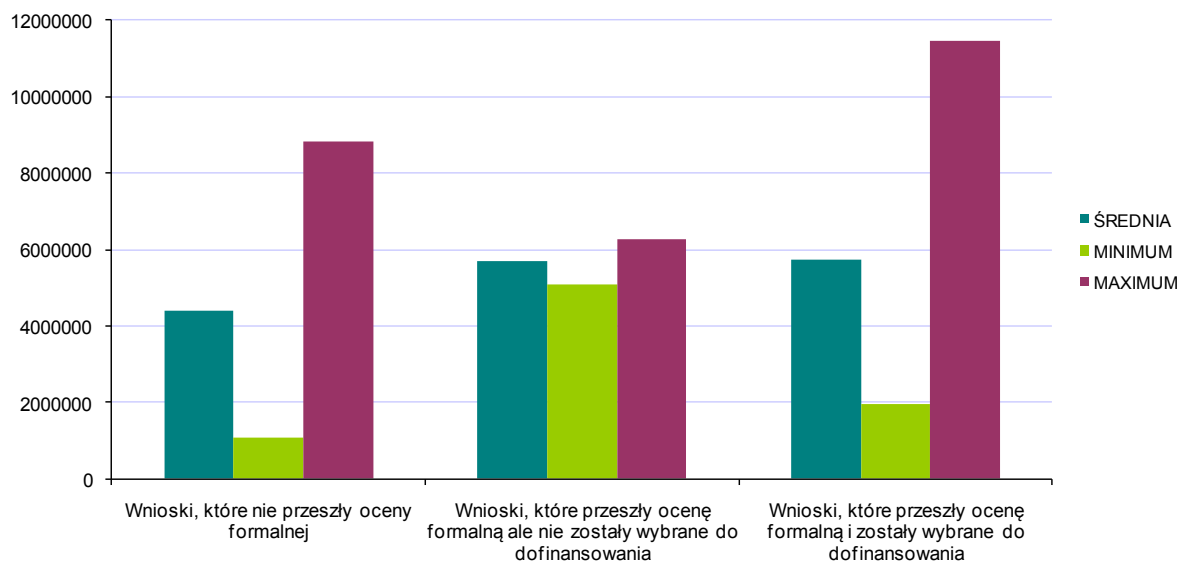
Wnioski, które otrzymały dofinansowanie są warte 92 063 984 PLN. Średnia wartość projektu, który został wybrany do dofinansowania była równa 5 753 999 PLN. Największą wartością wniosku, któremu przyznano dofinansowanie było 11 474 582 PLN. W tej grupie projektów najmniejsza wartość to 1 948 840 PLN.

W grupie projektów, które przeszły ocenę formalną, ale nie otrzymały dofinansowania, JST, ich związki i stowarzyszenia ubiegały się o realizację projektów na łączną kwotę 17 077 102

PLN. Maksymalnie podmioty te chciały zrealizować projekt za 6 275 036 PLN, minimalnie za 5 081 238 PLN.

Wnioski o całkowitej wartości 30 713 461 PLN nie przeszły oceny formalnej. O prawie połowę tej kwoty ubiegały się JST. Przeciętna wartość wniosków kształtowała się w granicach 4 387 637 PLN.

Wykres 14 Wartości średnie, minimalne i maksymalne złożonych wniosków w ramach działania 4.1 schemat B (w PLN)

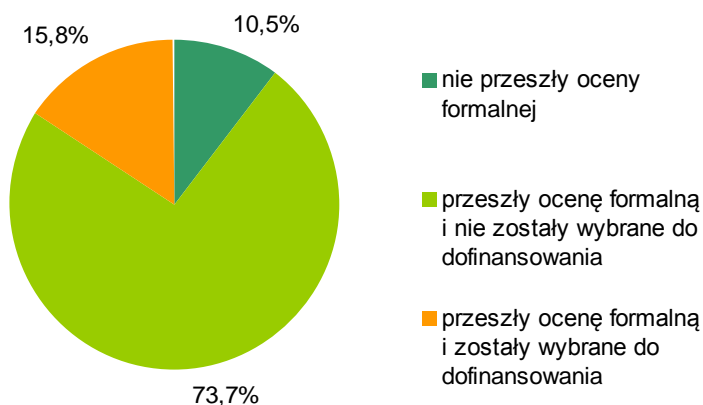
Źródło: Opracowanie własne na podstawie baz danych przekazanych przez IZ RPO WP

DZIAŁANIE 4.2

W 2008 r. w ramach działania 4.2. aplikowało 19 wniosków. Zapobieganie zagrożeniom (w tym opracowanie i wdrażanie planów i instrumentów zapobiegania i zarządzania zagrożeniami naturalnym i technologicznym) było dominującym tematem priorytetowym tego działania. Drugim były inne działania na rzecz ochrony środowiska i zapobiegania zagrożeniom. W 89% przypadków beneficjentami były Jednostki Samorządu Terytorialnego, ich związki i stowarzyszenia, w 11% były to jednostki zaliczane do sektora finansów publicznych posiadające osobowość prawną.

W sumie w ramach działania 4.2 oceny formalnej nie przeszły 2 wnioski. 1 wniosek przeszedł ocenę formalną, ale nie został wybrany do dofinansowania. Pozostałe 16 wniosków oceniono pozytywnie podczas oceny merytorycznej i wybrano do dofinansowania.

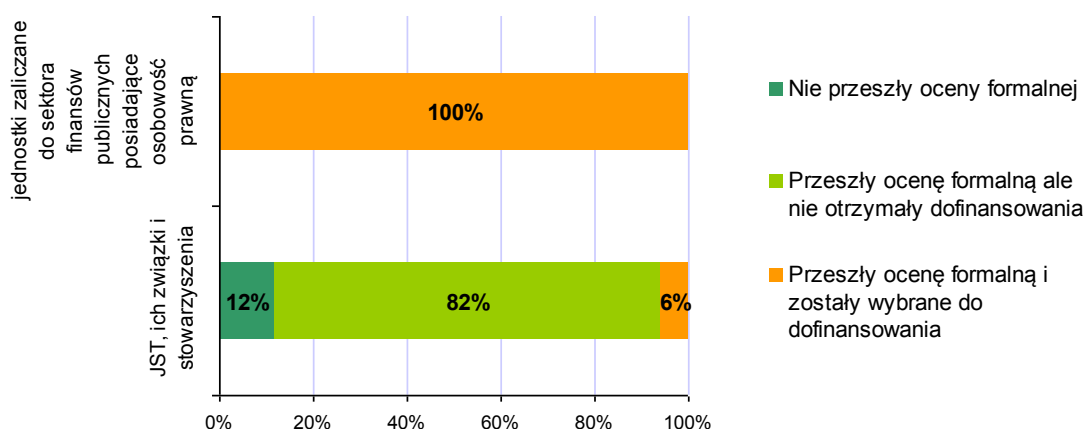
Wykres 15 Wnioski złożone w ramach działania 4.2

Źródło: Opracowanie własne na podstawie baz danych przekazanych przez IZ RPO WP

Obszarem realizacji działania 65% złożonych wniosków były tereny wiejskie. W działaniu 4.2 wszystkie wnioski złożone przez jednostki zaliczane do sektora finansów publicznych posiadające osobowość prawną przeszły ocenę formalną i zostały wybrane do dofinansowania. Jedynie 6% wniosków, których aplikantami były Jednostki Samorządu Terytorialnego przyznano dofinansowanie. Duża z nich część (88%) przeszła ocenę formalną ale nie otrzymała dofinansowania.

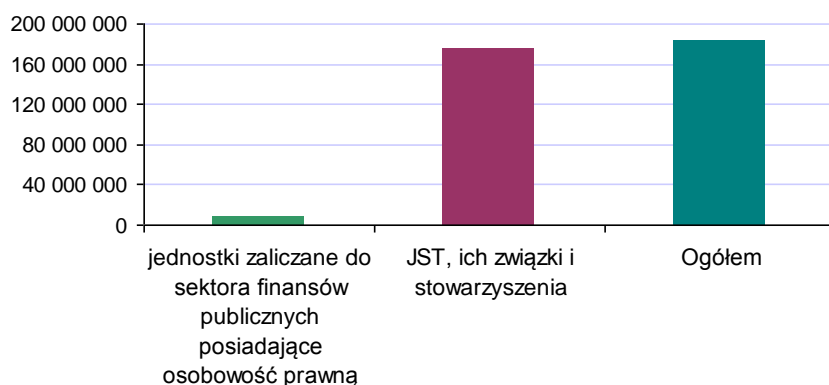
Wykres 16 Wnioski złożone w ramach działania 4.2 przez poszczególne typy beneficjentów.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie baz danych przekazanych przez IZ RPO WP

Wartość całkowita wniosków złożonych w ramach działania 4.2 wynosiła 183 166 322 PLN. O ponad 96% tej sumy ubiegały się JST, ich związki i stowarzyszenia. Najwyższa wartość projektu wyniosła 47 958 885 PLN. Najniższa wartość była równa 682 417 PLN. Średnio wnioskowano o 9 640 333 PLN.

Wykres 17 Wartość złożonych wniosków ogółem (w tys. PLN).

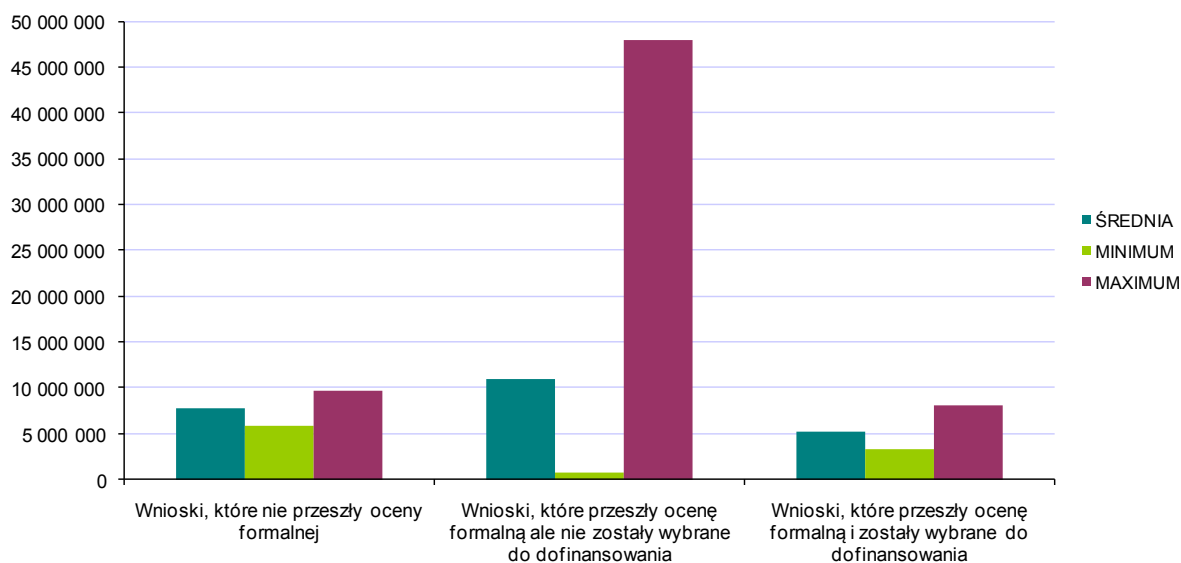

Źródło: Opracowanie własne na podstawie baz danych przekazanych przez IZ RPO WP

Wnioski warte 152 354 252 PLN przeszły ocenę formalną, ale nie otrzymały dofinansowania. Suma ta stanowiła ponad 83% wartości wszystkich złożonych wniosków. Średnia wartość wniosku wynosiła 10 882 447 PLN. Przedsiębiorstwa wnioskowały co najmniej o 682 417 PLN. Maksymalna wartość wniosku nie przekroczyła 47 958 885 PLN.

Dofinansowanie zostało przyznane projektom wartym 15 387 980 PLN. Przeciętna wartość projektu wynosiła 5 129 327 PLN. Wartość ta jest prawie 2-krotnie mniejsza od średniej wartości wszystkich złożonych wniosków. Minimalna wartość projektu wynosiła 3 239 232 PLN. Najwyższą wartością wniosku, któremu przyznano dofinansowanie było 8 021 506 PLN.

Wykres 18 Wartości średnie, minimalne i maksymalne złożonych wniosków w ramach działania 4.2 (w tys. PLN)

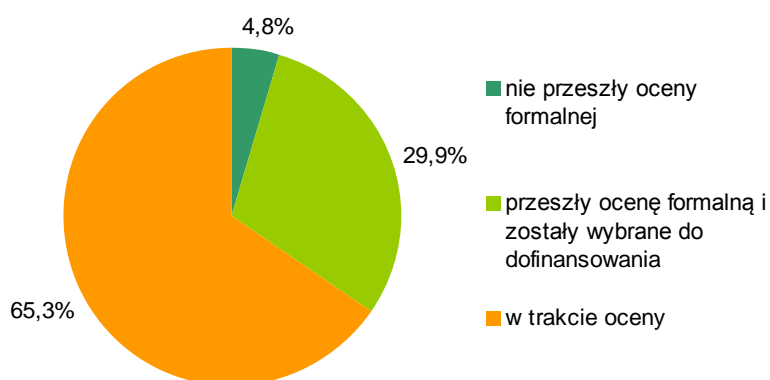
Źródło: Opracowanie własne na podstawie baz danych przekazanych przez IZ RPO WP

DZIAŁANIE 5.1. SCHEMAT B

W działaniu 5.1 beneficjenci złożyli 147 wniosków. Tematem priorytetowym działania jest infrastruktura systemu oświaty. Zgodnie z kodami działalności gospodarczej wszystkie projekty były realizowane w ramach edukacji. Jednostki Samorządu Terytorialnego, ich związki i stowarzyszenia były przeważającym typem beneficjenta składającym wnioski w ramach schematu 5.1.B (93%). Aplikowały również kościoły i związki wyznaniowe oraz osoby prawne kościołów i związków wyznaniowych (5%) oraz osoby prawne i fizyczne będące organami prowadzącymi szkoły i placówki tworzące system oświaty (2%).

Decyzję o dofinansowaniu w momencie realizacji badania otrzymało zaledwie 4,8% złożonych wniosków. Zdecydowana większość wniosków była jednak jeszcze w trakcie oceny merytoryczno – technicznej. Co trzeci wniosek nie przeszedł oceny formalnej.

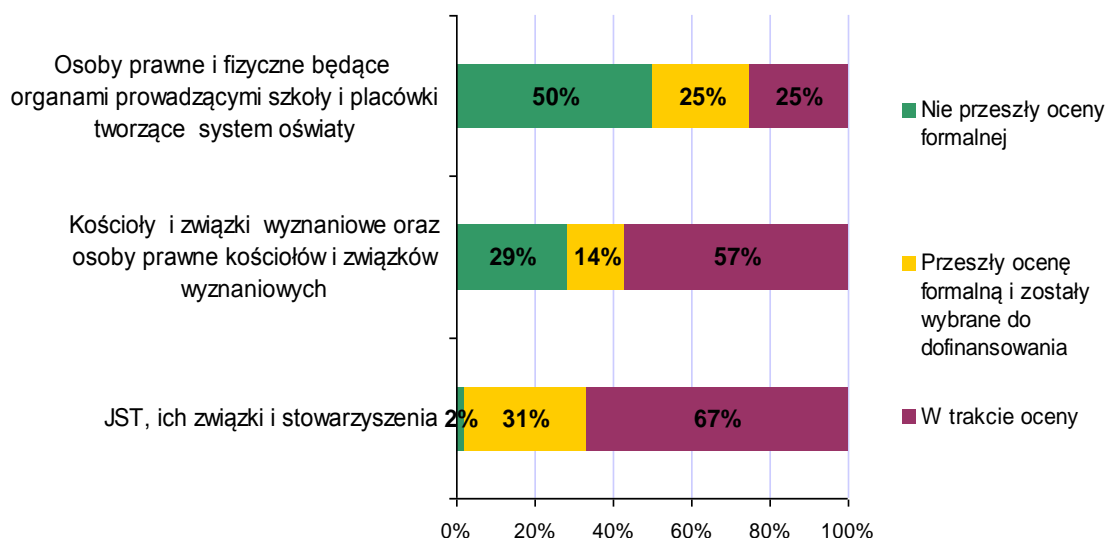
Wykres 19 Wnioski złożone w ramach działania 5.1 schemat B

Źródło: Opracowanie własne na podstawie baz danych przekazanych przez IZ RPO WP

Połowa wniosków, których beneficjentami są osoby prawne i fizyczne będące organami prowadzącymi szkoły i placówki tworzące system oświaty nie przeszła oceny formalnej. Jeden wniosek przeszedł ocenę formalną i został wybrany do dofinansowania. Kościoły i związki wyznaniowe oraz osoby prawne kościołów i związków wyznaniowych uzyskały dofinansowanie około na około 14% złożonych przez nie projektów. Co trzeci nie przeszedł oceny formalnej. Pozostała część znajduje się w trakcie oceny. Jednostki Samorządu Terytorialnego, ich stowarzyszenia i związki należą do grupy beneficjentów charakteryzującej się najmniejszym udziałem projektów, które nie przeszły oceny formalnej (około 2%). Co trzeci wniosek aplikowany przez ten podmiot został wybrany do dofinansowania a pozostałe są w trakcie oceny.

Wykres 20 Wnioski złożone w ramach działania 5.1 schemat B przez poszczególne typy beneficjentów.

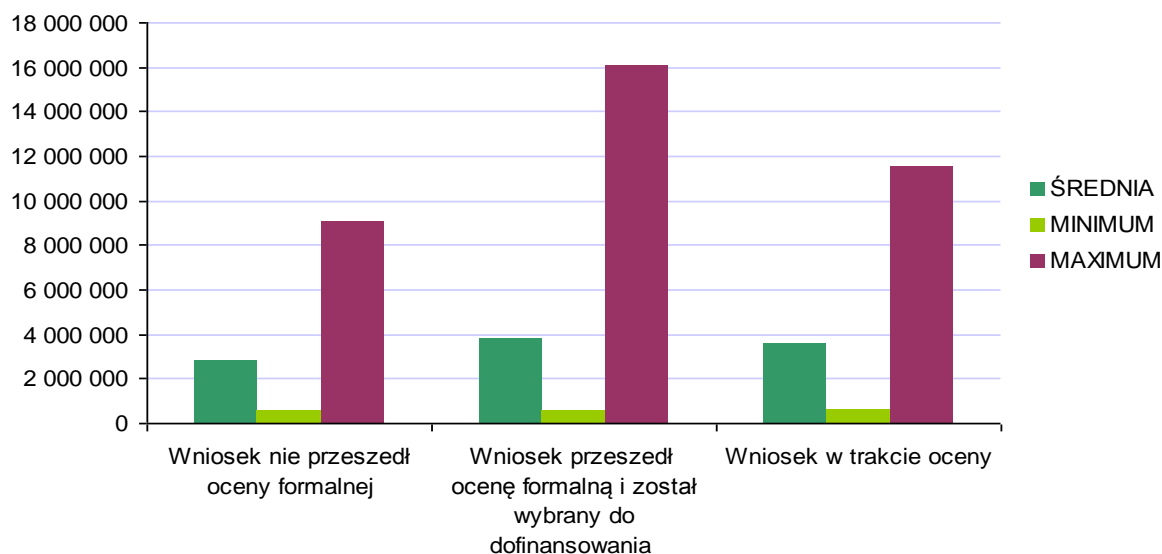

Źródło: Opracowanie własne na podstawie baz danych przekazanych przez IZ RPO WP

Ogólna wartość projektów kształtowała się na poziomie 555 437 056 PLN. Aż o 95% tej sumy ubiegały się JST, ich związki i stowarzyszenia. Średnio wartość projektu to 3 804 363 PLN. Minimalna wartość projektu wynosiła 519 727 PLN, a najwyższa 16 051 044 PLN.

Wartość wniosków, które nie przeszły oceny formalnej wynosiła łącznie 16 620 504 PLN, co stanowiło zaledwie 3% wartości wszystkich złożonych wniosków.. Beneficjenci ubiegali się średnio o wsparcie projektów wartych 2 770 084 PLN. Była to kwota niższa o niecałe 30% od średniej wartości wszystkich złożonych wniosków. Najniższa wartość projektu, który nie przeszedł oceny formalnej była równa 539 000 PLN, najwyższa zaś 9 006 505 PLN. Wnioskodawcy czekają na rozpatrzenie wniosków szacowanych na 346 822 887 PLN. Ponad 96% tej kwoty stanowi wartość wniosków złożonych przez JST, ich stowarzyszenia i związki.

Wykres 21 Wartości średnie, minimalne i maksymalne złożonych wniosków w ramach działania 5.1 schemat B (w tys. PLN)

Źródło: Opracowanie własne na podstawie baz danych przekazanych przez IZ RPO WP

DZIAŁANIA 8.1 I 8.2

W 2008r. w ramach osi priorytetowej VIII Pomoc techniczna zostały ogłoszone cztery nabory wniosków w trybie dotyczącym projektów systemowych. W okresie od 24 września 2008r. do 10 października 2008r. złożono 13 wniosków. Natomiast w okresie od 20 listopada 2008r. do 19 grudnia 2008r. złożono 10 wniosków. W wyniku ogłoszonych konkursów łącznie złożono 23 wnioski, w tym 13 dotyczyło projektów realizowanych w 2008r. zaś pozostałe 10 to projekty planowane do realizacji w 2009r.

Do dnia 28 września 2009r. w ramach działania 8.1 zawarto 16 decyzji na łączną wartość dofinansowania z EFRR 21 888 317,87 PLN. Jest to zarazem wartość całkowita projektów. Wszystkie projekty w działaniu 8.1 dotyczą tematu priorytetowego Przygotowanie, realizacja, monitorowanie i kontrola.

W działaniu 8.2 zawarto 7 decyzji na łączną wartość dofinansowania z EFRR 2 249 228,96 PLN. Wszystkie projekty w realizowane w działaniu 8.2 realizowane są w ramach tematu priorytetowego Ocena, badania/ekspertyzy, informacja i komunikacja.

Najważniejsza konkluzja:

Nie wszystkie typy uprawnionych beneficjentów brały udział w poszczególnych konkursach, w głównej mierze były to gminy i powiaty w przypadku projektów dotyczących dróg. W przeważającej mierze wnioski w konkursach w ramach osi II -VII składane były zatem przez jednostki samorządu terytorialnego. Pozostałe grupy beneficjentów występowały sporadycznie. W przypadku badanych działań nie zauważono konieczności rozszerzania lub zawężania listy uprawnionych beneficjentów do korzystania ze środków RPO WP.

3.2. OCENA STRUKTURY I FUNKCJONOWANIA SYSTEMU WYBORU PROJEKTÓW W RAMACH RPO WP

Streszczenie

W poniższym rozdziale przedstawiono wyniki oceny elementów systemu wyboru projektów. W tym celu po pierwsze przedstawiono schemat systemu wyboru projektów w ramach RPO WP. W dalszej kolejności opisano problemy projektodawców/beneficjentów i pracowników IZ RPO WP wynikające z przyjętego systemu. Podsumowanie rozdziału stanowi analiza SWOT funkcjonowania systemu wyboru projektów RPO WP w kontekście zakładanego wpływu na osiągnięcie celów Programu. W analizie uwzględnione zostały zarówno czynniki wewnętrzne - zależne od IZ RPO WP jak również zewnętrzne, na które ma ona ograniczony wpływ.

ZAŁOŻENIA SYSTEM WYBORU PROJEKTÓW W RAMACH RPO WP

Głównym sposobem wyboru projektów w ramach RPO WP jest tryb konkursowy. W roku 2008 wykorzystano dwie procedury naboru i oceny wniosków oraz wyboru projektów do dofinansowania - procedurę standardową oraz procedurę z preselekcją. W aneksach do Raportu przedstawiono 2 matryce logiczne systemu wyboru projektów RPO WP w obu trybach z naniesionymi informacjami odnośnie procedur możliwych do zastosowania przez wnioskodawcę oraz IZ RPO WP na każdym z etapów oceny.

Każdy z wniosków biorących udział w konkursie w ramach osi priorytetowych I -VII podlegał ocenie pod względem 3 głównych rodzajów kryteriów:

1. Formalnych

1.1. Kryteria dopuszczające:

- Kwalifikowalność wnioskodawcy,
- Kwalifikowalność zakresu rzeczowego projektu,
- Kwalifikowalność zakresu finansowego projektu,
- Terminowość i prawidłowość dostarczenia wniosku.

1.2. Kryteria administracyjne

- Kompletność i prawidłowość sporządzenia wniosku,
- Kompletność i prawidłowość załączników do wniosku,
- W przypadku jednostek samorządu terytorialnego lub jednostek im podległych: wniesienie wkładu ze środków własnych lub pożyczek w wysokości nie mniej niż 5% kosztów całkowitych projektu.

2. Merytoryczno – technicznych

2.1.1. Kryteria dopuszczające standardowe dla większości rodzajów projektów:

- Prawidłowość metodologiczna i rachunkowa analizy finansowej,
- Spełnienie kryteriów progowych wskaźników finansowych ($FNPV/C < 0$ i $FRR/C < \text{stopa dyskonta}$) oraz zapewnienie trwałości rezultatów projektu (zdolność do utrzymania rezultatów przez minimum 5 lat (lub 3 lata w przypadku MŚP) od zakończenia jego realizacji,
- Prawidłowość metodologiczna i rachunkowa analizy ekonomicznej,
- Spełnienie kryteriów analizy ekonomicznej (np. $ENPV > 0$; $ERR > \text{społeczna stopa dyskonta}$; $B/C > 1$; przewaga korzyści społecznych nad kosztami społecznymi),
- Poprawność przeprowadzenia analizy potencjału instytucjonalnego wnioskodawcy,
- Wykonalność instytucjonalna projektu,
- Wykonalność techniczna projektu,
- Wykonalność technologiczna projektu,
- Zgodność projektu z politykami horyzontalnymi UE w zakresie:
 - ochrony środowiska,
 - równości szans;
 - budowy społeczeństwa informacyjnego.

2.1.2. Kryteria dopuszczające w przypadku projektów I osi priorytetowej Konkurencyjna i innowacyjna gospodarka, gdzie załącznikiem jest biznes plan:

- Prawidłowość metodologiczna i rachunkowa biznes planu
- Spełnienie kryteriów wynikających ze stosownych rozporządzeń pomocy publicznej
- Zapewnienie trwałości rezultatów projektu (zdolność do utrzymania rezultatów przez minimum 5 lat lub 3 lata w przypadku MŚP) od zakończenia jego realizacji

- Wykonalność instytucjonalna projektu
- Wykonalność techniczna projektu
- Wykonalność technologiczna projektu (jeśli ma zastosowanie)
- Zgodność projektu z politykami horyzontalnymi UE w zakresie:
 - ochrony środowiska,
 - równości szans;
 - budowy społeczeństwa informacyjnego.

2.2. Kryteria jakościowe

3. Strategicznego

Zarząd Województwa może przyznać w ramach kryterium strategicznego maksymalnie 20 punktów, dokonując oceny w sposób następujący:

średni stopień zgodności projektu z aktualnymi potrzebami i zrównoważonym rozwojem województwa: od 0 do 5 punktów,

wysoki stopień zgodności projektu z aktualnymi potrzebami i zrównoważonym rozwojem województwa; od 6 do 15 punktów,

zgodność projektu z aktualnymi potrzebami i zrównoważonym rozwojem w województwa: od 16 do 20 punktów.

Wnioski składane w trybie systemowym w ramach VIII osi priorytetowej RPO WP podlegały innym procedurom niż wnioski składane w trybie konkursowym w osiach priorytetowych I – VII. Wnioski podlegały ocenie formalnej i merytorycznej w oparciu o kryteria wyboru projektów, zatwierdzone przez KM RPO WP. Ocena formalna i merytoryczna może być połączona, a system był znacznie mniej skomplikowany niż w przypadku opisanego powyżej wyboru projektów w trybie konkursowym

1. Kryteria formalne

- Kwalifikowalność wnioskodawcy
- Kwalifikowalność zakresu rzeczowego projektu
- Kompletność i prawidłowość sporządzenia wniosku
- Kwalifikowalność wydatków projektu
- Kompletność i prawidłowość załączników do wniosku

2. Kryteria merytoryczne

- Poprawność wskaźników monitoringowych
- Zgodność projektu z politykami horyzontalnymi UE
- Efektywność kosztowa przy zachowaniu wysokiej jakości

A. JAKIE TRUDNOŚCI O CHARAKTERZE FORMALNYM MAJĄ PROJEKTODAWCY W PRZYGOTOWANIU PROJEKTÓW? Z CZEGO WYNIKAJĄ TE PROBLEMY?

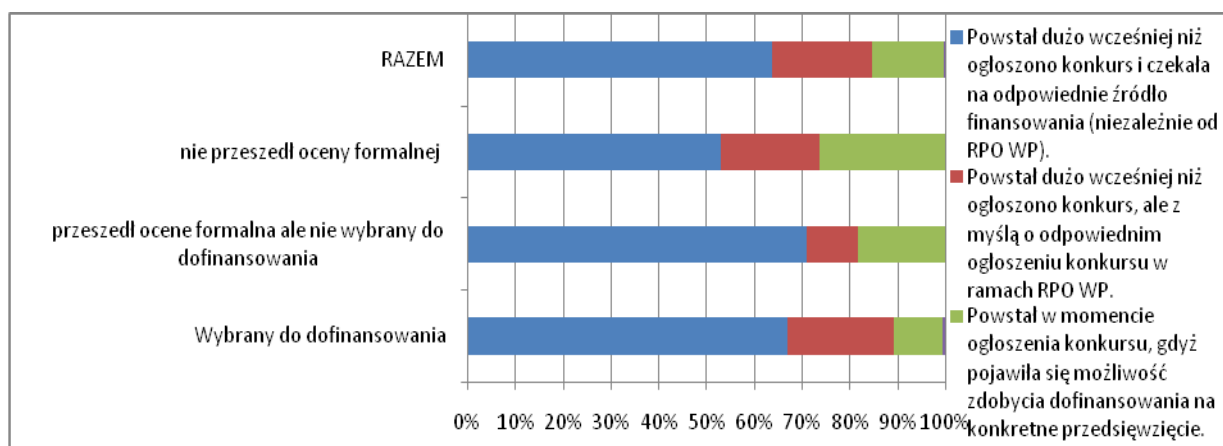
B. CZY DOKUMENTACJA STOSOWANA W CELU WYŁONIENIA PROJEKTÓW DO DOFINANSOWANIA JEST ZROZUMIAŁA DLA BENEFICJENTÓW?

Za jeden z najbardziej trafnych wskaźników stopnia trudności przygotowania wniosków w poszczególnych naborach RPO WP można uznać udział wniosków, które nie przeszły oceny formalnej. Jak wykazano wcześniej, liczba wnioskodawców, którzy odpadli na tym pierwszym etapie oceny nie była wysoka, poza schematem 1.1.B zorientowanym na wsparcie inwestycyjne przedsiębiorstw w regionie, w którym oceny formalnej nie przeszła ponad 1/3 wniosków. Poza wymienionym schematem nie więcej niż 5 % wniosków z 2008 roku nie przeszło tej oceny. Nie oznacza to jednak, że wnioskodawcy z pozostałych konkursów nie mieli żadnych problemów. Duża liczba wniosków zawierała, bowiem pewne błędy i była wycofywana po wstępnej ocenie do wnioskodawców w celu wyjaśnienia nieścisłości lub uzupełnianie braków w wyznaczonym terminie 5 dni roboczych lub w przypadku działań 2.1 B, 2.1 C, 4.1 A i 4.1 B w wydłużonym terminie – 8 dni roboczych. Do beneficjentów były wysyłane pisma o dodatkowe wyjaśnienia odnośnie przyjmowanych złych założeń do analizy ekonomiczno-finansowej, które potem rzutowały na całość tej analizy. Przekładało się to na złe wyliczenia matematyczne. Jednak po uzupełnieniach udawało się zazwyczaj wszystko wyjaśnić.

Jak wykazały badania wśród wnioskodawców, w grupie wniosków, które zostały odrzucone z powodu niespełnienia wymogów formalnych, w największym stopniu (w porównaniu do pozostałych dwóch grup wniosków) znalazły się projekty, których koncepcje powstawały w momencie ogłoszenia konkursu, gdy pojawiła się możliwość zdobycia dofinansowania. Można zatem przypuszczać, że były one nie do końca przemyślane i pisane w pośpiechu, po to by zdążyć na czas trwania konkursu. Pośpiech znalazł odzwierciedlenie

w liczbie pomyłek i błędów wykluczających wnioski z konkursów. Tylko nieco ponad 50% pomysłów na projekty w grupie tych wniosków, które odpadły na ocenie formalnej, powstało dużo wcześniej i czekało na odpowiednie źródło finansowania.

Wykres 22 Etap powstawania koncepcji wniosku a statut wniosku

Źródło: Opracowanie własne na podstawie wyników badania CATI

Wnioskodawcy na ogół nie mieli problemów ze zrozumieniem informacji zawartych w momencie ogłoszenia konkursu. Wątpliwości, jakie najczęściej zgłaszali beneficjenci w okresie przygotowania wniosku i przygotowania się do startu w naborach w ramach RPO WP dotyczyły przygotowania biznesplanu, kwalifikowalności wydatków w zakresie planowanych inwestycji lub zakupu konkretnego środka trwałego oraz określenie statusu MŚP zgodnie z aktualnymi wytycznymi. W przypadku projektów realizowanych szczególnie w ramach działania 1.1.B, przy zróżnicowanych typach inwestycji i przedsięwzięć planowanych przez wnioskodawców, zgłaszano wiele pytań odnośnie tego, czy planowane, często nietypowe wydatki w ramach projektu można włączyć w zakres kosztów kwalifikowanych czy nie.

Dokumentacja konkursowa wykorzystywana w konkursach prowadzonych w 2008 roku w ramach RPO WP oszacowana była przez poszczególne departamenty odpowiedzialne z nabór wniosków. W trakcie przygotowania dokumentacji konkursowej wykorzystywane były doświadczenia i wzory z poprzedniej perspektywy finansowej. W 2008 roku główną instytucją odpowiedzialną w tym zakresie był w zakresie osi II-VII PI.II i PI.III oraz w zakresie osi I –WP.II Obecnie, ze względu na zwiększenie zakresu obowiązków związanych z realizacją naborów, oceną i wyborem wniosków część kompetencji w tym zakresie przejął PI.I i WP.I. Przygotowanie całej dokumentacji konkursowej trwa około miesiąca czasu.

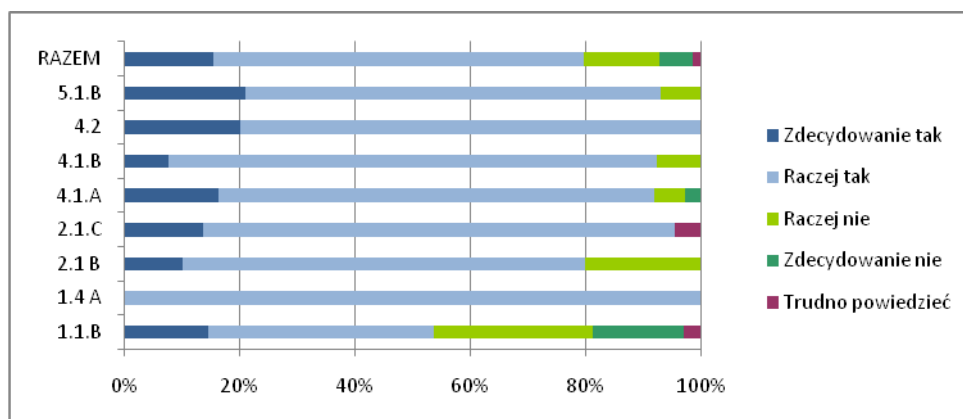
Pomocą dla beneficjentów w zakresie przygotowania dokumentacji i samego wniosku jest z strona internetowa RPO WP: www.rpo.podkarpackie.pl., na której zamieszczone są

instrukcje jak należy wypełniać wniosek. Pomocą służyły także oddziały WP.I i PI.I, gdzie udzielane są informacje dla wnioskodawców i każdy może się do niego zgłosić z zapytaniem. Ponadto organizowane są szkolenia, dotyczące tego jak wygląda wniosek i jak go wypełnić. Dodatkowym wsparciem dla beneficjentów jest działająca sieć lokalnych punktów informacyjnych funduszy europejskich służąca pomocą i wsparciem w zakresie problemów natury merytorycznej, technicznej i informatycznej związanej z systemem wyboru projektów m.in. w ramach RPO WP.

Beneficjenci nie zgłaszali na ogół poważnych zastrzeżeń do przejrzystości i łatwości zrozumienia oraz kompletności dokumentacji konkursowej zamieszczonej na stronach internetowych Urzędu Marszałkowskiego Województwa Podkarpackiego. Wyjątek w tym zakresie stanowią osoby, które składały wnioski w ramach schematu 1.1.B - bezpośrednie dotacje inwestycyjne. Również około 1/5 badanych wnioskodawców w konkursie dotyczącym projektów w zakresie dróg powiatowych wyraziło negatywną opinię na temat przejrzystości, dostępności i kompletności dokumentacji konkursowej.

Blisko połowa wnioskodawców w ramach schematu 1.1.B uznała, że dokumentacja konkursowa nie była przejrzysta i łatwa w zrozumieniu. Głównym problemem zgłaszanym przez beneficjentów odnośnie dokumentacji projektowej jest ilość dokumentów, którą trzeba przygotować do wniosku. Te trudności sprawia zatem liczba załączników.

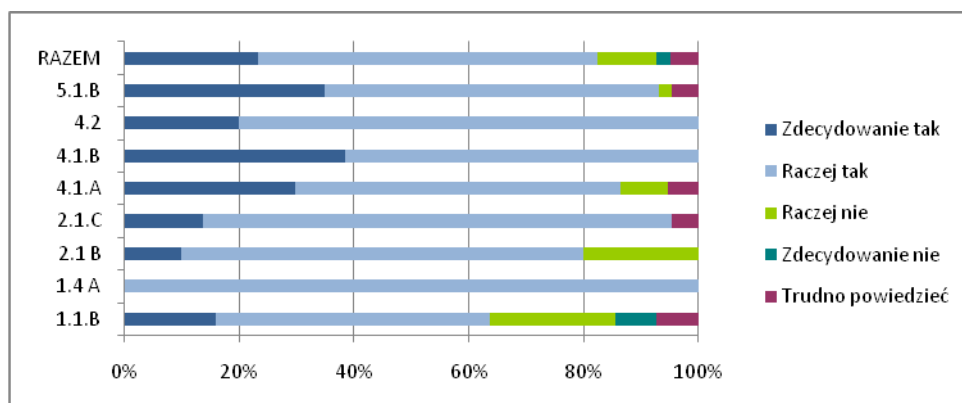
Wykres 23. Przejrzystość i łatwość zrozumienia dokumentacji konkursowej

Źródło: Opracowanie własne na podstawie wyników badania CATI

Lepiej oceniono aspekt kompletności dokumentacji, a więc dostępności do wszystkich wymaganych wzorów załączników, instrukcji ich wypełniania itp. Ponownie najbardziej krytyczne uwagi zgłaszali wnioskodawcy w schemacie 1.1.B. – ok. 35% ocen negatywnych lub bardzo negatywnych.

Wykres 24. Stopień kompletności dokumentacji konkursowej

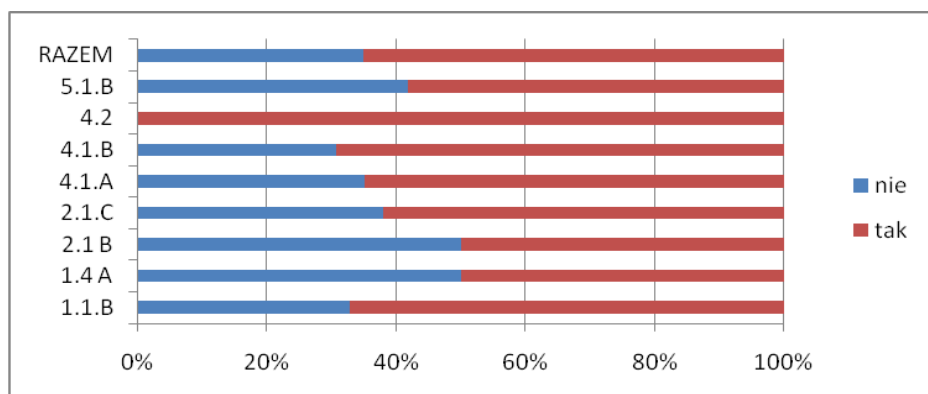

Źródło: Opracowanie własne na podstawie wyników badania CATI

Główne problemy odnośnie dokumentacji projektowej beneficjenci mieli z przygotowaniem analizy finansowej lub ekonomicznej do studium wykonalności. Z tego też powodu wnioskodawcy często zlecali przygotowanie tych części wniosku firmom zewnętrznym. W sumie około 2/3 wnioskodawców w pewnym stopniu wykorzystało wsparcie firm zewnętrznych na etapie przygotowania wniosku. W największym stopniu czynili tak projektodawcy w przypadku przygotowania wniosków dotyczących inwestycji w zakresie ochrony środowiska i zapobiegania zagrożeniom powodziowym, a w najmniejszym w przypadku projektów dotyczących dróg powiatowych. Ten fakt może tłumaczyć stosunkowo bardziej negatywne opinie (poza wnioskodawcami w schemacie 1.1.B) odnośnie przejrzystości i kompletności dokumentacji konkursowej wyrażane przez osoby starające się o wsparcie w ramach IV osi priorytetowej.

Wnioskodawcy, którzy przygotowali wnioski samodzielnie posiadali większą i pełniejszą informację na temat wszystkich elementów i zasad wymaganych do prawidłowego wypełnienia dokumentacji konkursowej. Wymagało to jednak od nich większego wysiłku włożonego w to, aby zrozumieć, przygotować i skompletować wymaganą dokumentację. Z tego powodu mogli mieć bardziej krytyczną opinie na temat stopnia przejrzystości i kompletności dokumentacji, niż osoby, które nie przygotowały samodzielnie wniosków i w konsekwencji nie musiały dokładnie się z nią zapoznawać.

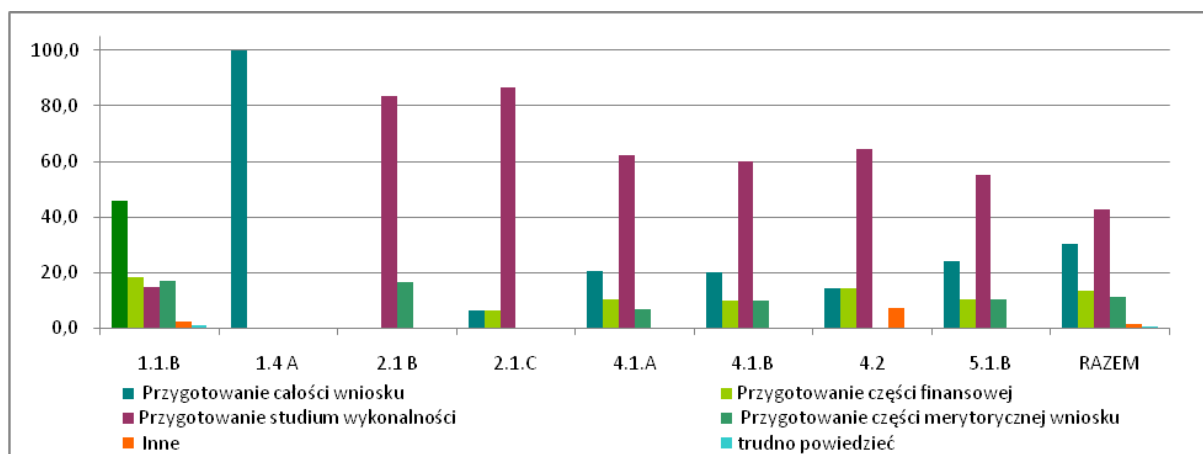
Wykres 25. Samodzielne przygotowanie dokumentacji potrzebnej do złożenia wniosku

Źródło: Opracowanie własne na podstawie wyników badania CATI

Najczęściej wsparcie dotyczyło przygotowania tylko części wniosku. Gównie była to pomoc przy sporządzaniu studium wykonalności do wniosków. Z tego typu pomocy korzystało między 80% a 90% wnioskodawców składających wnioski dotyczące dróg powiatowych i gminnych w ramach schematów 2.1.B i 2.1.C. W pozostałych naborach odbywających się w ramach działania 4 i 5 tego typu pomocy poszukiwało ponad 50% wnioskodawców, którzy nie przygotowali dokumentacji samodzielnie. Nieco inaczej sprawa przedstawia się w przypadku osi I, skierowanej do przedsiębiorstw, gdzie około 45% korzystających z firm zewnętrznych zlecało przygotowanie całości wniosku. Rzadziej zdarzało się, aby firmy zewnętrzne proszone były o przygotowanie tylko samej części finansowej. Najrzadziej zlecano przygotowanie części merytorycznej - w sumie około 10% przypadków. Należy, zatem uznać, że wnioskodawcy w przeważającej mierze sami przygotowali koncepcje przedmiotową swoich projektów.

Wykres 26 Zakres wykorzystania pomocy firm zewnętrznych przy przygotowaniu wniosku

Źródło: Opracowanie własne na podstawie wyników badania CATI

Pewnym problemem, zgłaszanym przez osoby oceniające wnioski było w tym przypadku to, że firmy zewnętrzne przygotowywały części studium wykonalności wniosku na podstawie starych wytycznych i gotowych przykładów z poprzedniej perspektywy finansowej UE. Nie jest to jednak kwestią wadliwości systemu wyboru projektów w ramach RPO WP, a niekompetencji firm przygotowujących tego typu dokumentację dla wnioskodawców.

Najwięcej trudności o charakterze formalnym zidentyfikowanych w trakcie realizacji badań sprawiły następujące elementy systemu wyboru projektów:

- Ilość dokumentów, które beneficjenci muszą przygotować do wniosku.
- Zgodności wniosku z nowymi przepisami ochrony środowiskowej. UE kładzie dosyć mocny nacisk na kwestie środowiskowe. Z drugiej strony prawo polskie jest sprzeczne z prawem wspólnotowym np. w dziedzinie ochrony ptaków. Przez co beneficjenci często wpadają w pułapki kierując się polskim prawem.
- Długi termin oceny, który przy ocenie formalnej wynosi 45 dni a w razie zbyt dużej ilości wniosków termin oceny wydłużał się o kolejne 45 dni.
- Problem z terminowością składania zabezpieczeń prawidłowej realizacji umowy.
- Beneficjenci często nie czytają zapisów umowy o dofinansowanie i nie zauważają, że w terminie do 30 dni mają złożyć dane poświadczenie o zabezpieczeniu. W ostatnim roku problem ten na skutek ogólnoswiatowego kryzysu dotknął przede wszystkim przedsiębiorców, a więc wnioskodawców schematu 1.1.B. Niektórzy beneficjenci mieli problemy z uzyskaniem gwarancji bankowych. Tego typu problemy nie występowały w przypadku pozostałych osi priorytetowych RPO WP
- Przekroczenie linii demarkacyjnej RPO WP z PROW w przypadku schematu 1.1.B
- Przy stosowaniu systemu rozliczenia ryczałtowego wśród wnioskodawców schematu 1.1.B często pojawiał się problem z wykazaniem zdolności finansowych firmy, gdyż brakowało informacji np. o majątku firmy.
- Warto podkreślić, iż praktycznie każdy wniosek w ramach schematu 1.1.B posiadał jakieś błędy. Głównie błędy były w sprawozdaniach finansowych. Beneficjenci nie prowadzą w księgach rachunkowych bilansu przepływów.

C. CZY ZDEFINIOWANY W PROGRAMIE KATALOG BENEFICJENTÓW JEST WYSTARCZAJĄCY W ODNIESIENIU DO OSIĄGNIĘCIA CELÓW RPO WP? CZY KATALOG BENEFICJENTÓW PROGRAMU POMIJA PODMIOTY, KTÓRE MOGĄ SŁUżyć REALIZACJI CELÓW RPO WP? CZY ZMIANA KATALOGU BENEFICJENTÓW W RAMACH POSZCZEGÓLNYCH DZIAŁAŃ PRZYCZYNI SIĘ DO EFEKTYWNIJSZEJ REALIZACJI RPO WP?

W ramach badanych naborów przeprowadzonych w ramach RPO WP w 2008 roku do składania wniosków uprawnione były następujące grupy beneficjentów (wymienione poniżej akapitu). Jak wynika z analizy bazy danych złożonych wniosków nie wszystkie typy uprawnionych beneficjentów brały udział w poszczególnych konkursach, w głównej mierze były to gminy i powiaty w przypadku projektów dotyczących dróg. W przeważającej mierze wnioski w konkursach w ramach osi II -VII składane były zatem przez jednostki samorządu terytorialnego. Pozostałe grupy beneficjentów występowały sporadycznie. W przypadku badanych działań nie zauważono konieczności rozszerzania lub zawężania listy uprawnionych beneficjentów do korzystania ze środków RPO WP.

Poniżej przedstawiono listę uprawnionych wnioskodawców, wg informacji zawartych w URPO WP i liczbę wniosków, jaką złożyli w danych konkursach:

1.1.B : (zestawienie dotyczy tylko wniosków które przeszły pozytywnie ocenę formalną)

- Mikro przedsiębiorstwo – 209 wnioskodawców pozytywnie przeszło ocenę formalną
- Małe przedsiębiorstwo -175 wnioskodawców pozytywnie przeszło ocenę formalną
- Średnie przedsiębiorstwo – 87 wnioskodawców pozytywnie przeszło ocenę formalną

1.4.A:

- Jednostki samorządu terytorialnego, ich stowarzyszenia i związki – 3 wnioski

2.1.B:

- Jednostki samorządu terytorialnego, ich stowarzyszenia i związki – 52 wnioski
- Jednostki sektora finansów publicznych posiadające osobowość prawną - 0 wniosków
- Państwowe Gospodarstwo Leśne Lasy Państwowe i jego jednostki organizacyjne -- 0 wniosków
- Przedsiębiorcy - 0 wniosków

2.1.C:

- Jednostki samorządu terytorialnego, ich stowarzyszenia i związki – 111 wniosków

- Jednostki sektora finansów publicznych posiadające osobowość prawną - 0 wniosków
- Państwowe Gospodarstwo Leśne Lasy Państwowe i jego jednostki organizacyjne -- 0 wniosków
- Przedsiębiorcy - 0 wniosków

4.1.A:

- Jednostki samorządu terytorialnego, ich stowarzyszenia i związki – 68 wniosków
- Jednostki zaliczane do sektora finansów publicznych posiadające osobowość prawną - 0 wniosków
- Państwowe Gospodarstwo Leśne Lasy Państwowe i jego jednostki organizacyjne -- 0 wniosków
- Przedsiębiorstwo usług komunalnych - 1 wniosek
- Spółki wodne i ich związki - 0 wniosków

4.1.B:

- Jednostki samorządu terytorialnego, ich stowarzyszenia i związki – 23 wniosków
- Jednostki zaliczane do sektora finansów publicznych posiadające osobowość prawną - wniosek
- Państwowe Gospodarstwo Leśne Lasy Państwowe i jego jednostki organizacyjne -- 0 wniosków
- Przedsiębiorstwo usług komunalnych - 3 wniosków
- Spółki wodne i ich związki – 0 wnioski

4.2:

- Jednostki samorządu terytorialnego, ich stowarzyszenia i związki – 17 wniosków
- Jednostki zaliczane do sektora finansów publicznych posiadające osobowość prawną - 2 wniosków
- Spółki wodne i ich związki – 0 wniosków

5.1.B:

- Jednostki samorządu terytorialnego, ich stowarzyszenia i związki – 136 wniosków
- Jednostki zaliczane do sektora finansów publicznych posiadające osobowość prawną – 0 wniosków
- Inne jednostki zaliczane do sektora finansów publicznych posiadające osobowość prawną
- Szkoły wyższe - 0 wnioski
- Osoby prawne i fizyczne będące organami prowadzącymi szkoły i placówki tworzące system oświaty – 4 wniosków
- Partnerzy społeczni i gospodarczy - 0 wniosków
- Kościoły i związki wyznaniowe oraz osoby prawne kościołów i związków wyznaniowych - 7 wniosków

Ograniczeniu typów beneficjentów sprzyjała zasada przyjęta przez IZ RPO WP odnośnie liczby składanych wniosków. W konkursach w ramach RPO WP zastosowano bowiem zasadę ograniczenia liczby składanych wniosków przez jednego beneficjenta. Ograniczenie powoduje, że wnioskodawca musi dokładnie przemyśleć i przygotować projekt. Główną przesłanką zmiany systemu w tym aspekcie było to, że posiadano małą pulę środków na dofinansowanie, a było bardzo dużo chętnych. Założenie było takie, aby każdemu dać chociaż jedną szansę. W momencie, gdy każdy mógł złożyć większą liczbę wniosków mogło to odbijać się negatywnie na jakości tych wniosków. Wydaje się, że efekt, w postaci większej liczby przemyślanych projektów został osiągnięty. Ograniczenie liczby składanych wniosków w pełni wpisało się również w strategię zrównoważonego rozwoju województwa podkarpackiego i wsparło proces wdrażania zasady spójności społeczno - ekonomicznej regionu. Umożliwiło bowiem uzyskanie dotacji większej - zróżnicowanej liczbie podmiotów, tym samym przyczyniło się do rozprzestrzeniania pozytywnych efektów wsparcia na tern całego województwa.

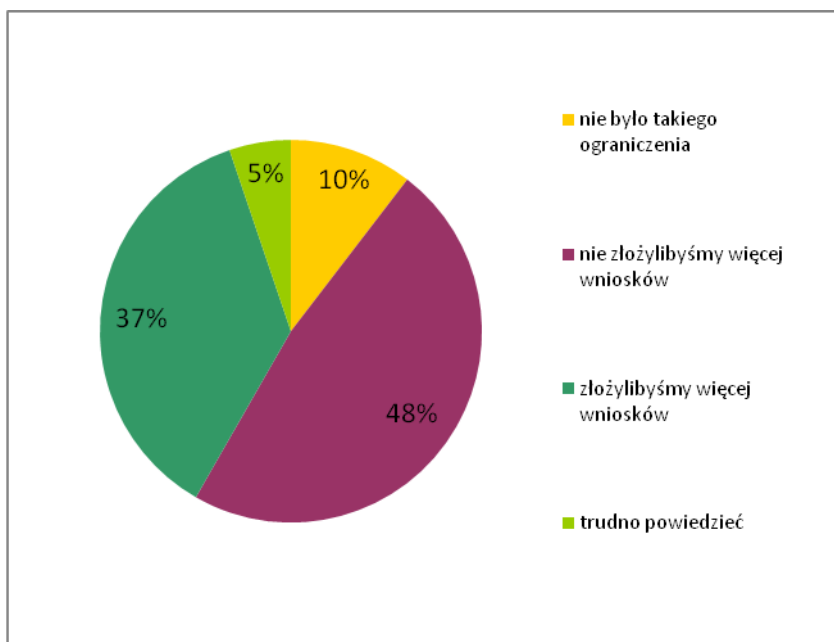
Z drugiej jednak strony nacisk na dekoncentrację finansowania wspólnotowego w ramach RPO WP niesie za sobą konsekwencje niepożądane z punktu widzenia wnioskodawców o większych możliwościach finansowych, a zarazem większych potrzebach inwestycyjnych. System oferuje możliwość ubiegania się o wsparcie tylko na wybrane przedsięwzięcie niezależnie od tego czy ci wnioskodawcy mają obiektywne inne potrzeby wsparcia i czy są w stanie organizacyjnie podjąć się realizacji kilku przedsięwzięć w jednym czasie. Biorąc jednak pod uwagę ograniczoną pulę środków dostępnych w ramach poszczególnych konkursów RPO WP przyjęta zasada ma swoje racjonalne uzasadnienie.

Ostatecznie, po naborach w 2008 roku można stwierdzić, że ograniczenie to przyniosło następujące pozytywne efekty:

- Umożliwienie większej grupie beneficjentów złożenie wniosków i tym samym umożliwienie większej grupie uzyskania dofinansowania. Trudno oczywiście jednoznacznie określić, czy sytuacja wyglądałaby inaczej gdyby nie było tego ograniczenia.
- Nasilenie konkurencji i podniesienie jakości wniosków i stopnia ich poprawności pod względem wymogów danego konkursu
- Dekoncentracja funduszy i w konsekwencji pozytywnych efektów przedsięwzięć wspartych w ramach RPO WP w porównaniu do ZPORR, gdzie pod względem wielkości zainwestowanego wsparcia z UE dominowały największe ośrodki miejskie regionu.

Ogólnie prawie 50% wnioskodawców stwierdziło, że gdyby nie było ograniczenia w liczbie składanych wniosków to i tak nie złożą ich więcej. W przypadku 37% ograniczenie formalne spowodowało, iż wnioskodawcy musieli zdecydować się na wybór, jaki wniosek złożą, gdyż mieli zamiar złożenia większej ilości wniosków, a kolejne 5% nie miało skonkretyzowanego poglądu na ten temat.

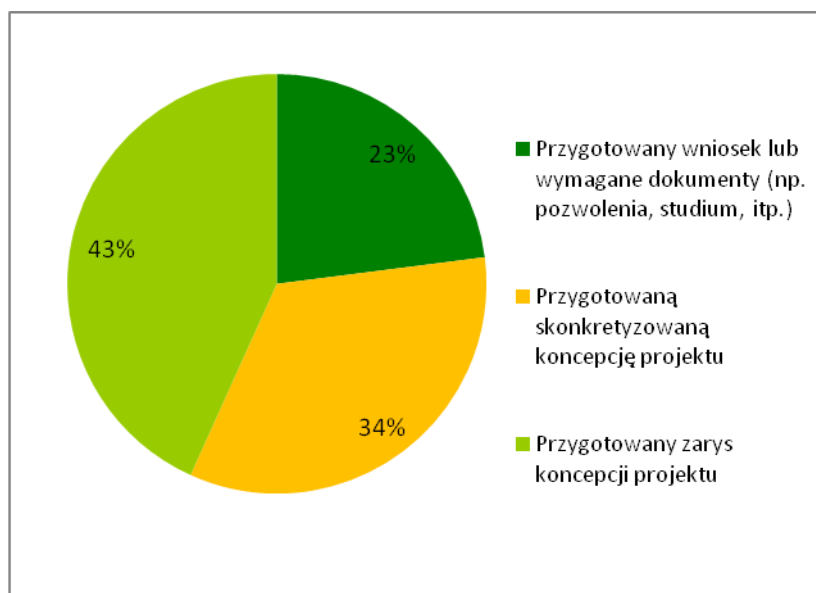
Wykres 27 Gotowość złożenia większej ilości wniosków w przypadku braku ograniczeń ich liczby

Źródło: Opracowanie własne na podstawie wyników badania CATI

Warto jednak podkreślić, że wśród tych, którzy deklarowali, iż gdyby nie ograniczenie formalne, to złożą więcej wniosków aż 43% badanych nie miało skonkretyzowanej koncepcji wniosku, ani przygotowanych części wniosku, a zaledwie jego zarys i wizję. Być może zatem zasadne były obawy IZ RPO WP, iż możliwość składania większej liczby wniosków przyczyni się do obniżenia ich jakości i większej liczby błędów. Z drugiej jednak strony aż ¼ badanych zadeklarowała, że miała przygotowane już konkretne załączniki lub części wniosków, a kolejna 1/3, że przygotowała konkretną propozycję projektu.

Wykres 28. Stopień przygotowania kolejnych wniosków projektowych

Źródło: Opracowanie własne na podstawie wyników badania CATI

Pod względem typów realizowanych projektów na ogół nie obserwowano dużego zróżnicowania. Wynikało to ze specyfiki schematów, w ramach których odbywały się nabory w 2008 roku. Niektóre projekty przeważały ze względu na specyfikę danego schematu np. więcej było projektów budowy kanalizacji niż oczyszczalni. Podobna sytuacja dotyczy projektów z zakresu infrastruktury drogowej np. projektów dotyczących budowy dróg zawsze jest więcej, niż projektów dotyczących budowy mostów i wiaduktów. Jednakże wszystkie wnioski wpisywały się w typy projektów przewidzianych do dofinansowania. Inaczej wygląda realizacja projektów w osi I gdzie jest duże zróżnicowanie projektów pod względem zakresu rzeczowego inwestycji.

Analiza przyjętego systemu realizacji RPO WP i typów projektów, które są możliwe do realizacji w ramach badanych schematów nasuwa wniosek, iż nie należy rozszerzać listy typów projektów, tym bardziej, że podane w dokumentacji konkursowej a także w URPO WP listy przykładowych typów projektów możliwych do realizacji nie są listami zamkniętymi. Przy każdym działaniu są możliwe inne, niż wymienione typy projektów o ile wpisują się w założenia i wymagania dokumentacji konkursowej w danym schemacie.

D. W JAKIM ZAKRESIE SYSTEM WYBORU PROJEKTÓW RPO WP UWZGLĘDNI KWESTIE ZWIĄZANE Z WYMOGIEM MONITOROWANIA EFEKTÓW PROJEKTÓW? CZY JUŻ NA ETAPIE WYBORU PROJEKTÓW UWZGLĘDNI SIĘ KWESTIE ZWIĄZANE Z MONITORINGIEM I OCENĄ STOPNIA REALIZACJI EFEKTÓW PROGRAMU?

Na etapie oceny techniczno – jakościowej istnieje potrzeba rzetelnej oceny tego czy wnioskodawca wybrał wszystkie możliwe wskaźniki odpowiadające danemu projektowi z katalogu wskaźników dla danego schematu. Takie podejście zapobiegnie sytuacji, w której nie będzie możliwa realna ocena rezultatów i efektów projektów, tym samym Programu, gdyż część zaistniałych w rzeczywistości efektów nie została pomierzona.

Dla celów długookresowego monitorowania poziomu osiągnięcia celu głównego Programu konieczne jest określenie katalogu wskaźników kluczowych pod tym względem i wprowadzenie obowiązku ich monitorowania przez beneficjentów. Brak tego typu wytycznych będzie skutkował zbyt dużą dowolnością beneficjentów odnośnie wyboru wskaźników. W konsekwencji prowadzić będzie to do niskiej użytecznością wyników tego typu pomiarów dla oceny rzeczywistych efektów Programu w skali regionalnej, a także brakiem pełnej informacji na temat efektów wdrażania Programu, które IZ RPO WP musi przekazywać w ramach obowiązkowej sprawozdawczości do systemu SIMIK. Problem braku definicji i sposobu w jaki dokonywać pomiaru jest problemem ogólnopolskim, związanym w dużej mierze z brakiem jednolitych definicji wskaźników z systemu SIMIK. Dopóki one nie powstaną system wskaźników na poziomach regionalnych narażony jest na problem braku możliwości porównywania wyników monitoringu. Dodatkową uciążliwością dla IZ RPO WP jest brak spójności nazewnictwa wskaźników m.in. między poziomem projektów a działaniami RPO WP.

Mimo tego wydaje się, że istnieje potrzeba w ramach RPO WP zdefiniowania części wskaźników, które nie są jednoznaczne i mogą być interpretowane w różny sposób przez beneficjentów. Z punktu widzenia beneficjentów najważniejszym kryterium użyteczności jest precyzyjne określenie sposobu pomiaru i zdefiniowanie wskaźnika i jego elementów składowych. System wskaźników musi być prosty i umożliwiać łatwy pomiar. Beneficjenci nie interesują się tym bowiem, co dzieje się dalej ze wskaźnikami i do czego są one wykorzystywane na poziomach działań lub programu.

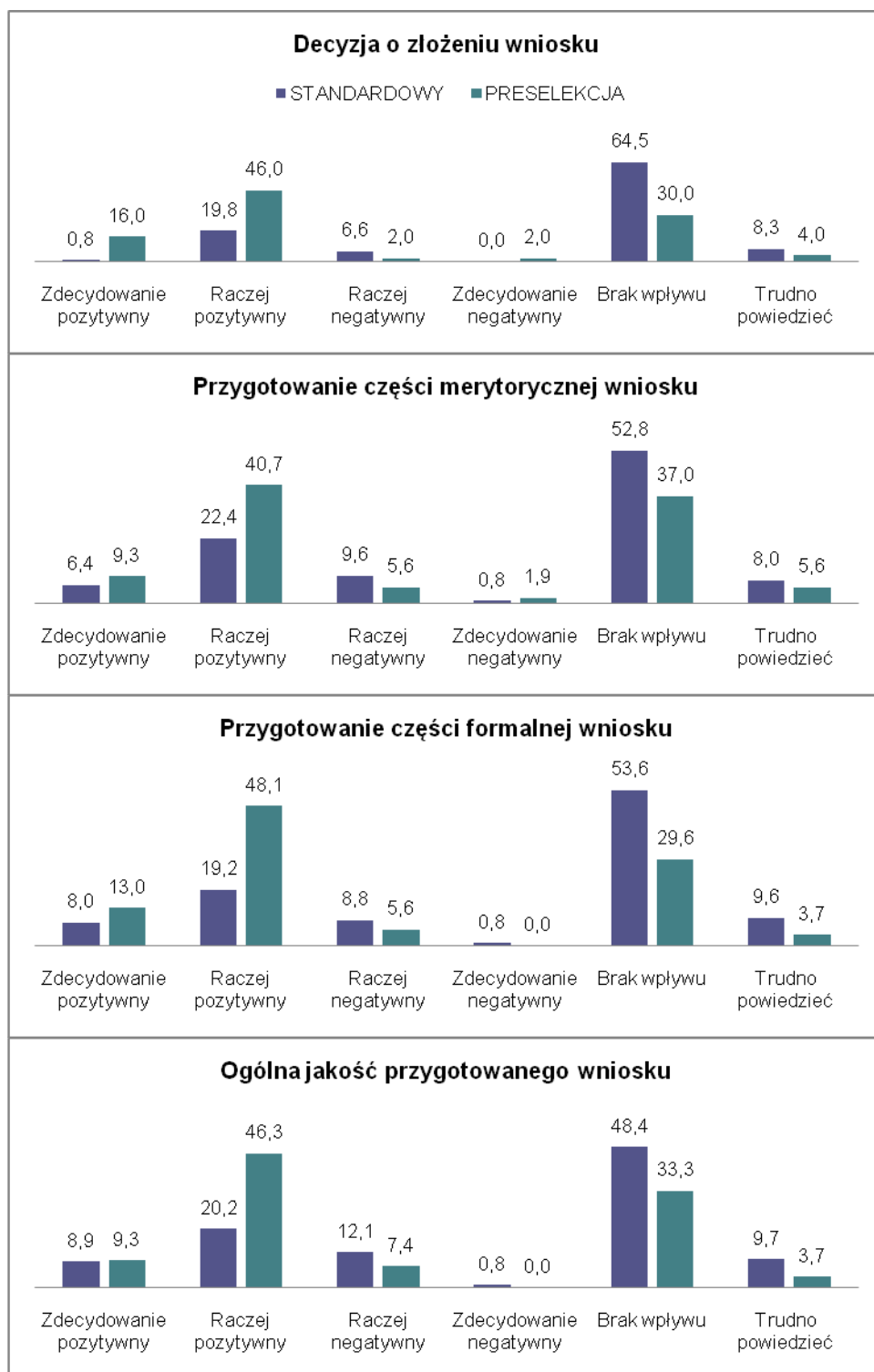
E. JAKIE KWESTIE BUDZĄ NAJWIĘCEJ WĄTPLIWOŚCI WŚRÓD PROJEKTODAWCÓW/ BENEFICJENTÓW I PRACOWNIKÓW W ZWIĄZKU Z SYSTEMEM WYBORU PROJEKTÓW?

W ramach RPO WP zastosowano do tej pory dwa tryby wyboru projektów – standardowy i z preselekcją. Oba tryby w jakich przeprowadzane są nabory sprawiają beneficjentom oraz osobom oceniającym wnioski trudności. Tryb standardowy jest bardziej uciążliwy, bo wymaga większego nakładu pracy i pieniędzy ze strony wnioskodawców jeszcze przed etapem oceny formalnej. Tryb standardowy sprawia, że jest dużo pracy dla pracowników w krótkim okresie czasu, w trybie preselekcji wydaje się, że praca i dla wnioskodawcy i dla oceniających jest lepiej rozłożona w czasie. W trybie preselekcji może być jednak taka sytuacja, że w późniejszym etapie oceny wniosku mogą pojawić się niespójności między dostarczonymi w późniejszym czasie załącznikami i wniosek może z tego powodu odpaść.

Generalnie jednak wnioskodawcy oceniają pozytywnie możliwość składania wniosków w trybie preselekcji. Dla 62% wnioskodawców fakt, iż nabór prowadzony jest w trybie preselekcji miał pozytywny wpływ na decyzję o złożeniu wniosku, w tym 16% twierdzi, że wpływ ten był bardzo duży. W przypadku trybu standardowego decyzja o złożeniu wniosku raczej nie była podyktowana tym, w jakim trybie przeprowadzany jest nabór.

Ogólnie około 60% wnioskodawców składających wniosek w trybie standardowym nie łączy tego faktu ani z jakością i sposobem przygotowania części merytorycznej i formalnej wniosku, ani z ogólną jakością przygotowanego projektu.

Wykres 29 Wpływ zastosowania trybu wyboru projektów na decyzje wnioskodawców

Źródło: Opracowanie własne na podstawie wyników badania CATI

Inaczej ma się sytuacja w przypadku osób składających wnioski w trybie naboru z preselekcją. Ponad połowa z nich dostrzega pozytywny lub bardzo pozytywny wpływ tego faktu na przygotowanie części merytorycznej, formalnej oraz ogólną jakość złożonego wniosku. Szczególnie wyraźnie pozytywny wpływ jest podkreślany w przypadku przygotowania części formalnej wniosku - 62% wskazań na pozytywny wpływ, w tym 13% na zdecydowanie pozytywny.

Najważniejsze pozytywne skutki przeprowadzania naborów w trybie preselekcji:

- Wyjście naprzeciw oczekiwaniom beneficjentów, którzy nie ponoszą kosztów przygotowania i zdobycia części zaświadczeń bez pewności, iż będą realizować projekt
- System jest pewnym ułatwieniem dla beneficjentów, którzy nie muszą przygotowywać całej dokumentacji niezbędnej przy wstępnej ocenie wniosku, mogą zatem racjonalnie rozłożyć czas potrzebny na przygotowanie wniosku
- Ograniczenie liczby kompletnych wniosków, które muszą być ocenione przez ekspertów i asesorów

Jak już jednak wcześniej wspomniano system preselekcji mimo racjonalnych założeń powoduje także negatywne skutki, wśród których wymienić należy przede wszystkim następujące aspekty:

- Wydłużenie czasu dokonania oceny i wyboru projektów
- Często projekty przekazane do oceny w trybie preselekcji, „przygotowane są w ostatniej chwili”, gdyż brak konieczności załączania w I etapie wielu załączników zachęca ich do ubiegania się o wsparcie RPO WP. Takie projekty przechodzą pozytywnie tryb preselekcji, ale w kolejnych etapach mogą pojawić się poważniejsze błędy.
- Problem spójności dokumentów. Wniosek może ulec modyfikacjom, na skutek tego, że wnioskodawca narażony jest na nieświadome rozszerzanie lub zawężanie zakresu przedmiotowego swojego projektu przy kompletowaniu dokumentacji w późniejszym okresie niż powstał sam wniosek. Trudniej w takim przypadku zachować jest spójność wszystkich dokumentów. Od strony poszczególnych departamentów oceniających wnioski trudności sprawia wykrycie wszystkich takich niuansów
- Beneficjenci na ogół nie składają dokumentacji od razu, tylko czekają do ostatniego momentu wyznaczonego terminu.

- Dostarczanie części załączników w późniejszym terminie wymusza dwukrotne zaangażowanie w ocenę tego samego wniosku. Ocenia się różne dokumenty i załączniki do wniosku, tym niemniej, aby rzetelnie dokonać ich oceny w kontekście spójności z celami wniosku, proces ten wymaga dwukrotnego zaangażowania osób oceniających do pewnych czynności, co procedurę znacznie wydłuża.

Wszystkie nabory wniosków w ramach RPO WP, były przeprowadzone w trybie konkursów zamkniętych. Konkursy zamknięte dają szansę większej grupie beneficjentów. Wnioskodawcy mają czas, aby się przygotować. Konkurs zamknięty charakteryzuje się sprawiedliwszym podziałem dotacji, wygrywa ten, który ma najlepszy wniosek, a nie ten który jako pierwszy złożył wniosek. Niewątpliwie jest to system sprawiedliwszy i pozytywnie oceniany przez wnioskodawców oraz przedstawicieli IZ RPO WP. Konkursy zamknięte dają możliwość pełniejszego i wiarygodniejszego ocenienia, nie dezorganizują pracy. Stroną negatywną wg pracowników IZ RPO WP w konkursie zamkniętym jest to, że zazwyczaj jest dużo wniosków skierowanych do oceny, ale niewątpliwie daje to szansę wnioskodawcom którzy spełnią wszystkie warunki. Dodatkowym minusem konkursów otwartych, tych, w których nabór trwa przez dłuższy okres czasu jest zagrożenie zmian przepisów prawnych. Jeśli by każdy wniosek był napisany na podstawie innych przepisów prawnych to musiałyby być odmiennie oceniane. A tak jeśli nabór jest zamknięty to wszystkie wnioski są składane w podobnym okresie czasu i w podobnych ramach prawnych. Z tego punktu widzenia przyjęte w dotychczasowych naborach rozwiązanie dotyczące stosowania konkursów zamkniętych należy uznać za pozytywny aspekt systemu wyboru projektów RPO WP.

Ocena długości czasu przyjętego na przeprowadzanie poszczególnych elementów oceny jest kwestią, która w dużej mierze musi dzielić wnioskodawców i pracowników oceniających wnioski oraz zajmujący się wdrażaniem i zarządzaniem Programem. Departamenty mają 45 dni na ocenę formalną, ale w razie potrzeby istnieje możliwość przedłużenia terminu o kolejne 45 dni np. kiedy w 2008 roku zmieniono przepisy dotyczące ochrony środowiska wydłużono czas oceny formalnej w działaniu 1.1.B. Maksymalny czas oceny formalnej może wynosić do 90 dni.

W przypadku naboru wniosków w procedurze standardowej jest 45 dni na ocenę formalną, 30 dni na ocenę merytoryczną, a następnie 10 dni na podjęcie uchwały przez ZWP. W przypadku naboru wniosków w procedurze preselekcji, jest 30 dni na wstępną ocenę formalną, kolejne 30 dni na ocenę merytoryczną jakościową, 10 dni na warunkową uchwałę zarządu, 20 dni na weryfikację końcową formalną, kolejne 20 dni na weryfikację końcową merytoryczną (wykonalność techniczno-technologiczną i ekonomiczno-finansową).

Terminy oceny wniosków są przestrzegane. Ogólnie jednak okres ten wynosi w przypadku procedury standardowej około od 6 miesięcy do około roku czasu. Natomiast przy trybie preselekcji cały proces trwa średnio 9-10 miesięcy, ale może ulec wydłużeniu. Z punktu widzenia wnioskodawcy, szczególnie przedsiębiorcy rok czasu jest okresem bardzo długim, w którym może zmienić się sytuacja związana chociażby z wykorzystywanymi technologiami (np.: wejście nowych konkurencyjnych technologii, na miejsce tej przewidywanej do wdrożenia w ramach projektu) lub z sytuacją ekonomiczną przedsiębiorstwa. Z tego też powodu czas, jaki upływa na całą procedurę wyboru projektów jest elementem do którego wnioskodawcy mają dużo zastrzeżeń.

W przypadku projektów z osi I czas trwania naboru w pierwszym konkursie w ramach schematu 1.1.B był rzeczywiście długi ze względu na złożoność dokumentacji beneficjentów, ogrom tej dokumentacji i przedłużające się procedury związane z oceną głównie pod kątem środowiskowym. Wszystkie wnioski musiały zostać ocenione pod kątem zgodności procedury z wymogami prawa unijnego w zakresie ochrony środowiska. Większość beneficjentów została zobligowana do dostarczenia dodatkowych dokumentów w zakresie oceny oddziaływania na środowisko, decyzji środowiskowych, co właśnie wydłużyło termin podpisywania umowy. IZ RPO WP powołała koordynatora środowiska, który musiał wszystkie wnioski, które przeszły pozytywnie ocenę merytoryczną i zostały wybrane do dofinansowania przejrzeć pod kątem procedury środowiskowej. Jeżeli projekt wymagał pozwolenia na budowę, musiała być dołączona decyzja o ocenie oddziaływania projektu na środowisko, a jej uzyskania zajmuje około miesiąca. Kolejne wydłużenie nastąpiło w momencie, kiedy projekt realizowany w oparciu o zgłoszenie na skutek zmian zapisów ustawy musiał być realizowany w oparciu o pozwolenie na budowę. Uzyskanie takiego pozwolenia to kolejne kilka miesięcy oczekiwania.

Inne kwestie problemowe z punktu widzenia oceniających wnioski w naborach w 2008 roku zidentyfikowane w trakcie realizacji badania to:

- Największą trudność w ocenie wniosków sprawiała analiza ekonomiczno-finansowa. Jeżeli na początku, ktoś popełniał błąd, to potem dana pomyłka przekładała się na późniejsze mylne wyliczenia, sytuacja ta przypominała efekt domina
- Brak analizy finansowej i ekonomicznej w arkuszu kalkulacyjnym. Do tej pory ocena analizy była sprawdzana pod kątem metodologicznym, a arkusz kalkulacyjny ułatwiłby sprawdzenie tego matematycznie. Skróciłoby to czas oceny, a dodatkowo ograniczyłoby problem opisany w punkcie powyżej

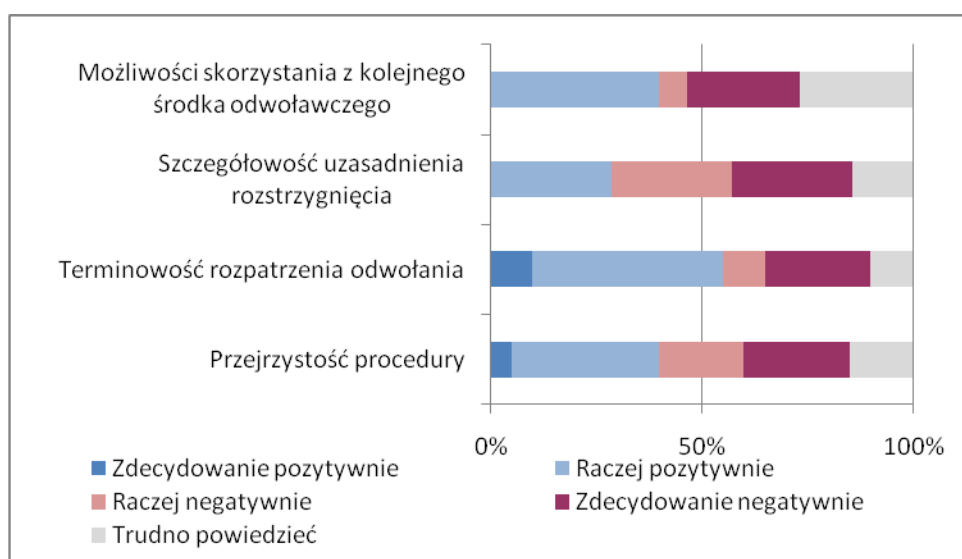
- Należało na początku ustalić punkt odniesienia w ocenie wniosków, tak aby oceniać wnioski tą samą miarą. W tym celu należało przeanalizować na początku przynajmniej kilka wniosków. Dodatkowo część kryteriów mogła zostać przyznana dopiero po ocenie wszystkich wniosków na podstawie listy odniesienia do wniosku „najlepszego” w systemie kryteriów liczbowych.
- Na początku nie zostały wypracowane wszystkie standardy, które byłyby pomocne m.in. przy konieczności uzupełniania wniosków przez beneficjentów. Wynikało to z trudności w przewidzeniu wszystkich sytuacji zaistniałych w trakcie oceny wniosków w przypadku pierwszych konkursów. Wypracowanie jednolitego podejścia dla wniosków będących przedmiotem oceny będące obowiązkiem komisji konkursowej wymagało zatem w badanych konkursach więcej wysiłku ze strony członków poszczególnych komisji i czasu.

Kolejną kwestią budzącą szereg wątpliwości wśród projektodawców, a w konsekwencji i pracowników IZ RPO WP, związaną z naborami wniosków był problem konieczności sprecyzowania i zdefiniowania wytycznych Ministerstwa Rozwoju Regionalnego. Ogólnie w trakcie oceny dopuszczającej w trakcie pierwszych naborów w ramach RPO WP nie wszystkie wytyczne, wg których oceniano wnioski, istniały, lub były jasne w interpretacji. Wcześniej wszystko było przygotowywane na podstawie rozporządzenia Ministra. W tej chwili ministerstwo odeszło od tej metody, pozostawiając duży stopień autonomii instytucjom zarządzającym programami operacyjnymi na poziomie regionów. Problem ten wynika jednak nie z błędów w systemie wyboru projektów RPO WP w województwie podkarpackim lecz z braku doświadczenia w zarządzaniu programami przez instytucje samorządowe na poziomie regionów w Polsce i braku możliwości przewidzenia wszelkich możliwych sytuacji nietypowych w trakcie oceny wniosków.

Wyniki stosowania przez oceniających przyjętego systemu wyboru projektów są na ogół akceptowane przez wnioskodawców, czego przejawem jest liczba odwołań od decyzji komisji oceniających wnioski. Udział zasadnych odwołań jest jednak bardzo mały. Większość odwołań wynika raczej z chęci zdobycia wsparcia finansowego za wszelką cenę, a nie z realnej oceny sytuacji. Jeśli beneficjenci widzą szansę na dofinansowanie danego projektu, to starają się walczyć o możliwość dofinansowania. Częściej beneficjenci odwołują się od wyników oceny merytorycznej. Potwierdzają to wyniki badania wśród wnioskodawców. W grupie 211 przebadanych przypadków z procedury odwoławczej korzystało w sumie 22 wnioskodawców – 7 po etapie oceny formalnej i 15 po etapie oceny merytoryczno – technicznej. Tylko 3 z tych odwołań uznano za zasadne. Pozostałe odrzucono.

W opinii tych, którzy skorzystali z procedur odwoławczych należałoby przede wszystkim rozbudować uzasadnienie rozstrzygnięcia. Wnioskodawcy w przeważającej mierze ocenili ten element negatywnie lub wręcz zdecydowanie negatywnie. Tylko około 30% badanych uznało, że szczegółowość uzasadnienia jest wystarczająca. Nie najlepiej ocenione zostały także kolejne dwa elementy procedury - możliwość korzystania z kolejnego środka odwoławczego i przejrzystość procedury. Tylko po 40% wnioskodawców oceniło oba elementy pozytywnie. Najlepiej oceniono terminowość rozpatrzenia odwołania. Blisko 55% wnioskodawców było z tego aspektu zadowolona.

Wykres 30 Ocena elementów procedury odwoławczej przez korzystających z tej procedury

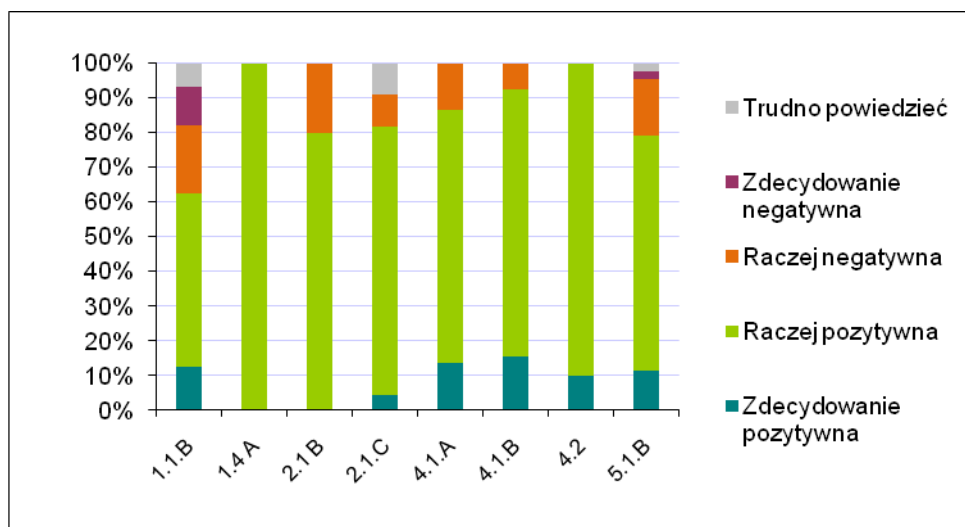
Źródło: Opracowanie własne na podstawie wyników badania CATI

F. W PRZYPADKU WDRAŻANIA KTÓRYCH DZIAŁAŃ RPO WP WYSTĘPUJĄ PROBLEMY ZWIĄZANE Z SYSTEMEM WYBORU PROJEKTÓW? CZEGO ONE DOTYCZĄ I Z CZEGO ONE WYNIKAJĄ?

Należy wyraźnie podkreślić, że panuje ogólna pozytywna ocena systemu wyboru projektów wśród wnioskodawców. Blisko 80% badanych oceniło cały system pozytywnie. Najwięcej krytycyzmu wyrazili wnioskodawcy w ramach schematu 1.1.B, ale biorąc pod uwagę, że z dotychczas przedstawionych faktów wynika, iż to właśnie ta grupa napotkała najwięcej problemów w związku z formalnymi aspektem przygotowania wniosku, nie jest zaskoczeniem, że właśnie oni mają najwięcej wątpliwości. W sumie w schemacie 1.1.B około 1/3 badanych ocenia ogólnie system wyboru projektów negatywnie. Najlepsze oceny

wystawili wnioskodawcy ubiegający się o wsparcie w ramach Schematu 4.1.B i 4.2 –ponad 90% pozytywnych ocen.

Wykres 31 Ogólna ocena system wyboru projektów w ramach RPO WP

Źródło: Opracowanie własne na podstawie wyników badania CATI

Wnioskodawcy, w przypadku wszystkich działań mieli zastrzeżenia, co do czasu trwania całego okresu wyboru projektów – począwszy od ogłoszenia konkursu do podpisania umów. Średnio około 82% badanych uznała, że procedury są zbyt czasochłonne, w tym połowa uznała je za zdecydowanie czasochłonne. Najmniej krytyczni pod tym względem okazali się wnioskodawcy ze schematu 5.1.B, a najbardziej 2.1.C i 4.1.A.

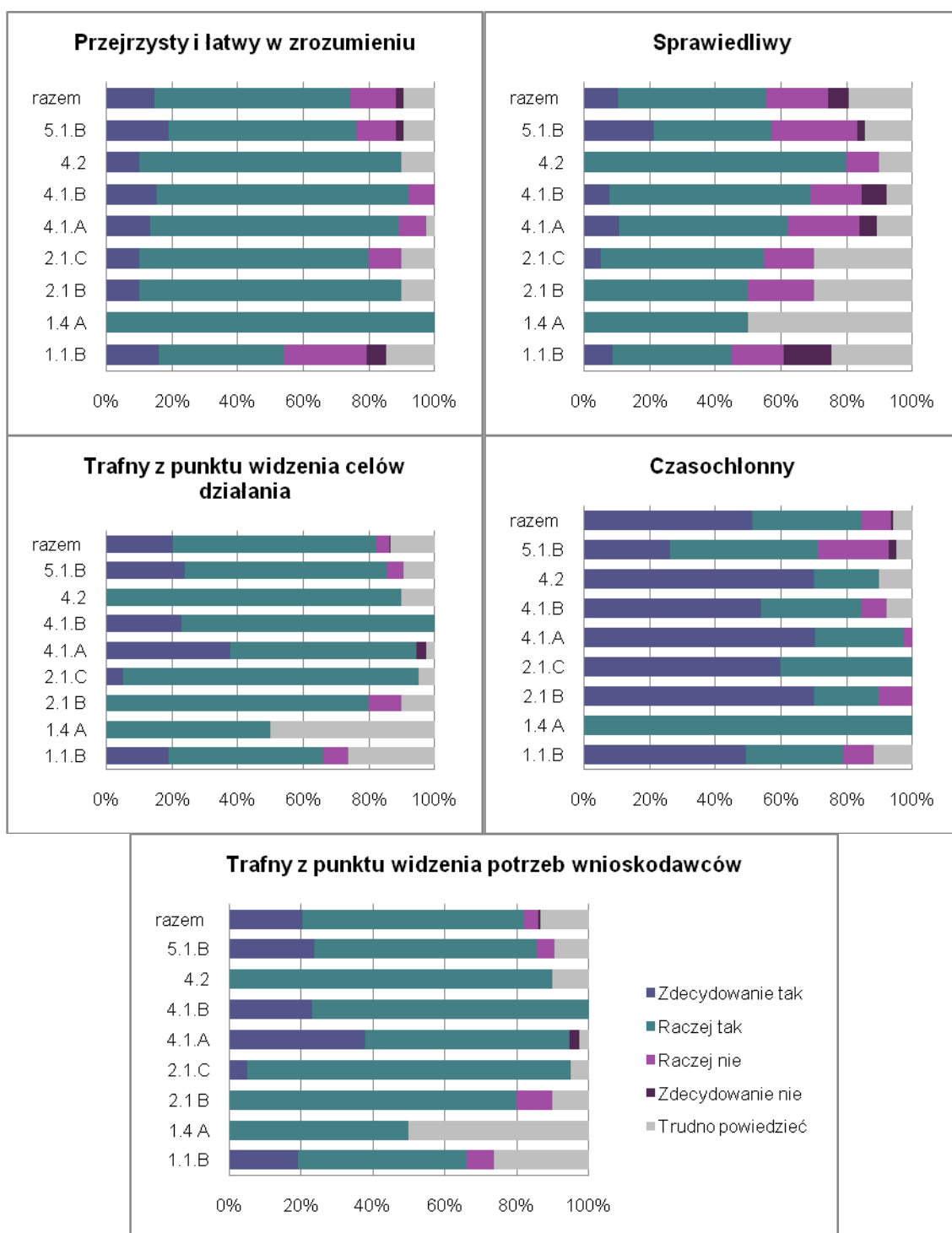
Kolejnym elementem procedur ocenianych przez wnioskodawców była ich przejrzystość i łatwość w zrozumieniu. W tym przypadku średnio około 70% badanych wyraziło ocenę pozytywną. Zdecydowanie najgorsze opinie na ten temat mieli wnioskodawcy schematu 1.1.B, którzy prawie w 1/3 uznali, że tak nie jest, a kolejne 15% nie chciało wyrazić jednoznacznej opinii w tym temacie.

Aspektem, który sprawił największe kłopoty respondentom w ogólnej ocenie systemu wyboru projektów było to, czy system jest sprawiedliwy. Aż 20% badanych nie umiało ocenić tego jednoznacznie. Największe kłopoty z wyrażeniem własnego zdania mieli wnioskodawcy w schematach 1.4.A (tylko dwóch respondentów) i Działaniu 2.1. Dostyc negatywne opinie na ten temat wyrazili wnioskodawcy ze schematu 1.1.B. W sumie około połowa respondentów reprezentujących wymienione powyżej działania miało poczucie, iż system był sprawiedliwy. Pozostali albo uznali, że nie był on sprawiedliwy, albo nie potrafili tego ocenić jednoznacznie. Najmniej zastrzeżeń w tej kwestii wyrazili wnioskodawcy ubiegający się o

dofinansowanie na projekty związane z ochroną środowiska, a w szczególności z zapobieganiem skutkom powodzi.

Trafność systemu wyboru projektów z punktu widzenia celów działania i z punktu widzenia potrzeb wnioskodawców to elementy, które oceniono najlepiej i w zbliżony do siebie sposób. Są to zarazem te aspekty (szczególnie ten ostatni), które można uznać za najważniejsze dla wnioskodawcy gdyż przesadzają o tym, czy wnioskodawca zdecyduje się na start w konkursie czy nie tzn. czy w ramach konkursu może zrealizować niezbędne z jego punktu widzenia przedsięwzięcia. Średnio nieco ponad 80% respondentów wyraziła w obu przypadkach pozytywne oceny. Najwięcej zastrzeżeń wyrazili ponownie wnioskodawcy schematów 2.1.B i 1.1.B.

Wykres 32 Ocena systemu wyboru projektów w ramach RPO WP

Źródło: Opracowanie własne na podstawie wyników badania CATI

O ocenie jakości systemu wyboru projektów w pewien pośredni sposób można także wnioskować na podstawie liczby i motywacji rezygnacji z ubiegania się o dofinansowanie w danym konkursie ze względu na skomplikowanie procedur i wymogów stawianych wnioskodawcom. Oczywiście należy mieć tu na uwadze to, iż wielu potencjalnych

beneficjentów, którzy uznają system za zbyt skomplikowany nie decyduje się w ogóle na udział w naborach. Rezygnacje z udziału w naborach prowadzonych w roku 2008 nie były częstym zjawiskiem, a występowały głównie w osi I. Rezygnacje motywowane były zazwyczaj w następujący sposób:

- Uzyskanie dofinansowania z innego programu operacyjnego np. z POIG, bądź innego źródła.
- Zbyt długi okres oczekiwania na podpisanie umowy
- Brak środków na realizację przedsięwzięcia.
- Światowy kryzys gospodarczy, który w dużym stopniu ma wpływ na koniunkturę gospodarczą w kraju i sytuacje poszczególnych przedsiębiorców.

Dwa pierwsze motywy można powiązać z systemem wyboru projektów, dwa pozostałe należy wiązać już bardziej z ogólną sytuacją ekonomiczno – gospodarczą niż z samym systemem RPO WP.

Wnioskodawcy poproszeni zostali także o ocenę systemu kryteriów oceny formalnej, oceny merytorycznej – technicznej oraz oceny strategicznej. W przypadku kryteriów oceny formalnej najwięcej krytycznych opinii dotyczyło tego, że: kryteria te są zbyt rozbudowane – ok. 65% wskazań a zarazem skomplikowane (40%), a także że faworyzują jakiś typ wnioskodawców (38% wskazań). W największym stopniu na rozbudowanie systemu kryteriów formalnej uskarżali się wnioskodawcy schematu 4.1 A i 4.1 B (około 3/4 wskazań), z kolei na to, że faworyzowały jakiś typ beneficjentów wnioskodawcy schematu 5.1 B i 4.1.A (po około połowę wskazań) i 1.1.B (1/3 respondentów). Z drugiej jednak strony respondenci wskazali na cały szereg pozytywów ocenianego systemu kryteriów oceny formalnej:

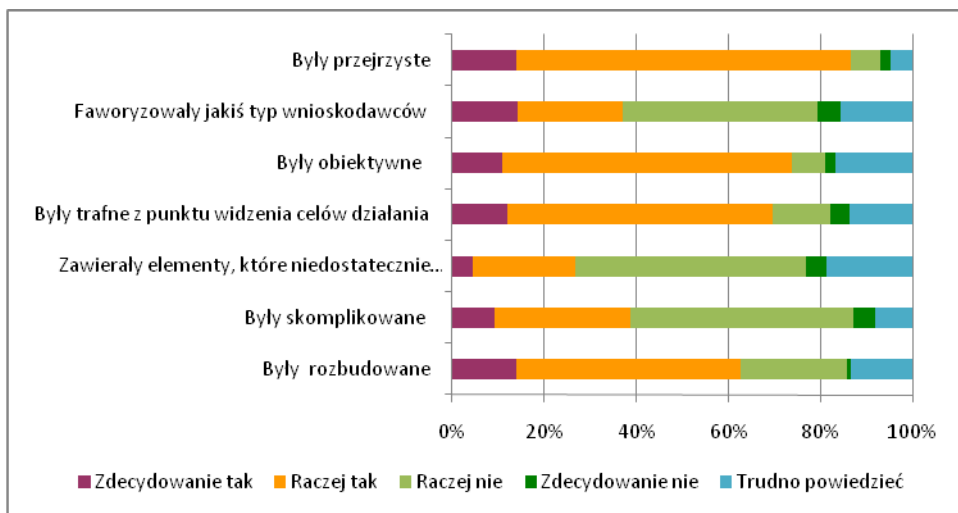
- były przejrzyste – 85% wskazań,
- były obiektywne - 72% wskazań ,
- były trafne z punktu widzenia celów działania – 70% wskazań.

Opinie na temat systemu kryteriów stosowanych na etapie oceny merytorycznej – technicznej były bardzo zbliżone do tych przedstawionych powyżej. Najwięcej krytycznych opinii dotyczyło również tego, że: kryteria te są zbyt rozbudowane – ok. 60% wskazań a zarazem skomplikowane (42%), a także że faworyzują jakiś typ wnioskodawców (44% wskazań). W największym stopniu na rozbudowanie systemu kryteriów oceny merytorycznej – technicznej uskarżali się wnioskodawcy schematu 2.1.B i 2.1.C (około 80% wskazań), na skomplikowanie tych kryteriów wnioskodawcy z osi I i II RPO WP (około połowy wskazań), z kolei na to, że faworyzowały jakiś typ beneficjentów wnioskodawcy schematu 5.1 B (blisko 60%), 2.1.B 4.1.A (po około połowę wskazań) i w pozostałych przypadkach opinie taka

wyraziło po około 1/3 respondentów. Jako główne zalety wskazano na to, że kryteria oceny merytoryczno – technicznej:

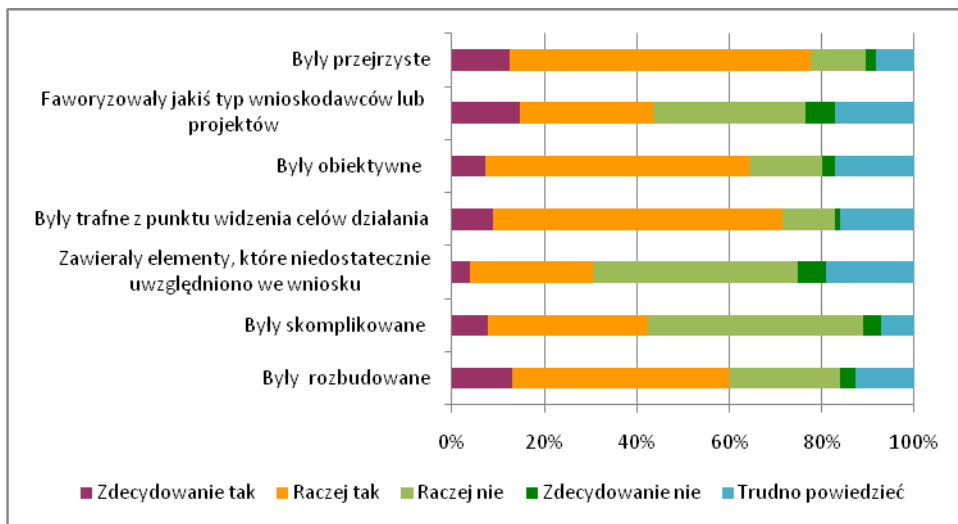
- były przejrzyste – 78% wskazań,
- były obiektywne - 73% wskazań,
- były trafne z punktu widzenia celów działania – 70% wskazań.

Wykres 33 Postrzeganie kryteriów oceny formalnej wniosków

Źródło: Opracowanie własne na podstawie wyników badania CATI

Wykres 34 Postrzeganie kryteriów oceny merytoryczno - technicznej wniosków

Źródło: Opracowanie własne na podstawie wyników badania CATI

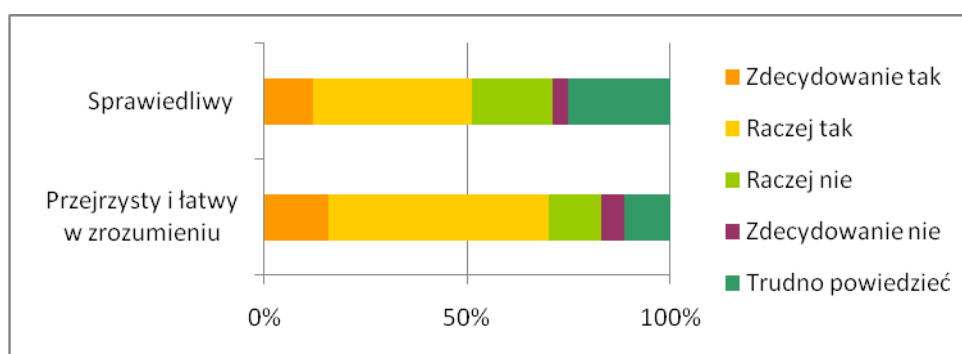
Respondenci dokonali także oceny sytemu oceny wniosków wg kryterium strategicznego, jakim jest *Zgodność projektu z aktualnymi potrzebami i zrównoważonym*

rozwojem województwa. Według IW IZ RPO WP Zarząd Województwa Podkarpackiego podejmując decyzję o wybraniu projektu do dofinansowania, może dokonać zmian na liście rankingowej będącej wynikiem oceny jakościowej, biorąc pod uwagę stopień spełnienia przez dany projekt kryterium strategicznego. ZWP może przyznać w ramach ww. kryterium maksymalnie 20 punktów, dokonując oceny w sposób następujący:

- średni stopień zgodności projektu z aktualnymi potrzebami i zrównoważonym rozwojem województwa: od 0 do 5 punktów,
- wysoki stopień zgodności projektu z aktualnymi potrzebami i zrównoważonym rozwojem województwa: od 6 do 15 punktów,
- zgodność projektu z aktualnymi potrzebami i zrównoważonym rozwojem województwa: od 16 do 20 punktów.

70% badanych uznało, że system ten jest przejrzysty i łatwy w zrozumieniu, niecałe 20%, że taki nie jest, a około 12% nie miało na ten temat zdania. Z drugiej jednak strony jako sprawiedliwy oceniło go już tylko 50% badanych, około ¼ uznała, że nie jest on sprawiedliwy, a pozostali nie mieli na ten temat zdania.

Wykres 35 Postrzeganie systemu oceny strategicznej wniosków

Źródło: Opracowanie własne na podstawie wyników badania CATI

G. CZY SYSTEM WYBORÓW PROJEKTÓW W RAMACH RPO WP (M.IN. WYBÓR PROJEKTÓW DO DOFINANSOWANIA, DOKUMENTACJA PROJEKTOWA) WYŁANIA PROJEKTY, KTÓRE W NAJWIĘKSZYM STOPNIU UMOŻLIWIAJĄ REALIZACJĘ CELÓW PROGRAMU? JAKIE BĘDĄ REZULTATY WYBRANYCH DO DOFINANSOWANIA PROJEKTÓW?

W celu oceny tego czy system wyborów projektów w ramach RPO WP pozwala na wyłonienie projektów, które w największym stopniu umożliwiają realizację celów Programu szczegółowo oceniono system kryteriów oceny jakościowej. Oceniany był system obowiązujący w momencie ogłoszenia konkursów w roku 2008 i tylko te kryteria, które wówczas obowiązywały zgodnie z Załącznikiem do uchwały nr 3/1/08 Komitetu Monitorującego Regionalny Program Operacyjny Województwa Podkarpackiego na lata 2007-2013 z dnia 3 stycznia 2008 r. w sprawie zatwierdzenia kryteriów wyboru finansowanych operacji w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podkarpackiego na lata 2007-2013. Część kryteriów od tamtego czasu uległa zmianie, w tym zgodnie z ocenami zawartymi poniżej.

Szczegółowe tabele dotyczące systemu przyznawania punktacji znajdują się w aneksach. Poniżej zamieszczono tabele uproszczone zawierające nazwę kryterium, jego wagę i ocenę zgodnie z 5 kryteriami (zgodnie z Załącznikiem do uchwały nr 24/VIII/09 Komitetu Monitorującego Regionalny Program Operacyjny Województwa Podkarpackiego na lata 2007-2013 z dnia 16 września 2009 r. w sprawie zatwierdzenia zmiany kryteriów wyboru finansowanych operacji w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podkarpackiego na lata 2007-2013). Na szaro zaznaczono kryteria lub wagi, które obowiązywały w systemie oceny w konkursie wchodzącym w zakres przedmiotowy badania. (zgodnie z Załącznikiem do uchwały nr 3/1/08 Komitetu Monitorującego Regionalny Program Operacyjny Województwa Podkarpackiego na lata 2007-2013 z dnia 3 stycznia 2008 r. w sprawie zatwierdzenia kryteriów wyboru finansowanych operacji w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podkarpackiego na lata 2007-2013).

Do tego zadania wykorzystano ocenę ekspercką każdego z kryterium oceny jakościowej osobno, a także całości systemu dla każdego z badanych schematów RPO WP, które wchodzą w zakres przedmiotowy badania wg pięciu następujących kryteriów: (szczegółowe tabele dotyczące systemu przyznawania punktacji znajdują się w aneksach)

- Obiektywność - brak dyskryminacji jakiegokolwiek grup uprawnionych beneficjentów lub typów projektów na skutek zastosowania kryterium.

- Mierzalność - możliwość przyznania punktacji lub wyliczenia liczby punktów na podstawie jasno sprecyzowanych wytycznych.
- Precyzja - dostosowanie wagi kryterium do celu działania, w ramach którego jest oceniane.
- Trafność - dostosowanie kryterium do celu działania, w ramach którego jest oceniane.
- Kompletność - brak możliwości wskazania innego kryterium, które ujmowałoby cechy objęte – zakresem przez dane kryterium.

Dokumenty wykorzystane w trakcie oceny przez ekspertów to przede wszystkim:

- Załączniki do uchwał nr 3/I/08 i nr 24/VIII/09 KM RPO WP
- RPO WP,
- URPO WP,
- Załącznik do Uchwały Zarządu Województwa Podkarpackiego nr 102/1718/08 z dnia 26.03.2008 r. „Regulamin konkursu dla naboru wniosków o dofinansowanie projektów ze środków Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podkarpackiego na lata 2007 – 2013 w ramach: osi priorytetowej II „Infrastruktura techniczna”, działanie 2.1 „Infrastruktura komunikacyjna”, schemat B i schemat C, osi priorytetowej IV „Ochrona środowiska i zapobieganie zagrożeniom”, działanie 4.1. „Infrastruktura ochrony środowiska”, schemat A i schemat B, osi priorytetowej IV „Ochrona środowiska i zapobieganie zagrożeniom”, działanie 4.2 „Infrastruktura przeciwpowodziowa i racjonalna gospodarka zasobami wodnymi” wraz z załącznikami,
- „Regulamin konkursu dla naboru wniosków o dofinansowanie projektów ze środków Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podkarpackiego na lata 2007 – 2013 w ramach osi priorytetowej V Infrastruktura publiczna działanie 5.1 Infrastruktura edukacyjna, schemat B – system oświaty” wraz z załącznikami,
- „Regulamin konkursu dla naboru wniosków o dofinansowanie projektów ze środków Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podkarpackiego na lata 2007 – 2013 w ramach osi priorytetowej V Infrastruktura publiczna działanie 5.1 Infrastruktura edukacyjna, schemat B – system oświaty” wraz z załącznikami,
- Załącznik do Uchwały Nr 123 / 2199 / 08 Zarządu Województwa Podkarpackiego z dnia 29 lipca 2008 r. Regulamin konkursu zamkniętego dla naboru wniosków o dofinansowanie projektów ze środków Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podkarpackiego na lata 2007 – 2013 w ramach: I osi priorytetowej

Działanie 1.4 Promocja gospodarcza i aktywizacja inwestycyjna regionu Schemat A – Projekty inwestycyjne” wraz z załącznikami.

System oceny jakościowej w schemacie 1.1.B obowiązujący w 2008 roku był znacząco inny od obowiązującego obecnie. Było mniej kryteriów, dominowało kryterium dotyczące innowacyjnego charakteru projektu. Eksperti mieli problem jak ocenić innowacyjność danego projektu. Brakowało jasno sprecyzowanej definicji innowacyjności, typu innowacyjności oraz skali zastosowania rozwiązań innowacyjnych dla działalności wnioskodawcy. Zastosowane kryteria preferowały projekty zlokalizowane na obszarach wiejskich, na terenach słabo wyposażonych w podmioty gospodarcze oraz w sposób bezpośredni podmioty z branży turystycznej. W kontekście uwarunkowań m.in. posiadanych walorów środowiska naturalnego i potrzeb gospodarki regionu jest to działanie racjonalnie uzasadnione, natomiast w kontekście celu głównego osi priorytetowej I jakim jest: *Tworzenie warunków dla rozwoju przedsiębiorczości i gospodarki opartej na wiedzy* wydaje się, że kryteria jakościowe nie kładły wystarczająco dużo nacisku na wybór projektów rzeczywiście innowacyjnych, wspierających potencjał gospodarki opartej na wiedzy. Spostrzeżenie to wydają się potwierdzać zmiany w katalogu kryteriów poczynione przez IZ RPO WP w późniejszym czasie i dodanie znacznej liczby kryteriów pozwalających na ocenę potencjału innowacyjnego wnioskodawcy.

Wydaje się również, że kryterium dotyczące efektywności kosztowej inwestycji w przypadku działania, w ramach, którego możliwe do realizacji są bardzo różne projekty nie powinno mieć zastosowania lub powinno być premiowane mniejszą ilością punktów.

Generalnie sugerujemy również w obecnym kształcie listy kryteriów jakościowych ponowne rozważenie zasadności stosowania kryteriów związanych z wniesieniem wkładu własnego wyższego niż wymagane. Kryterium to premiuje bowiem przede wszystkim bieżącą sytuację beneficjenta, a zatem pewien potencjał ekonomiczny jaki posiada do realizacji projektu. Biorąc pod uwagę, że celem jest przede wszystkim podniesienie jakości i stopnia innowacyjności prowadzonej działalności gospodarczej bardziej trafnymi są kryteria związane z oceną potencjału innowacyjnego wnioskodawcy (np. posiadanie patentów, doświadczenia, zastosowanie różnorodnych typów innowacji, wykorzystanie technologii ICT, przynależność do sektorów wysokiej szansy)

Tabela 5 Kryteria oceny jakościowej 1.1.B

1.1.B KRYTERIA	Ekspert 1						Ekspert 2				
	WAG A	obi ekt yw no ść	mi erz aln ość	pre cy zja	tra fno ść	ko mp let no ść	obi ekt yw no ść	mi erz aln ość	pre cy zja	tra fno ść	ko mp let no ść
Innowacyjny charakter projektu	10p / 25	0	1	0	1	0	1	0	0	1	1
Wnioskodawca posiada patenty lub zarejestrowane wzory przemysłowe lub zarejestrowane wzory użytkowe / Przedsiębiorca ponosi wydatki na B+R	10										
Potencjał i doświadczenie Wnioskodawcy na rzecz realizacji projektu	10										
W ramach projektu zastosowano innowację inną niż technologiczna	5										
Wnioskodawca prowadzi udokumentowaną współpracę w ramach klastra, inkubatora technologicznego, inkubatora przedsiębiorczości, parku naukowo - technologicznego, parku przemysłowego, izby gospodarczej, stowarzyszenia branżowego, platformy technologicznej	5										
Realizacja projektu wiąże się z informatyzacją lub zastosowaniem i wykorzystaniem rozwiązań ICT	5										
Liczba tworzonych miejsc pracy	10 / 10p	1	1	1	0	1	1	1	1	1	1
Sektory wysokiej szansy											
Liczba podmiotów gospodarki narodowej na 1000 mieszkańców	10 / 15p	0	1	0	0	0	0	1	0	0	0
Lokalizacja na obszarach wiejskich lub w powiatach gdzie stopa bezrobocia jest wyższa od średniej stopy bezrobocia dla województwa	5 / 10p	0	0	0	0	0	0	1	0	0	1
Wkład własny wyższy od wymaganego	10 / 10p	0	1	0	0	0	0	1	0	0	1
Zakres korzyści osiągnięty w wyniku realizacji projektu	10										
Wpływ projektu na podniesienie konkurencyjności gospodarki regionu	10	1	1	0	1	1	1	1	1	1	1
Efektywność kosztowa inwestycji	10	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Branża turystyczna ²	10	0	0	0	0	1	0	0	0	0	1

Źródło: opracowanie własne na podstawie Załącznika do uchwały nr 3/II/08 KM RPO WP i Załącznika do uchwały nr 24/VIII/09 KM RPO WP

W przypadku schematu 1.4.A trudno oceniać wpływ kryteriów, na jakość wybranych projektów, gdyż nie udało się do tej pory wybrać do realizacji żadnego projektu. Wydają się jednak, że wagę dwóch kryteriów jakościowych należałoby ponownie rozpatrzyć – zaangażowanie środków własnych wyższe od wymaganego oraz udział w projekcie partnerów. W pierwszym przypadku determinantą zaangażowania kapitału w dany projekt w większym stopniu powinna być zasadność inwestycji z punktu widzenia potrzeb danego obszaru i jego potencjału rozwojowego a także efektywność ekonomiczna. Kryterium dotyczące zaangażowania partnerów nie ma uzasadnienia w tym przypadku. Istotną sprawą przy projektach skupiających się na przygotowaniu obszarów inwestycyjnych jest późniejsze

² Ostatnie trzy kryteria jakościowe w schemacie 1.1.B nie obowiązują w obecnym systemie naborów

wykorzystanie takiego obszaru przed podmioty gospodarcze mierzone np. ilością dodatkowych inwestycji wykreowanych w wyniku realizacji projektu.

Tabela 6 Kryteria oceny jakościowej 1.4.A

1.4.A	Ekspert 1						Ekspert 2				
	WAG A	obi ekt yw no ść	mi erz aln ość	pre czy ja	traf no ść	ko mpl etn ość	obi ekt yw no ść	mi erz aln ość	pre czy ja	traf no ść	ko mp let no ść
Wartość uzbrajanego i przygotowywanego terenu inwestycyjnego	25	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Kompleksowość inwestycji	20	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Zaangażowanie środków własnych wyższe od wymaganego	20	0	1	0	0	0	0	1	0	0	1
Udział partnerów w projekcie	15	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Wpływ projektu na podniesienie atrakcyjności inwestycyjnej regionu	10	1	1	1	1	1	1	1	0	1	1
Zakres obszarowy inwestycji	10	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1

Źródło: opracowanie własne na podstawie Załącznika do uchwały nr 3/II/08 KM RPO WP i Załącznika do uchwały nr 24/VIII/09 KM RPO WP

W przypadku schematu 2.1.B, a także w jeszcze większym stopniu w przypadku schematu 2.1.C dotyczącym dróg gminnych, kryterium budzącym wątpliwości w obecnym kształcie jest: Poprawa dostępności do autostrad, dróg ekspresowych, dróg krajowych, lotnisk, przejść granicznych lub kluczowych regionalnych szlaków transportowych. Kryterium to nie definiuje, w jaki stopniu musi nastąpić poprawa dostępności do wymienionych elementów, aby otrzymać punkty. Bazuje, zatem w dużej mierze na subiektywizmie oceny sytuacji przez wnioskodawcę oraz na subiektywnej opinii oceniającego wnioski. W przypadku tego kryterium powinno, zatem nastąpić doprecyzowanie zasad, na podstawie, których weryfikowane będzie spełnienie warunków poprawy dostępności do regionalnego układu komunikacyjnego.

Zakres przedmiotowy kryterium Dostępność do autostrad, dróg ekspresowych, dróg krajowych, lotnisk, przejść granicznych lub kluczowych regionalnych szlaków transportowych jest powiązany z zakresem kryterium: Wpływ projektu na rozwój gospodarczy. Poprawa dostępności komunikacyjnej i rozwój spójnego systemu komunikacji to bowiem jeden z elementów warunkujących wsparcie rozwoju gospodarczego regionu. Z tego powodu możliwe jest, przy odpowiednim poziomie szczegółowości definicji, połączenie obu kryteriów (Włączenie w zakres kryterium wpływ projektu na rozwój gospodarczy aspektów zwianych z poprawą dostępności do autostrad, dróg ekspresowych, dróg krajowych, lotnisk, przejść granicznych lub kluczowych regionalnych szlaków transportowych) W przypadku pozostawienia obu kryteriów istotne jest, aby przy ich definiowaniu zachować rozdzielność zakresu przedmiotowego obu kryteriów.

Tabela 7 Kryteria oceny jakościowej 2.1.B

2.1.B	Ekspert 1						Ekspert 2				
KRYTERIA	WAG A	obi ekt yw no ść	mi erz aln ość	pre czy ja	traf no ść	ko mpl etn ość	obi ekt yw no ść	mi erz aln ość	pre czy ja	traf no ść	ko mpl etn ość
Efektywność kosztowa projektu (stopień wpływu na osiągnięcie wskaźników RPO)	20	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Wpływ projektu na rozwój gospodarczy	20	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Poprawa dostępności do autostrad, dróg ekspresowych, dróg krajowych, lotnisk, przejść granicznych lub kluczowych regionalnych szlaków transportowych	20	0	1	0	0	0	0	1	0	0	0
Oszczędność finansowa na nowych i zmodernizowanych drogach w przewozach pasażerskich i towarowych	20	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Wpływ projektu na zwiększenie bezpieczeństwa w ruchu drogowym	10	0	1	0	0	0	1	1	1	1	1
Znaczenie projektu dla natężenia ruchu drogowego w regionie	10	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1

Źródło: opracowanie własne na podstawie Załącznika do uchwały nr 3/II/08 KM RPO WP i Załącznika do uchwały nr 24/VIII/09 KM RPO WP

Tabela 8 Kryteria oceny jakościowej 2.1.C

2.1.C	Ekspert 1						Ekspert 2				
KRYTERIA	WAGA	obi ekt yw no ść	mi erz aln ość	pre czy ja	traf no ść	ko mpl etn ość	obi ekt yw no ść	mi erz aln ość	pre czy ja	traf no ść	ko mpl etn ość
Wpływ projektu na rozwój gospodarczy	20	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Poprawa dostępności do autostrad, dróg ekspresowych, dróg krajowych, lotnisk, przejść granicznych lub kluczowych regionalnych szlaków transportowych	20	1	1	1	1	1	0	1	0	0	0
Efektywność kosztowa projektu (stopień wpływu na osiągnięcie wskaźników RPO)	15	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Oszczędność finansowa na nowych i zmodernizowanych drogach w przewozach pasażerskich i towarowych	15	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Lokalizacja projektu na obszarach wiejskich	10										
Wpływ projektu na zwiększenie bezpieczeństwa w ruchu drogowym	10	0	1	0	0	0	1	1	1	1	1
Znaczenie projektu dla natężenia ruchu drogowego w regionie	10	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1

Źródło: opracowanie własne na podstawie Załącznika do uchwały nr 3/II/08 KM RPO WP i Załącznika do uchwały nr 24/VIII/09 KM RPO WP

W przypadku kryteriów oceny jakościowej w schematach 4.1.A i 4.1.B dotyczących wyposażenia regionu w infrastrukturę oczyszczania ścieków i zaopatrzenia w wodę nie zauważono elementów, które w jakimś stopniu wpływałyby na zagrożenie realizacji celów Programu. RPO WP dąży do tego, aby zminimalizować dysproporcje w wyposażeniu w podstawową infrastrukturę między obszarami wiejskimi i miejskimi. Z tego też powodu dominującą grupą beneficjentów realizujących projekty w ramach omawianych schematów są jednostki z terenów wiejskich. Być może, szczególnie w kontekście uwarunkowań

środowiska naturalnego regionu Podkarpacia, należałoby się zastanowić nad zwiększeniem wagi kryterium odnośnie jakości i bezpieczeństwa użytkowników, tak aby promować projekty wykorzystujące nowoczesnych systemy o niskim oddziaływaniu na środowisko.

Tabela 9 Kryteria oceny jakościowej 4.1.A

4.1.A	Ekspert 1						Ekspert 2				
KRYTERIA	WAG A	obi ekt yw no ść	mi erz aln ość	pre czy ja	traf no ść	ko mpl etn ość	obi ekt yw no ść	mi erz aln ość	pre czy ja	traf no ść	ko mpl etn ość
Wpływ projektu na zmniejszenie dysproporcji w wyposażeniu w infrastrukturę pomiędzy miastami, a obszarami wiejskimi	25	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Efektywność kosztowa projektu – stopień wpływu na osiągnięcie wskaźników RPO	20	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Wpływ projektu na rozwój gospodarczy	20	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Potrzeby z zakresu infrastruktury oczyszczania ścieków wynikające ze stopnia skanalizowania gminy [%]	20	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Wielkość Równoważnej Liczby Mieszkańców (RLM) aglomeracji, której dotyczy projekt (wg Krajowego Programu Oczyszczania Ścieków Komunalnych)	10	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Wpływ na jakość i bezpieczeństwo użytkowników	5	1	1	1	1	1	1	1	0	1	1

Źródło: opracowanie własne na podstawie Załącznika do uchwały nr 3/II/08 KM RPO WP i Załącznika do uchwały nr 24/VIII/09 KM RPO WP

Tabela 10 Kryteria oceny jakościowej 4.1.B

4.1.B	Ekspert 1						Ekspert 2				
KRYTERIA		obi ekt yw no ść	mi erz aln ość	pre czy ja	traf no ść	ko mpl etn ość	obi ekt yw no ść	mi erz aln ość	pre czy ja	traf no ść	ko mpl etn ość
Efektywność kosztowa projektu – stopień wpływu na osiągnięcie wskaźników RPO	25	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Potrzeby z zakresu infrastruktury sieci wodociągowych i stacji uzdatniania wód wynikające ze stopnia zwodociągowania gminy [%]	20	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Wpływ projektu na rozwój gospodarczy	15	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Poprawa efektywności i bezpieczeństwa wykorzystania wody	15	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Wpływ projektu na zmniejszenie dysproporcji w wyposażeniu w infrastrukturę pomiędzy miastami, a obszarami wiejskimi	15	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Kompleksowość projektu	5	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Wpływ, na jakość i bezpieczeństwo użytkowników	5	1	1	1	1		1	1	0	1	1

Źródło: opracowanie własne na podstawie Załącznika do uchwały nr 3/II/08 KM RPO WP i Załącznika do uchwały nr 24/VIII/09 KM RPO WP

W przypadku kryteriów stosowanych przy wyborze projektów w schemacie 4.2 wątpliwości budzić może kryterium efektywności kosztowej, szczególnie, jeśli weźmie się pod uwagę możliwość realizacji zróżnicowanych typów projektów związanych z infrastrukturą

mającą na celu wsparcie procesów zapobiegania skutkom powodzi. Uwaga ta nie ma zastosowania do sytuacji, gdy w ramach systemu oceny wniosków złożonych w ramach jednego schematu dokonuje się grupowania projektów ze względu na ich rodzaj. Z tego powodu ramach ocen przeprowadzanych w omawianym działaniu szczególnie zasadne wydają się korzystanie z możliwości grupowania projektów w jednorodne grupy.

Mało sprecyzowane i konkretne jest także kryterium stosunkowo wysoko punktowane (20 pkt) - Praktyczne możliwości wykorzystania projektu w polityce zagospodarowania przestrzennego. Należałoby w jakimś stopniu uszczegółwić, na czym ma polegać to zastosowanie i sprecyzować zasady, na podstawie których weryfikowane będzie spełnienie warunków wykorzystania projektu w polityce zagospodarowania przestrzennego.

Tabela 11 Kryteria oceny jakościowej 4.2

4.2	Ekspert 1						Ekspert 2				
KRYTERIA	WAG A	obi ekt yw no ść	mi erz aln ość	pre cyz ja	traf no ść	ko mpl etn ość	obi ekt yw no ść	mi erz aln ość	pre cyz ja	traf no ść	ko mp let no ść
PROJEKTY Z ZAKRESU RETENCJI I OPANOWANIA WODY											
Liczba ludności zabezpieczona przed powodzią	30	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Liczba przedsiębiorstw, gospodarstw domowych, obiektów użyteczności publicznej oraz obiektów infrastruktury technicznej zabezpieczonych przed powodzią	25	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Wielkość obszaru chronionego przed powodzią [ha]	20	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Efektywność kosztowa projektu – stopień wpływu na osiągnięcie wskaźników RPO	15	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0
Komplementarność z dotychczasowymi działaniami	10	0	0	0	0	0	1	1	1	1	1
PROJEKTY Z ZAKRESU STRATEGII ZARZĄDZANIA RYZYKIEM POWODZIOWYM											
Zasięg oddziaływania projektu (lokalny, regionalny)	30	1	1	1	1	1	0	1	1	1	0
Praktyczne możliwości wykorzystania projektu w polityce zagospodarowania przestrzennego	20	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Kompleksowość projektu	20	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Ograniczanie nadmiernych kosztów w zakresie zarządzania ryzykiem powodziowym.	20	1	0	0	0	1	1	0	0	1	1
Zgodność z zasadą proporcjonalności i pomocniczości	10	1	1	1	1	1	1	1	0	1	1

Źródło: opracowanie własne na podstawie Załącznika do uchwały nr 3/II/08 KM RPO WP i Załącznika do uchwały nr 24/VIII/09 KM RPO WP

W przypadku kryteriów stosowanych przy wyborze projektów w schemacie 5.1.B wydają się one być bardzo zróżnicowane i mało spójne. Część dotyczy aspektów stricte budowlanych i technicznych, część natomiast aspektów społecznych – wykorzystania infrastruktury. Wynika to zapewne ze zróżnicowanych typów odbiorców projektów - począwszy od przedszkoli na terenach wiejskich, przez obiekty edukacyjne lub wielofunkcyjne, obiekty kształcenia ustawicznego itp i dominujących typów projektów, które

są możliwe do realizacji w omawianym działaniu - dotyczą one głównie robót budowlanych i remontowych.

Największe wątpliwości w tym zestawie budzi kryterium wpływu projektu na poprawę wydajności energetycznej budynków i zwiększenia wydajności produkcji, transmisji oraz dystrybucji ciepła i elektryczności, a przede wszystkim brak dokładnej definicji tego co jest elementem, który w realny sposób wpływa na poprawę wydajności energetycznej. Należałoby także zastanowić się nad tym, czy kryterium Wpływ projektu na zmniejszenie dysproporcji w dostępie do edukacji pomiędzy obszarami wiejskimi, a miastami nie jest zbyt przeszacowany. Należy bowiem wziąć pod uwagę, że szczególnie w przypadku projektów dotyczących obiektów i placówek edukacyjnych na poziomie ponadgimnazjalnym, średnim, kształcenia ustawicznego, zasięg oddziaływania jest ponadlokalny. Osoby korzystające z takich placówek wywodzą się zarówno z terenów miejskich jak i wiejskich, a elementem, który w największym stopniu przesądza o tym jest oferta danej placówki. Większy nacisk przy ocenie winien zatem zostać położony na to, czy przyszła oferta placówki będzie atrakcyjna dla mieszkańców wsi i miast Podkarpacia.

Tabela 12 Kryteria oceny jakościowej 5.1.B

5.1.B	Ekspert 1						Ekspert 2				
	WAG A	obi ekt yw no ść	mi erz aln ość	pre cyz ja	traf no ść	ko mpl etn ość	obi ekt yw no ść	mi erz aln ość	pre cyz ja	traf no ść	ko mp let no ść
Wpływ projektu na zmniejszenie dysproporcji w dostępie do edukacji pomiędzy obszarami wiejskimi, a miastami	25	0	1	0	0	0	0	1	0	1	1
Wpływ projektu na rozwój kierunków kształcenia dotyczących deficytowych grup zawodów	20	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Efektywność kosztowa projektu – stopień wpływu na osiągnięcie wskaźników RPO	15	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Zgodność z potrzebami w regionie w zakresie rozwoju kształcenia ustawicznego	15	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Wpływ projektu na zwiększenie dostępności infrastruktury do potrzeb niepełnosprawnych	10	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Wpływ projektu na poprawę wydajności energetycznej budynków i zwiększenia wydajności produkcji, transmisji oraz dystrybucji ciepła i elektryczności	10	0	1	1	0	1	0	1	0	0	1
Wielofunkcyjność wykorzystania infrastruktury będącej przedmiotem projektu	5	0	0	0	0	0	1	1	1	1	1

Źródło: opracowanie własne na podstawie Załącznika do uchwały nr 3/II/08 KM RPO WP i Załącznika do uchwały nr 24/VIII/09 KM RPO WP

Przyjęte kryteria oceny wniosków składanych w trybie systemowym w ramach VIII osi priorytetowej i działania 8.1 i 8.2 są spójne wewnętrznie i odnoszą się do logiki interwencji funduszy strukturalnych. Są trafnie dobrane i pozwalają na dokonanie wyboru projektów, które przyczynią się do realizacji RPO WP. Kryteria oceny formalnej i merytoryczno-technicznej są obiektywne, zrozumiałe w interpretacji, mierzalne i zapewniają wybór optymalnych dla realizacji celów RPO WP projektów.

Tabela 13 Kryteria oceny wniosków w działaniu 8.1

KRYTERIA	opis	Sposób oceny	Ekspert 1					Ekspert 2					
			obiekty w ność	mierzalność	precyzja	trafność	kompletność	obiekty w ność	mierzalność	precyzja	trafność	kompletność	
Poprawność wskaźników monitoringowych	Czy projekt wpływa na osiągnięcie w wskaźnikach niniejszej osi priorytetowej/działania	TAK/NIE	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Zgodność projektu z politykami horyzontalnymi UE	Zgodność projektu w zakresie: - ochrony środowiska, - równości szans, - budowy społeczeństwa informacyjnego, - zamówień publicznych	TAK/NIE	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Efektywność kosztowa przy zachowaniu w wysokiej jakości	Czy w wszystkie planowane wydatki są konieczne do osiągnięcia celów projektu	TAK/NIE	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1

Źródło: opracowanie własne na podstawie Załącznika do uchwały nr 3/II/08 KM RPO WP i Załącznika do uchwały nr 24/VIII/09 KM RPO WP

Tabela 14 Kryteria oceny wniosków w działaniu 8.2

KRYTERIA	opis	Sposób oceny	Ekspert 1					Ekspert 2					
			obiekty w ność	mierzalność	precyzja	trafność	kompletność	obiekty w ność	mierzalność	precyzja	trafność	kompletność	
Poprawność wskaźników monitoringowych	Czy projekt wpływa na osiągnięcie w wskaźnikach niniejszej osi priorytetowej/działania	TAK/NIE	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Zgodność projektu z politykami horyzontalnymi UE	Zgodność projektu w zakresie: - ochrony środowiska, - równości szans, - budowy społeczeństwa informacyjnego, - zamówień publicznych	TAK/NIE	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Efektywność kosztowa przy zachowaniu w wysokiej jakości	Czy w wszystkie planowane wydatki są konieczne do osiągnięcia celów projektu	TAK/NIE	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1

Źródło: opracowanie własne na podstawie Załącznika do uchwały nr 3/II/08 KM RPO WP i Załącznika do uchwały nr 24/VIII/09 KM RPO WP

Generalna uwaga dotycząca funkcjonującego w 2008 roku systemu oceny wg kryteriów oceny jakościowej tyczy się systemu przyznawania punktacji kryteriów liczbowych. System ten słusznie został zmieniony. Powodował bowiem powstawanie tzw. „kominów punktowych” i nadmierną dominację punktową w przypadku projektów spełniających jedno lub kilka kryteriów liczbowych. Wskaźniki w pewnych kryteriach mogły przyjmować bardzo skrajne wielkości, a jeden lub więcej projektów, ze względu na swoją specyfikę może cechować się wielkościami wskaźników bardzo znacząco odbiegającymi od średniej. Często różnice punktowe między wnioskami spowodowane tego typu kryterium nie były możliwe do odrobienia. To z kolei powodowało sytuację taką, że pozostałe kryteria miały znaczenie drugorzędne. Zgodnie z obowiązującą w 2008 roku definicją zawartą w dokumencie pt: Kryteria wyboru finansowanych operacji w ramach Regionalnego Programu

Operacyjnego Województwa Podkarpackiego na lata 2007-2013³ „metodologia przyznawania punktów w kryteriach odwołujących się do konkretnych wielkości liczbowych polega na przyznaniu w pierwszym kroku maksymalnej możliwej do uzyskania liczby punktów projektowi, który wykazuje najkorzystniejszą (albo w przypadku kryteriów statystycznych najmniej korzystną) wartość w danym kryterium. Następnie, punkty dla pozostałych projektów oblicza się poprzez udział procentowy wielkości liczbowej projektu ocenianego w wielkości liczbowej projektu najwyżej ocenianego, a następnie mnożenie uzyskanego wyniku przez maksymalną liczbę punktów możliwą do uzyskania. W przypadku kryterium, w którym najwyższa liczba punktów jest przyznawana dla wartości najniższej zastosowana zostanie metoda odwróconej proporcji”.

Obecnie nie stosuje się prostych proporcji odnoszących się do projektu, który wykazuje najkorzystniejszą wartość w danym kryterium, ale stosuje system przedziałów. System ten polega obecnie na:

- 1) uszeregowaniu projektów w ramach danego kryterium podlegającego ocenie od „najlepszego” do „najgorszego”,
- 2) podzieleniu uszeregowanych projektów na przedziały o równej, co do zasady, liczbie projektów,
- 3) przydzieleniu przez Komisję konkursową, zgodnie z uszeregowaniem, należnej danemu przedziałowi liczby punktów.

W kontekście eliminowania zagrożenia niezamierzonego preferowania określonych typów projektów na skutek nieściśłości w systemie oceny jakościowej, pozytywnie należy ocenić możliwość grupowania projektów ze względu na ich charakter i zakres przedmiotowy. W przypadku osi II-VII RPO WP ze względu na niejednorodny charakter projektów, które mogą być przedmiotem dofinansowania w ramach poszczególnych działań i schematów oraz różnice pomiędzy różnymi rodzajami projektów możliwe jest odpowiednie identyfikowanie i grupowanie projektów, tak, by porównanie wskaźników liczbowych dotyczyło projektów o wspólnych cechach.

W opinii oceniających wnioski, kryteria oceny jakościowej są wymierne i jasno sprecyzowane. Kryteria te najlepiej odzwierciedlały jakość projektu Ocena jakościowa jest dość sformalizowana i oparta o wyliczenia matematycznie. Istnieje niewiele kryteriów, w przypadku których ekspert może spróbować pewne rzeczy dowartościować albo umniejszyć. Do pozostałych kryteriów należy podejść na zasadzie 0-1, spełnia, bądź nie spełnia.

³ Załącznik do uchwały nr 3/II/08 Komitetu Monitorującego Regionalny Program Operacyjny Województwa Podkarpackiego na lata 2007-2013 z dnia 3 stycznia 2008 r. w sprawie zatwierdzenia kryteriów wyboru finansowanych operacji w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podkarpackiego na lata 2007-2013

- H. CZY SYSTEM WYBORU PROJEKTÓW SYSTEMOWYCH ZOSTAŁ TRAFNIE ZDEFINIOWANY? CZY SYSTEM TEN W PEŁNI WPŁYWA NA SKUTECZNĄ REALIZACJĘ RPO WP?,
- I. CZY WYSTĘPUJĄ PROBLEMY WE WDRAŻANIU POMOCY TECHNICZNEJ? W JAKIM STOPNIU WPŁYWAJĄ NA REALIZACJĘ CELÓW RPO WP

System wdrażania Pomocy Technicznej w ramach osi VIII różni się zasadniczo od osi I do VII, przede wszystkim ma zastosowanie inna procedura składania wniosków. Nabory wniosków zwykle trwają do 2 miesięcy, natomiast realizacja projektów trwa nie dłużej niż rok. Dodatkowo wnioski oceniane są z zastosowaniem mniejszej liczby kryteriów niż w przypadku osi priorytetowych I – VII, co czyni go mniej skomplikowanym. Ocena formalna i merytoryczna może być połączona, i opiera się o weryfikację następujących kryteriów formalnych: kwalifikowalność wnioskodawcy, zakresu rzeczowego projektu, wydatków, kompletność i prawidłowość sporządzenia wniosku i prawidłowość załączników do wniosku oraz merytorycznych: poprawność wskaźników monitoringowych; zgodność projektu z politykami horyzontalnymi UE, efektywność kosztowa przy zachowaniu wysokiej jakości.

W osi priorytetowej VIII RPO WP kryteria są obiektywne, zrozumiałe i powiązane z charakterem zadań realizowanych w ramach Pomocy Technicznej, pozwalają z dużym prawdopodobieństwem na określenie przez samego wnioskodawcę szanse na uzyskanie dofinansowania.

Główny problem we wdrażaniu Pomocy Technicznej związany jest z niedopasowaniem wartości wskaźników założonych w Program do realiów wdrażania RPO WP. Wartości wskaźników zostały określone jeszcze przed ustanowieniem ostatecznej struktury wdrażania i zarządzania RPO WP, z tego powodu odnotowano nieścisłości między wartościami zakładanymi a realną realizacją wskaźników na poziomie osi priorytetowej, w szczególności niedoszacowanie wartości wskaźników takich jak: *Liczba pracowników, których wynagrodzenia są refundowane w ramach pomocy technicznej; Liczba projektów zrealizowanych w ramach osi priorytetowej; Liczba szkoleń i konferencji dla beneficjentów Programu.* Pozostawanie sytuacji w obecnym kształcie mogłoby zagrozić zachwianiem procesu skutecznego zarządzania programem oraz przygotowania i realizacji projektów, a więc elementów warunkujących osiągnięcie celów RPO WP.

Kwestie związane z przedstawieniem wniosków i rekomendacji w zakresie usprawnienia systemu wdrażania osi priorytetowej VIII RPO WP, a zarazem poprawą warunku dla realizacji celów RPO WP zawarte są w podrozdziale 3.4. Raportu.

ANALIZA SWOT SYSTEMU WYBORU PROJEKTÓW W RAMACH RPO WP W 2008 ROKU

Na podstawie wyników zgromadzonych dzięki realizacji badań typu desk research oraz badań z wnioskodawcami i pracownikami i IZ RPO WP odnośnie systemu wyboru projektów oraz jego funkcjonowania podczas oceny składanych wniosków w konkursach przeprowadzonych w 2008 roku przeprowadzona została analiza SWOT systemu wyboru projektów w ramach RPO WP w 2008 roku. Analiza pozwoliła na identyfikację mocnych i słabych stron systemu oraz określenia szans i zagrożeń dla systemu, z wyróżnieniem czynników na które IZ RPO WP może mieć realny wpływ – czynniki endogenne, oraz tych, na które wpływu nie ma lub ma bardzo ograniczony – czynniki egzogenne

Tabela 15 Analiza SWOT system wyboru projektów RPO WP w 2008 roku

SILNE STRONY	SŁABE STRONY
<ol style="list-style-type: none"> 1. Szczegółowe wytyczne zawarte w regulaminach konkursów dla wnioskodawców na temat naborów i wymaganej dokumentacji 2. Duże zainteresowani wnioskodawców poszczególnymi konkursami zapewniające możliwość wyboru najbardziej trafnych projektów 3. Wykorzystanie systemu konkursów zamkniętych gwarantujących równy dostęp do procedury oceny złożonych wniosków i ograniczający ryzyko oceniania wniosków złożonych w różnych uwarunkowaniach prawnych (np. na skutek zmian w przepisach) 4. Powszechny dostęp do informacji dla beneficjentów m.in. dzięki stronie www.wrotapodkrapacia.pl i zakładce Vademecum Wnioskodawcy 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Długi czas na ogłoszenie wyników konkursów od momentu ogłoszenia konkursu do momentu podpisania umów 2. Przedłużenie terminu oceny formalnej wniosków w przypadku złożenia dużej liczby wniosków w konkursie o 45 dni 3. Duża liczba załączników do przygotowania przez wnioskodawców powodująca liczne błędy popełniane przez wnioskodawców 4. System oceny przyznawania punktacji kryteriów liczbowych w trakcie oceny merytorycznej (proporcje względem najlepszego wniosku) 5. Brak generatora wniosków w zakresie m.in. aktywnego arkusza kalkulacyjnego do sporządzania analizy ekonomicznej i finansowej 6. Niedostateczne uwzględnienie wśród kryteriów oceny merytorycznej schematu 1.1.B kryteriów

	odnoszących się do innowacyjności projektów
SZANSE	ZAGROŻENIA
<p><u>endogenne</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Wprowadzenie ograniczenia liczby wniosków składanych w konkursie przez wnioskodawcę, które spowoduje lepsze przygotowanie wniosków 2. Wprowadzeni w życie systemu LSI, usprawniającego proces wdrażania, monitorowania i zarządzania RPO WP 3. Wdrożenie w życie systemu aktywnych arkuszy kalkulacyjnych do przygotowania części finansowo – ekonomicznej wniosków 4. Zmiana wartości zakładanych wskaźników odnoszących się do Pomocy Technicznej i w związku tym możliwość zapewnienia efektywnej realizacji RPO WP 5. Szczegółowe konsultacje i szkolenia dla wnioskodawców zainteresowanych udziałem w konkursach ciszących się mniejszą popularnością, które zwiększy szansę na złożenie trafnych wniosków i realizację zakładanych wskaźników kluczowych RPO WP 	<p><u>endogenne</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Nadmierne wydłużenie czasu wyboru projektów 2. Niejednoznaczna interpretacja wytycznych i aktów prawnych lub częste zmiany interpretacji wytycznych <p><u>egzogenne</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 3. Nieprzewidywalne nagromadzenie wniosków w poszczególnych konkursach powodujące wydłużenie okresu wyboru projektów 4. Zmiany w przepisach krajowych i unijnych 5. Brak definicji wskaźników kluczowych ze strony MRR powodujące utrudnienia w systemie spójnego monitorowania i oceny postępu programów operacyjnych w kraju

Źródło: opracowanie własne

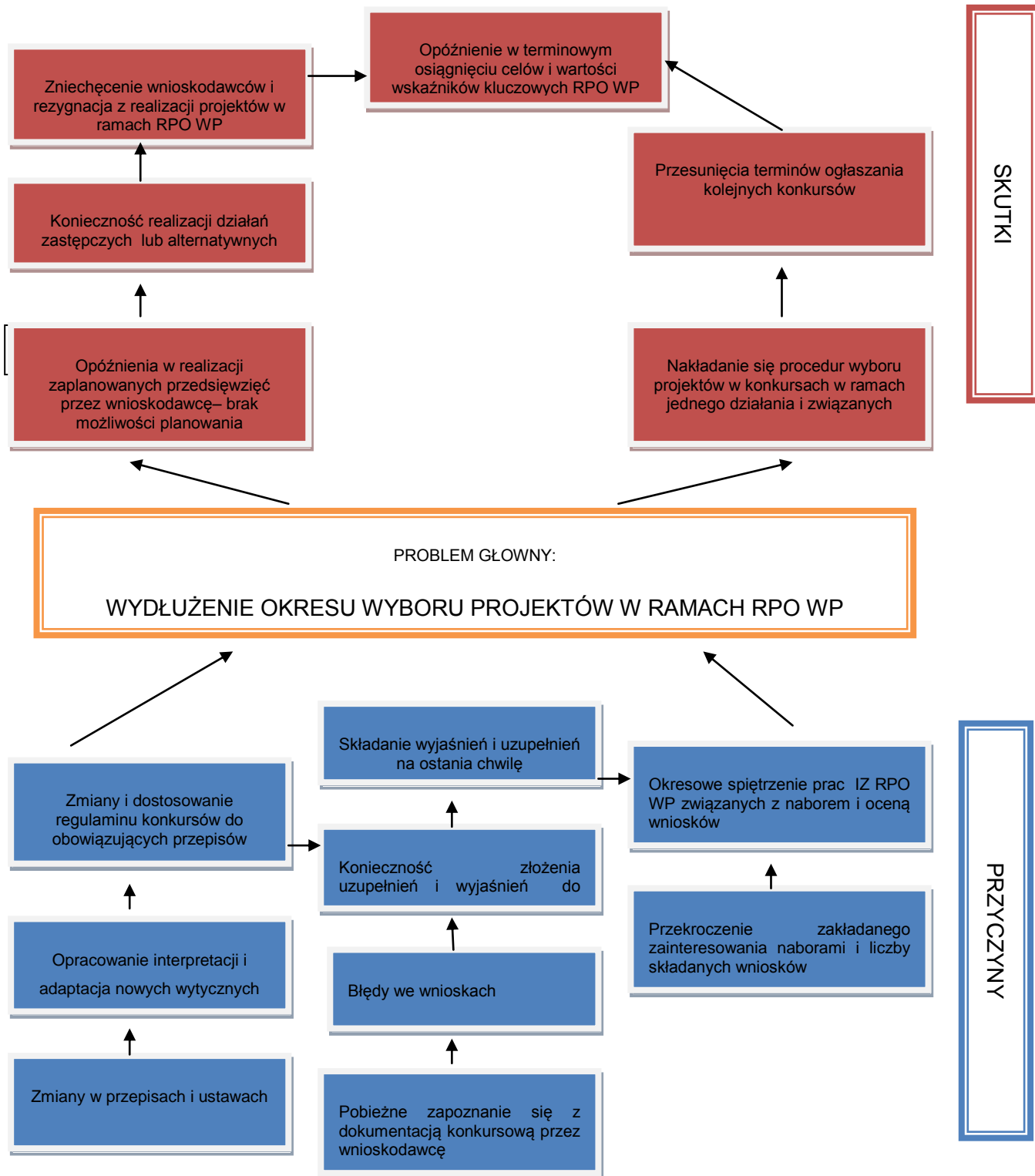
Jako główne zagrożenie systemowe należy uznać wydłużenie czasu wyboru projektów wynikające z przyczyn leżących zarówno po stronie samej Instytucji zarządzającej, wnioskodawców a także czynników zewnętrznych niezależnych od obu powyżej wymienionych grup. Momentami krytycznymi - „wąskimi gardłami” w systemie naborów w tym zakresie są następujące elementy:

- Ogłoszenie konkursu - Dokładne zapoznanie się z procedurami, uczestnictwo w szkoleniach i dokładne zrozumienie dokumentów wchodzących w skład regulaminu konkursu. Etap ten niweluje liczbę błędów, które mogą wydłużać znacząco pozostałe etapy wyboru projektów.

- Rejestracja wniosków - Dużą liczbę złożonych wniosków, o dofinansowanie przez beneficjentów w ramach konkursu skutkująca spiętrzeniem zadań stojących przed pracownikami departamentu oceny projektów.
- W związku z tym, że procedury przewidziane w kolejno następujących po sobie etapach systemu wyboru projektów są rozłączne i mają charakter następujących po sobie elementów wydłużenie okresu przewidzianego na jeden z elementów pociąga za sobą wydłużenie całego okresu potrzebnego w celu wyboru projektów. Z tego powodu terminowa realizacja każdego etapu w systemie wyboru projektów jest sprawą krytyczną dla zachowania terminów i osiągnięcia założonych celów Programu. Z tej perspektyw potencjalnym „wąskim gardłem systemu wyboru projektów” jest każdy etap systemu naboru wniosków w ramach RPO WP. W przypadku naborów z 2008 roku takim wąskim gardłem okazała się w przypadku działania 1.1.B ocena formalna w części dotyczącej spełniania kryteriów administracyjnych, w szczególności kompletności załączników i wymaganych dokumentów.

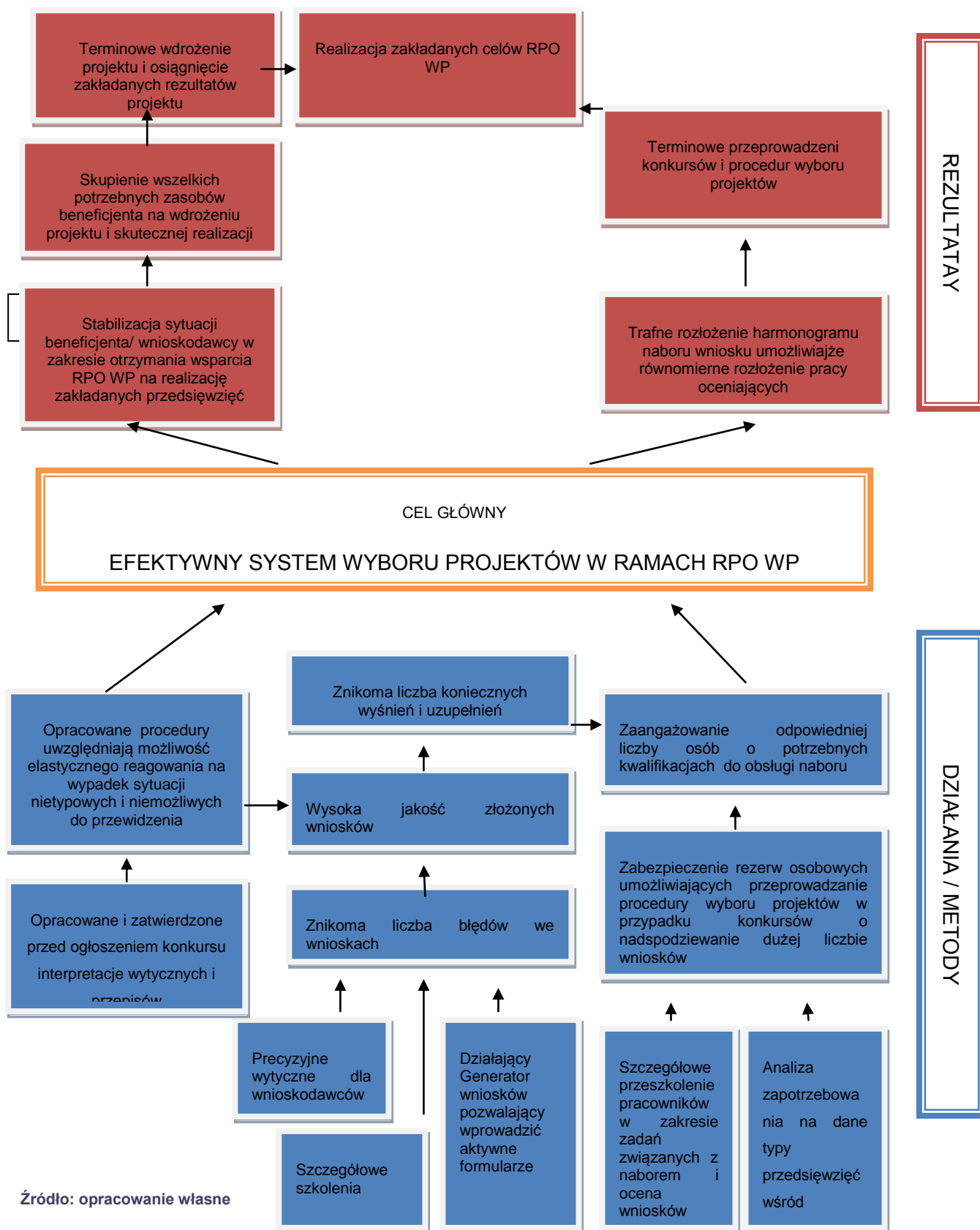
W związku z określeniem silnych i słabych stron systemu wyboru projektów RPO WP a także zidentyfikowaniem głównych zagrożeń mogących wpłynąć na terminowość realizacji celów głównych RPO WP, poniżej przedstawiony został schemat przyczyn i skutków oraz ich wzajemnych zależności, które doprowadzić mogą do zaistnienia tej niepożądanego sytuacji. Następnie przedstawiono schemat środków i działań których wdrożenie pozwoli na zapobieżenia problemowi nieterminowej lub niepełnej realizacji celów RPO WP. Do konstrukcji schematów wykorzystano wyniki analizy problemów oraz celów.

Wykres 36 Analiza przyczynowo skutkowa (analiza problemów) odnosząca się do zidentyfikowanego głównego zagrożenia terminowości realizacji celów RPO WP

Źródło: opracowanie własne

Wykres 37 Analiza przyczynowo skutkowa (analiza celów) odnosząca się do zidentyfikowanego głównego zagrożenia terminowości realizacji celów RPO WP

Źródło: opracowanie własne

Najważniejsza konkluzja:

Jako główne zagrożenie systemu wyboru projektów RPO WP należy uznać wydłużenie czasu wyboru projektów wynikające z przyczyn leżących zarówno po stronie samej IZ RPO WP, wnioskodawców a także czynników zewnętrznych niezależnych od obu powyżej wymienionych grup.. W związku z tym, że procedury przewidziane w kolejno następujących po sobie etapach systemu wyboru projektów są rozłączne i mają charakter następujących po sobie elementów wydłużenie okresu przewidzianego na jeden z elementów pociąga za sobą wydłużenie całego okresu potrzebnego w celu wyboru projektów.

3.3. OCENA WPŁYWU WYBRANYCH DO DOFINANSOWANIA PROJEKTÓW NA OSIĄGNIĘCIE CELÓW PROGRAMU

Streszczenie

W poniższym rozdziale przedstawiono, w jakim stopniu projekty wybrane do realizacji w ramach naborów przeprowadzonych w 2008 r. RPO WP przyczynią się do realizacji celów Programu. W tym celu dokonano m.in. analizy wskaźników projektów wybranych do dofinansowania w ramach konkursów z 2008 roku, analizy wartości alokacji i wielkości zakontraktowania alokacji, oceny zakresu rzeczowego projektów zgłoszonych w naborach z 2008 r. a także przewidywanych rezultatów tych projektów. Informacje te zostały zestawionymi z celami RPO WP oraz wartościami wskaźników kluczowych programu.

A. CZY WYBRANE DO DOFINANSOWANIA PROJEKTY ZAPEWNIĄ REALIZACJĘ CELÓW OSI PRIORYTETOWYCH, A TYM SAMYM PROGRAMU? CZY WYSTĘPUJĄ/ MOGĄ WYSTĄPIĆ PROBLEMY W OSIĄGNIĘCIU CELÓW RPO WP ORAZ JAKIE SĄ/BĘDĄ ICH PRZYCZYNY?

B. KTÓRE CELE PROGRAMU I POSZCZEGÓLNYCH OSI NAJŁATWIEJ/NAJTRUDNIEJ BĘDZIE OSIĄGNAĆ PRZY PRZYJĘTYCH KRYTERIACH WYBORU PROJEKTÓW? JAKIE TRUDNOŚCI POJAWIAJĄ SIĘ W ODNIESIENIU DO WYBORU PROJEKTÓW?

Poniżej przedstawiono listę celów głównych osi priorytetowych RPO WP a także celów szczegółowych w ramach danych osi. Na fioletowo zaznaczone zostały te cele, które w szczególny sposób odnoszą się do zakresu przedmiotowego badania.

Zakres wszystkich projektów musi pokrywać się z celami osi priorytetowych. Każdy wniosek powinien być stworzony zgodnie z wytycznymi tak, aby był komplementarny z celami danej osi. Wnioski nie wpisujące się w ramy danej osi, są bezwzględnie odrzucane. W opinii ekspertów oceniających wnioski zdecydowanie większość wniosków przyczyni się do realizacji celów poszczególnych osi priorytetowych, a tym samym Programu m.in. dla

tego, że cele Programu są dosyć szerokie i nie ma problemu z tym, aby dopasować do nich projekty.

Tabela 16 Cele osi priorytetowych RPO WP

<p>CEL ogólny OŚ I: Tworzenie warunków dla rozwoju przedsiębiorczości i gospodarki opartej na wiedzy.</p> <p>Wsparcie dla rozwoju istniejących przedsiębiorstw poprzez zwiększenie dostępności do zewnętrznych źródeł finansowania, Rozwój sieci instytucji otoczenia biznesu, Stworzenie warunków dla rozwoju gospodarczego i wzrostu potencjału innowacyjnego w regionie oraz transferu wiedzy, Zwiększenie atrakcyjności inwestycyjnej i wsparcie aktywności w zakresie współpracy międzyregionalnej i międzynarodowej.</p>
<p>CEL ogólny OŚ II: Poprawa dostępności i atrakcyjności inwestycyjnej regionu poprzez realizację przedsięwzięć w sferze komunikacyjnej i energetycznej.</p> <p>Poprawa powiązań komunikacyjnych i systemu komunikacji publicznej w województwie, Poprawa stanu i efektywności wykorzystania infrastruktury energetyczne</p>
<p>CEL ogólny OŚ III: Stworzenie warunków do rozwoju społeczeństwa informacyjnego w regionie.</p>
<p>CEL ogólny OŚ IV: Zapobieganie degradacji środowiska oraz zagrożeniom naturalnym i technologicznym, a także efektywna gospodarka zasobami naturalnymi</p> <p>Ograniczenie ilości zanieczyszczeń w tym odpadów przedostających się do środowiska, a także poprawa zaopatrzenia w wodę, Poprawa bezpieczeństwa przeciwpowodziowego oraz racjonalne zagospodarowanie zasobów wodnych Ograniczenie degradacji środowiska oraz ochrona zasobów różnorodności biologicznej, Poprawa poziomu bezpieczeństwa w regionie pod względem zagrożeń naturalnych i technologicznych</p>
<p>CEL ogólny OŚ V: Tworzenie warunków do rozwoju kapitału społecznego poprzez inwestycje w edukację, ochronę zdrowia, pomoc społeczną, sport i rekreację</p> <p>Poprawa dostępności i podniesienie jakości regionalnego systemu edukacji, Poprawa bezpieczeństwa zdrowotnego ludności i rozwój infrastruktury pomocy społecznej Zwiększenie dostępności mieszkańców do obiektów sportowych i rekreacyjnych.</p>
<p>CEL ogólny OŚ VI: Wzrost udziału turystyki w gospodarce regionu oraz ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój instytucji kultury</p>
<p>CEL ogólny OŚ VII: Zmniejszenie występujących wewnątrz województwa różnic rozwojowych</p>
<p>CEL ogólny OŚ VIII: Efektywna realizacja Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podkarpackiego</p> <p>Umożliwienie sprawnego funkcjonowania systemu realizacji programu oraz zapewnienie ciągłości procesu programowania. Zagwarantowanie prawidłowego przygotowania projektów w celu ulepszenia ich wdrażania Upowszechnienie informacji o dostępnym wsparciu w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podkarpackiego oraz promocja efektów programu. Pełne uczestnictwo w jednolitym komputerowym systemie monitoringu.</p>

Źródło: RPO WP

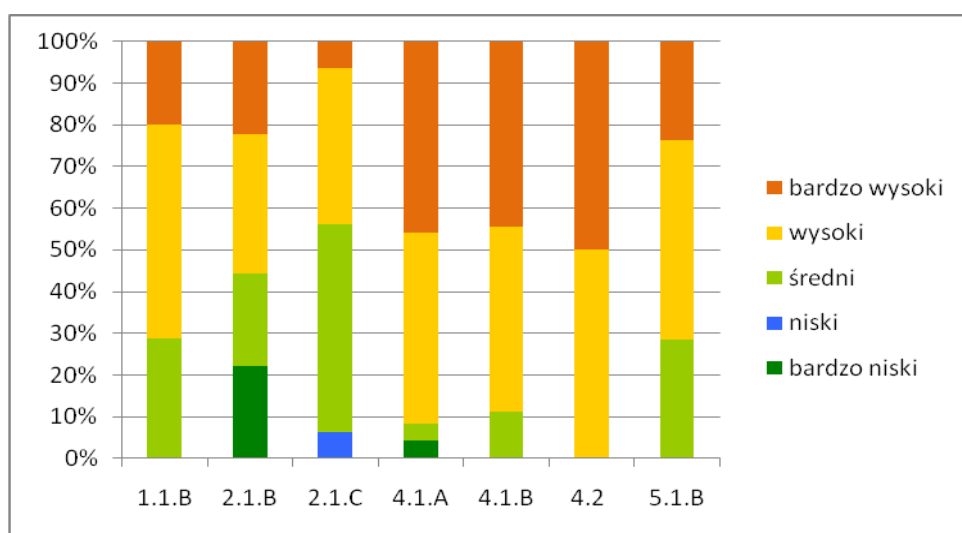
Sami beneficjenci oceniają stopień zbieżności celów swoich projektów z celami Działań RPO WP w zróżnicowany sposób w zależności od schematu, do których przygotowali wnioski. W największym stopniu zbieżność deklarowali wnioskodawcy zajmujący się projektami związanymi z ochroną środowiska - schematów 4.2 i 4.1.A oraz 4.1.B. Połowa z tych w schemacie 4.2 uznała, że była to zbieżność bardzo wysoka a

pozostałe 50% że wysoka. W pozostałych dwóch konkursach wnioskodawcy w około 90% złożyli wnioski zbieżne w stopniu minimum wysokim z celami Programu i odpowiadającego działania.

Podobne między sobą opinie wyrażali wnioskodawcy w schemacie 1.1.B oraz 5.1.B. Bardzo wysoką zgodność zadeklarowało w obu przypadkach po około 20% badanych, wysoką około połowa, a pozostałe ok. 30% uważało, że cele ich projektów są zbieżne z celami działania w stopniu średnim.

Stosunkowo najniższe oceny wyrazili przedstawiciele wnioskodawców z zakresu dróg gminnych lub powiatowych. Aż 20% badanych beneficjentów schematu 2.1.B, a więc w zakresie dróg powiatowych uznało, że cele ich projektów były w bardzo niskim stopniu zbieżne z celami schematu, a kolejne 20%, że w średnim. Beneficjenci zajmujący się wnioskami dotyczącymi dróg gminnych z kolei aż w ponad 50% przypadków deklarowali średni związek ich projektów z celami schematu. Być może wynika to z tego, iż cel ogólny osi II: Poprawa dostępności i atrakcyjności inwestycyjnej regionu poprzez realizację przedsięwzięć w sferze komunikacyjnej i energetycznej, a także cel szczegółowy opowiadający schematom 2.1.B i 2.1C (Poprawa powiązań komunikacyjnych i systemu komunikacji publicznej w województwie.) sformułowane są w bardzo ogólny sposób. Wnioskodawcy pojedynczego projektu dotyczącego dróg gminnych lub powiatowych nie dostrzegają zatem bezpośredniego przełożenia efektów ich projektu na sytuację w całym województwie.

Wykres 38. Stopień zbieżności celów projektu z celem Działania RPO WP

Źródło: Opracowanie własne na podstawie wyników badania CATI

Wnioskodawcy biorący udział w badaniu poproszeni zostali o określenie, jakiego typu projekt reprezentuje ich projekt. Każdy beneficjent mógł wybrać spośród typów projektów

możliwych do realizacji w ramach danego schematu na podstawie wytycznych dotyczących konkursów przeprowadzonych w 2008 roku tyle odpowiedzi ile pasowało do jego projektu.

W schemacie 1.1.B struktura typów projektów reprezentowany przez badane podmioty jest zróżnicowane i mniej więcej podzielona po równo między 3 typy. Najwięcej projektów – 37% projektów to inwestycje z zakresu rozbudowy lub rozszerzenia zakresu działania przedsiębiorstwa. Nie mają one charakteru innowacyjnego, służą jedynie wsparciu rozwoju istniejących przedsiębiorstw. Te projekty wpisują się zatem połowicznie w główny cel osi I jakim jest Tworzenie warunków dla rozwoju przedsiębiorczości i gospodarki opartej na wiedzy. W największym stopniu zgodne z powyższym celem są projekty reprezentujące pierwszy typ – tzn. inwestycje innowacyjne oraz zakup patentów i nowych technologii. W sumie stanowią one około 30% wszystkich realizowanych w ramach omawianego schematu. Trzecim dominującym typem projektów były inwestycje z zakresu zmian w procesie produkcyjnym lub sposobie świadczenia usług, a także nowoczesne wyposażenia. W tej grupie znajdują się zapewne projekty w zróżnicowany sposób wpisujące się w założenia innowacyjności, na pewno jednak przyczyniające się do rozwoju przedsiębiorczości w województwie. Znikoma liczba projektów, które chcieli realizować wnioskodawcy dotyczyła wdrożenia nowych systemów zarządzania, w tym zarządzania środowiskowego, tworzenia powiązań kooperacyjnych lub uzbrajania terenów pod przyszłe inwestycje.

Biorąc pod uwagę zamierzenia przedstawicieli IZ RPO WP, połączenia w ramach schematu 1.1.B przedsięwzięć innowacyjnych, mogących stać się lokomotywami rozwoju regionu oraz przedsięwzięć inwestycyjnych służących pobudzeniu przedsiębiorczości na terenach słabo rozwiniętych, gdzie nie było zbyt wielu impulsów rozwojowych należy na podstawie analizy struktury złożonych wniosków przyznać, że zamysł ten udał się. Schemat 1.1.B łączy oba typy projektów. W ramach schematu 1.4 A możliwe do realizacji były projekty dotyczące kompleksowego uzbrojenie i przygotowanie terenów inwestycyjnych.

Tabela 17. Struktura typów projektów reprezentowanych przez badane podmioty składające wnioski w ramach RPO WP w 2008 r

1.1 (73 wnioskodawców)	
inwestycje innowacyjne oraz zakup patentów i nowych technologii, gospodarki elektronicznej oraz technologii informatycznych i komunikacyjnych (ICT),	30,9
inwestycje z zakresu rozbudowy lub rozszerzenia zakresu działania przedsiębiorstwa,	37,3
inwestycje z zakresu zmian w procesie produkcyjnym lub sposobie świadczenia usług, a także unowocześnienia wyposażenia niezbędnego do prowadzenia działalności gospodarczej,	25,5
wdrażanie wydajnych systemów zarządzania środowiskiem oraz wdrażanie i stosowanie technologii zapobiegania zanieczyszczaniu środowiska,	3,6
inwestycje z zakresu zarządzania, jakością,	0,9
tworzenie i rozwijanie powiązań kooperacyjnych,	0,9
kompleksowe uzbrojenie i przygotowanie terenów inwestycyjnych,	0,9

1.4. (2 wnioskodawców)	
kompleksowe uzbrojenie i przygotowanie terenów inwestycyjnych,	100,0
2.1 (33 wnioskodawców)	
roboty budowlane dot. dróg i mostów oraz infrastruktury towarzyszącej,	100
roboty budowlane dot. obwodnic obszarów zurbanizowanych oraz infrastruktury towarzyszącej.	0
4.1 (50 wnioskodawców)	
roboty budowlane i/lub zakup wyposażenia w zakresie infrastruktury kanalizacji sanitarnej i/lub deszczowej,	50,9
roboty budowlane i/lub zakup wyposażenia w zakresie infrastruktury oczyszczalni ścieków,	27,3
roboty budowlane i/lub zakup wyposażenia w zakresie infrastruktury dostarczania i/lub uzdatniania wody.	21,8
4.2 (10 wnioskodawców)	
roboty budowlane i/lub wyposażenie w zakresie renaturalizacji cieków wodnych i terenów wodno-błotnych, utrzymania naturalnego charakteru cieków,	23,1
roboty budowlane i/lub wyposażenie w zakresie urządzeń przeciwpowodziowych, regulacji i utrzymania cieków wodnych,	69,2
opracowanie ocen ryzyka powodziowego, map zagrożeń, planów zarządzania ryzykiem powodziowym i studiów ochrony przeciwpowodziowej.	7,7
5.1 (43 wnioskodawców)	
roboty budowlane i/lub wyposażenie obiektów dydaktycznych,	73,3
roboty budowlane i/lub wyposażenie obiektów infrastruktury towarzyszącej w szkołach i placówkach - bursy, internaty, stołówki,	6,7
roboty budowlane i/lub wyposażenie w zakresie poprawy wydajności energetycznej budynków.	20,0

Źródło: Opracowanie własne na podstawie wyników badania CATI

W schematach 2.1.B i 2.1.C wszystkie wnioski złożone w naborach przeprowadzonych w 2008 roku dotyczyły robót budowlanych dotyczących dróg i mostów oraz infrastruktury im towarzyszącej żaden z projektodawców nie planował robót budowlanych dotyczących obwodnic obszarów zurbanizowanych. Ten typ projektów być może bardziej wpisuje się w założenia schematu A, gdzie realizowane będą drogi regionalne. Z tego powodu w przypadku schematów 2.1.B i 2.1.C projekty niewątpliwie przyczyniają się do realizację celu głównego osi II - Poprawa dostępności i atrakcyjności inwestycyjnej regionu poprzez realizację przedsięwzięć w sferze komunikacyjnej i energetycznej, ale nie pozwalają na osiągnięcie wszystkich celów szczegółowych zakładanych dla całej osi II.

W ramach schematów 4.1. A i 4.1.B struktura typów projektów reprezentowanych przez badanych wnioskodawców jest zróżnicowana, tym niemniej zdecydowanie najwięcej projektów realizowanych jest z zakresu robót budowlanych lub zakupu wyposażenia w zakresie infrastruktury kanalizacji sanitarnej (50%). Drugą grupę stanowią projekty dotyczące robót budowlanych lub zakup wyposażenia w zakresie infrastruktury oczyszczalni ścieków (27%), a pozostałe to roboty i wyposażenie w zakresie dostawy i uzdatniania wody.

Wszystkie trzy grupy projektów w sposób bezpośredni przekładają się na realizację zadań związanych z zapobieganiem degradacji środowiska oraz zagrożeń naturalnych i technologicznych, a także efektywną gospodarkę zasobami naturalnymi. W sposób bezpośredni przyczyniają się zatem do realizacji celu osi IV RPO WP.

Podobnie rzecz ma się z działaniem 4.2, w którym zdecydowanie dominują projekty związane z robotami budowlanymi lub wyposażeniem w zakresie urządzeń przeciwpowodziowych, regulacji i utrzymania cieków wodnych (70% wniosków), zdecydowanie mniej jest projektów dotyczących renaturalizacji cieków wodnych i terenów wodno-błotnych, utrzymania naturalnego charakteru cieków (ok 1/4). W marginalnym stopniu wnioskodawcy zamierzali realizować projekty odnośnie przygotowania ocen ryzyka powodziowego, map zagrożeń, planów zarządzania ryzykiem powodziowym i studiów ochrony przeciwpowodziowej. Jest to zachowanie racjonalne, gdy większość dostępnych środków w sposób bezpośredni wykorzystane zostanie na ochronę i zabezpieczenie ludzi i terenów w szczególności narażonych na negatywne skutki występujących często na Podkarpaciu powodzi.

Należy jednak podkreślić, że zgodnie z założeniami RPO WP w ramach działania 4.2 w pierwszej kolejności nacisk miał zostać położony na inwestycje związane z retencją wody i wykorzystaniem naturalnych zasobów środowiska w walce z zagrożeniem powodziowym, a dopiero w drugiej kolejności środki miały być wykorzystywane na przedsięwzięcia związane z budową nowych obiektów i urządzeń. Proporcja ta została zatem w rzeczywistości odwrócona.

W ramach schematu 5.1.B zdecydowanie dominującym typem projektów były roboty budowlane i/lub wyposażenie obiektów dydaktycznych (3/4 wniosków), dalej roboty związane z termomodernizacją obiektów dydaktycznych. Jedynie około 7% projektów miało na celu roboty budowlane - remontowe lub wyposażenie obiektów towarzyszących obiektom dydaktycznym - bursy, internaty, stołówki. Biorąc pod uwagę cel główny osi V - Tworzenie warunków do rozwoju kapitału społecznego poprzez inwestycje w edukację, ochronę zdrowia, pomoc społeczną, sport i rekreację, a także zapisy zawarte w RPO WP przy celach osi priorytetowej V odnośnie tego, że wsparcie dotyczyć będzie w szczególności bazy dydaktycznej i naukowej, a zaplanowane działania wpłyną na podwyższenie jakości kształcenia oraz umożliwią skuteczne przygotowanie młodzieży do wykonywania oczekiwanych na rynku pracy zadań zawodowych, należy przyznać, że projekty związane ściśle z budową lub remontami bazy sportowej przyczyniają się do realizacji tego celu w mniejszym stopniu niż projekty związane z rozbudową i wyposażeniem bazy służącej innym niż sportowa formom dydaktyki i edukacji. Z wywiadów z wnioskodawcami oraz analizy bazy

danych złożonych projektów wynika, że tego typu projekty (np. budowa sali gimnastycznej, zaplecza sportowego dla szkoły itp.) przeważały.

Różnorodności typów projektów wybranych do realizacji w ramach konkursów z 2008 roku sprzyjał fakt iż komisje konkursowe oceniały wnioski w ramach jednego działania w podziale na grupy jednorodne. Odbywało się to na takiej zasadzie, że po przejrzaniu kilku, kilkunastu projektów komisje spotykały się ze sobą, omawiały sytuacje nadzwyczajne, co z nimi zrobić i ewentualnie jak wszystkie wnioski podzielić do poszczególnych grup jednorodnych.

C. JAKIE BĘDĄ REZULTATY WYBRANYCH DO DOFINANSOWANIA PROJEKTÓW?

Posiadając wiedzę na temat tego, jakie typy projektów dominowały w naborach z 2008 roku w jakim zakresie umożliwiają one realizację celów Programu należy przywrzeć się temu, jakich konkretnie efektów projektów wybranych do realizacji można spodziewać się w województwie. Do analizy wykorzystano zadeklarowane przez beneficjentów, których projekty wybrano do realizacji, wartości wskaźników produktów i rezultatów i zestawiono je z wartościami odpowiadających wskaźników na poziomie osi priorytetowych RPO WP dla okresu 2010, 2013 oraz celu dodatkowego zakładanego na 2015 rok.

Zasadniczo należy stwierdzić brak zagrożenia realizacji zakładanych celów projektów w badanych schematach. Zakładane wskaźniki na rok 2010 są możliwe do osiągnięcia dzięki wdrożeniu projektów wybranych do realizacji w trakcie naborów w 2008 roku. Wartości, jakie zostaną osiągnięte w wielu przypadkach przekraczają założenia a w przypadku osi związanych z ochroną środowiska przekroczone wyraźnie zostały wartości zakładane na 2015 rok.

Największe zidentyfikowane zagrożenie dotyczy zadań związanych z aktywizacją inwestycyjną regionu przez przygotowanie kompleksowe terenów inwestycyjnych. W ramach schematu 1.4.A, którego projekty w sposób bezpośredni przyczyniałyby się do realizacji omawianego efektu, nie wybrano żadnego wniosku. W konsekwencji trudno będzie zrealizować zakładany na 2010 rok cel dla wskaźnika kluczowego: Liczba projektów dotyczących kompleksowego uzbrojenia i przygotowania terenów inwestycyjnych.

Zagrożenie dotyczy także edukacji przedszkolnej na terenach wiejskich w przypadku schematu 5.1.B. Zakładana na 2010 rok wartość wskaźnika: Liczba miejsc w przedszkolach wiejskich wybudowanych lub zmodernizowanych to 150, a wartość wskaźnika na podstawie deklaracji beneficjentów realizujących projekty w ramach 5.1.B to tylko 25. W tym przypadku należy wziąć pod uwagę, że większość projektów w ramach badanego schematu w okresie realizacji badania ewaluacyjnego była nadal w trakcie oceny

Obecna ocena dotyczy w głównej mierze deklaracji wnioskodawców, konieczność rzetelnego monitorowania postępu realizacji projektów i osiągnięcia celów poszczególnych działań przez IZ RPO WP (dane KSI i RSI)

Tabela 18 Stopień realizacji zakładanych wskaźników na poziomie osi priorytetowych dzięki wdrożeniu projektów zatwierdzonych do realizacji w schemacie 1.1.B

wskaźniki produktu		wg wniosków wybranych do dofinansowania	wg założeń URPO WP na rok 2010	wg założeń URPO WP na rok 2013	wg założeń URPO WP na rok 2015 (cel dodatkowy)
Liczba projektów z zakresu bezpośredniego wsparcia inwestycyjnego dla MSP	szt	380	350	875	1750
w tym dla mikro przedsiębiorstw	szt	152	140	350	700
w tym dla małych przedsiębiorstw	szt	149	140	350	700
w tym dla średnich przedsiębiorstw	szt	67	70	175	350
wskaźniki rezultatu		wg wniosków wybranych do dofinansowania	wg założeń URPO WP na rok 2010	wg założeń URPO WP na rok 2013	wg założeń URPO WP na rok 2015 (cel dodatkowy)
Przewidywana całkowita liczba bezpośrednio utworzonych nowych miejsc pracy	szt	755,5	456	1140	2280

Źródło: Opracowanie własne na podstawie baz danych przekazanych przez IZ RPO WP

Tabela 19 Stopień realizacji zakładanych wskaźników na poziomie osi priorytetowych dzięki wdrożeniu projektów zatwierdzonych do realizacji w schemacie 1.4.A

wskaźniki produktu		wg wniosków wybranych do dofinansowania	wg założeń URPO WP na rok 2010	wg założeń URPO WP na rok 2013	wg założeń URPO WP na rok 2015 (cel dodatkowy)
Liczba projektów dotyczących kompleksowego uzbrojenia i przygotowania terenów inwestycyjnych	szt	0	6	15	30
Powierzchnia uzbrojonych i przygotowania terenów inwestycyjnych	ha	0	60	150	300
wskaźniki rezultatu		wg wniosków wybranych do dofinansowania	wg założeń URPO WP na rok 2010	wg założeń URPO WP na rok 2013	wg założeń URPO WP na rok 2015 (cel dodatkowy)
Przewidywana całkowita liczba bezpośrednio utworzonych nowych miejsc pracy	szt	0 (+ 755,5 zprojektów w schemacie 1.1.1B)	456	1140	2280

Źródło: Opracowanie własne na podstawie baz danych przekazanych przez IZ RPO WP

Tabela 20 Stopień realizacji zakładanych wskaźników na poziomie osi priorytetowych dzięki wdrożeniu projektów zatwierdzonych do realizacji w schemacie 2.1.B

wskaźniki produktu	wg wniosków wybranych do dofinansowania	wg założeń URPO WP na rok 2010	wg założeń URPO WP na rok 2013	wg założeń URPO WP na rok 2015 (cel dodatkowy)
Długość wybudowanych dróg lokalnych (powiatowych i gminnych) (km)	18,8 (+19,1 ze schematu 2.1.C)	18	30	60
Długość zrekonstruowanych dróg lokalnych (powiatowych i gminnych) (km)	347,5 (+121,09 ze schematu 2.1.C)	90	152	304
wskaźniki rezultatu	wg wniosków wybranych do dofinansowania	wg założeń URPO WP na rok 2010	wg założeń URPO WP na rok 2013	wg założeń URPO WP na rok 2015 (cel dodatkowy)
Oszczędność czasu na zrekonstruowanych drogach w przewozach pasażerskich i towarowych min	755 (+ 99 ze schematu 2.1.C)	89	149	298
Oszczędność czasu w przewozach pasażerskich (euro/rok)	3 743 573,71	bd	bd	bd
Oszczędność czasu w przewozach towarowych (euro/rok)	642 010,29	bd	bd	bd

Źródło: Opracowanie własne na podstawie baz danych przekazanych przez IZ RPO WP

Tabela 21 Stopień realizacji zakładanych wskaźników na poziomie osi priorytetowych dzięki wdrożeniu projektów zatwierdzonych do realizacji w schemacie 2.1.C

wskaźniki produktu	wg wniosków wybranych do dofinansowania	wg założeń URPO WP na rok 2010	wg założeń URPO WP na rok 2013	wg założeń URPO WP na rok 2015 (cel dodatkowy)
Długość wybudowanych dróg lokalnych (powiatowych i gminnych) (km)	19,1 (+18,8 ze schematu 2.1.B)	18	30	60
Długość zrekonstruowanych dróg lokalnych (powiatowych i gminnych) (km)	121,09 (+347 ze schematu 2.1.B)	90	152	304
wskaźniki rezultatu	wg wniosków wybranych do dofinansowania	wg założeń URPO WP na rok 2010	wg założeń URPO WP na rok 2013	wg założeń URPO WP na rok 2015 (cel dodatkowy)
Oszczędność czasu na zrekonstruowanych drogach w przewozach pasażerskich i towarowych min	99 (+ 755 ze schematu 2.1.C)	152	149	298
Oszczędność czasu w przewozach pasażerskich (euro/rok)	2 062 545,07	bd	bd	bd
Oszczędność czasu w przewozach towarowych (euro/rok)	310 429,30	bd	bd	bd

Źródło: Opracowanie własne na podstawie baz danych przekazanych przez IZ RPO WP

Tabela 22 Stopień realizacji zakładanych wskaźników na poziomie osi priorytetowych dzięki wdrożeniu projektów zatwierdzonych do realizacji w schemacie 4.1A

wskaźniki produktu		wg wniosków wybranych do dofinansowania	wg założeń URPO WP na rok 2010	wg założeń URPO WP na rok 2013	wg założeń URPO WP na rok 2015 (cel dodatkowy)
Długość wybudowanej sieci kanalizacji sanitarnej	km	1593	220	550	1100
Długość wybudowanej sieci kanalizacji sanitarnej na obszarach wiejskich	km	1462	150	380	770
wskaźniki rezultatu		wg wniosków wybranych do dofinansowania	wg założeń URPO WP na rok 2010	wg założeń URPO WP na rok 2013	wg założeń URPO WP na rok 2015 (cel dodatkowy)
Liczba osób korzystających z podłączenia do wybudowanej sieci kanalizacji sanitarnej	os	75 100	10 600	26 500	53 000

Źródło: Opracowanie własne na podstawie baz danych przekazanych przez IZ RPO WP

Tabela 23 Stopień realizacji zakładanych wskaźników na poziomie osi priorytetowych dzięki wdrożeniu projektów zatwierdzonych do realizacji w schemacie 4.1.B

wskaźniki produktu		wg wniosków wybranych do dofinansowa nia	wg założeń URPO WP na rok 2010	wg założeń URPO WP na rok 2013	wg założeń URPO WP na rok 2015 (cel dodatkowy)
Długość wybudowanej sieci wodociągowej	km	176	150	380	760
wskaźniki rezultatu		wg wniosków wybranych do dofinansowa nia	wg założeń URPO WP na rok 2010	wg założeń URPO WP na rok 2013	wg założeń URPO WP na rok 2015 (cel dodatkowy)
Liczba osób przyłączonych do sieci wodociągowej w wyniku realizacji projektu	os	15 009	12 400	30 000	62 000

Źródło: Opracowanie własne na podstawie baz danych przekazanych przez IZ RPO WP

Tabela 24 Stopień realizacji zakładanych wskaźników na poziomie osi priorytetowych dzięki wdrożeniu projektów zatwierdzonych do realizacji w działaniu 4.2

wskaźniki produktu		wg wniosków wybranych do dofinansowani a	wg założeń URPO WP na rok 2010	wg założeń URPO WP na rok 2013	wg założeń URPO WP na rok 2015 (cel dodatkowy)
Liczba projektów w zakresie infrastruktury przeciwpowodziowej	sz t	16	5	35	72
wskaźniki rezultatu		wg wniosków wybranych do dofinansowani a	wg założeń URPO WP na rok 2010	wg założeń URPO WP na rok 2013	wg założeń URPO WP na rok 2015 (cel dodatkowy)
Liczba osób objęta ochroną przeciwpowodziową	O s.	23 404	20 000	50 000	100 000

Źródło: Opracowanie własne na podstawie baz danych przekazanych przez IZ RPO WP

Tabela 25 Stopień realizacji zakładanych wskaźników na poziomie osi priorytetowych dzięki wdrożeniu projektów zatwierdzonych do realizacji w schemacie 5.1.B

wskaźniki produktu		wg wniosków wybranych do dofinansowania	wg założeń URPO WP na rok 2010	wg założeń URPO WP na rok 2013	wg założeń URPO WP na rok 2015 (cel dodatkowy)
Liczba projektów z zakresu edukacji	sz t	44	15	40	80
w tym na obszarach wiejskich	sz t	bd	10	20	40
Liczba zmodernizowanych obiektów edukacyjnych	sz t	74	10	30	60

wskazniki rezultatu		wg wniosków wybranych do dofinansowania	wg założeń URPO WP na rok 2010	wg założeń URPO WP na rok 2013	wg założeń URPO WP na rok 2015 (cel dodatkowy)
Liczba uczniów korzystających z efektów projektów	os.	21 269	1300	3400	6800
Liczba wspartych placówek prowadzących działalność w zakresie kształcenia ustawicznego	szt	14	8	20	40
Liczba miejsc w przedszkolach wiejskich wybudowanych lub zmodernizowanych	szt	25	150	375	750

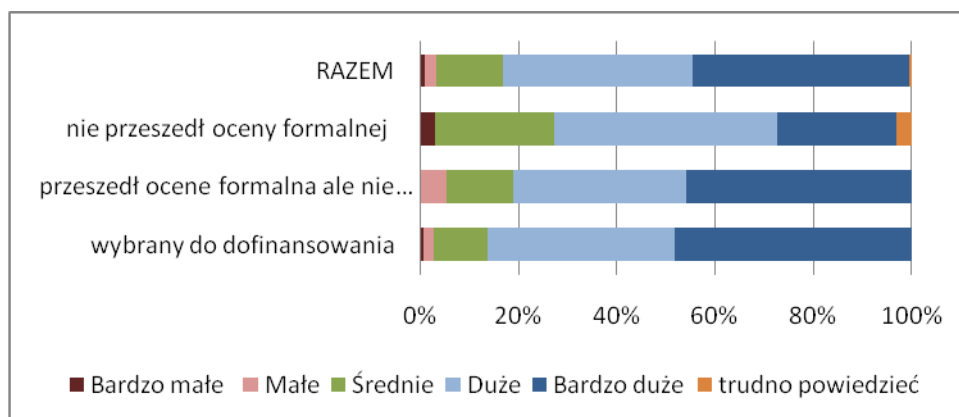
Źródło: Opracowanie własne na podstawie baz danych przekazanych przez IZ RPO WP

Realizacja projektów przyczyni się przed wszystkim, poza osiągnięciem zakładanych wskaźników Programu, do osiągnięcia korzyści dla samych wnioskodawców. Ponad 80% badanych przyznało, że realizacja projektu ma duże lub wręcz bardzo duże znaczenie dla funkcjonowania przedsiębiorstwa lub instytucji, w tej grupie około 50% to ci, którzy oceniają znaczenie projektu, jako bardzo duże. Interesujący jest fakt, iż wnioskodawcy, których projekty zostały wybrane do dofinansowania, w największym stopniu doceniają ich rolę. Tylko około 10% sądzi, że projekt będzie miał średnie znaczenie, a kilka procent że małe.

Udział tych, którzy uważają, że realizacja projektu wywarłaby bardzo duże znaczenie dla funkcjonowania beneficjenta, w grupie tych, których wnioski odpadły na ocenie formalnej, jest zdecydowanie niższy, niż w pozostałych grupach (niecałe 30%). Blisko ¼ w tej grupie twierdzi także, że znaczenie to byłoby średnie.

Taki wynik może świadczyć po pierwsze o tym, że do dofinansowania wybrane zostały rzeczywiście projekty w największym stopniu potrzebne wnioskodawcom, a co za tym idzie najlepiej przygotowane i dopracowane Ci, którzy startowali w konkursach w ostatniej chwili i nie mieli czasu na przygotowanie przemyślanych koncepcji na projekty realnie potrzebne dla danej firmy lub instytucji zostali odrzuceni. Z drugiej jednak strony działa tu zapewne mechanizm niedoceniań przez wnioskodawców znaczenia projektu, który odpadł w trakcie oceny formalnej lub merytorycznej. Po odrzuceniu wniosku, wnioskodawcy musieli radzić sobie jakoś bez wsparcia RPO WP.

Wykres 39 Znaczenie realizacji projektu dla funkcjonowania przedsiębiorstwa lub instytucji

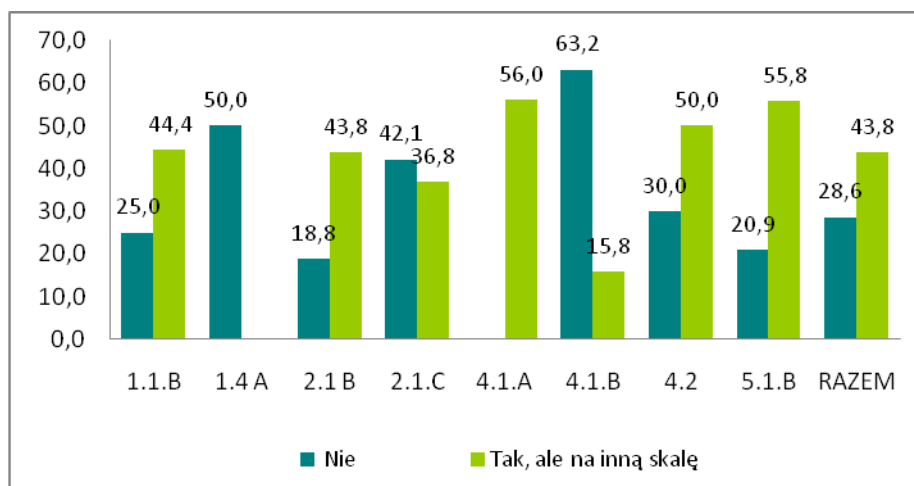

Źródło: Opracowanie własne na podstawie wyników badania CATI

O bardzo dużym znaczeniu wsparcia RPO WP dla beneficjentów świadczy także stopień deklaracji odnośnie podjęcia się realizacji projektu w przypadku gdyby nie uzyskał wsparcia w ramach RPO WP. Ogólnie około 28% nie zostałyby zrealizowanych w ogóle gdyby nie możliwość uzyskania dofinansowania z Programu. W tym przypadku możemy mówić o całkowitym efekcie dodatkowości funduszy UE. W największym stopniu efekt ten jest obserwowany w przypadku działań związanych z inwestycjami dotyczącymi systemów dostarczania i uzdatniania wody. Gdyby nie możliwość ubiegania się o wsparcie RPO WP 63% projektów nie zostałyby zrealizowanych. Kolejne 44% projektów zrealizowano by na inną skalę lub w innym czasie.

Najmniejsze udziały odpowiedzi wskazujących na zaniechanie realizacji projektu lub ewentualne zweryfikowanie skali i zakresu projektu odnotowano w przypadku schematów 1.1.B i 2.1.B. Świadczyć to może o tym, że w przypadku schematu 1.1.B projekty były niezbędne z punktu widzenia przedsiębiorców, aby w ogóle móc funkcjonować na rynku, a w przypadku schematu 2.1.B jednostki samorządu terytorialnego znalazłyby jakieś inne źródła wsparcia dla realizacji inwestycji.

Wykres 40 Udział zaniechanych realizacji projektów w przypadku nie otrzymania wsparcia RPO WP

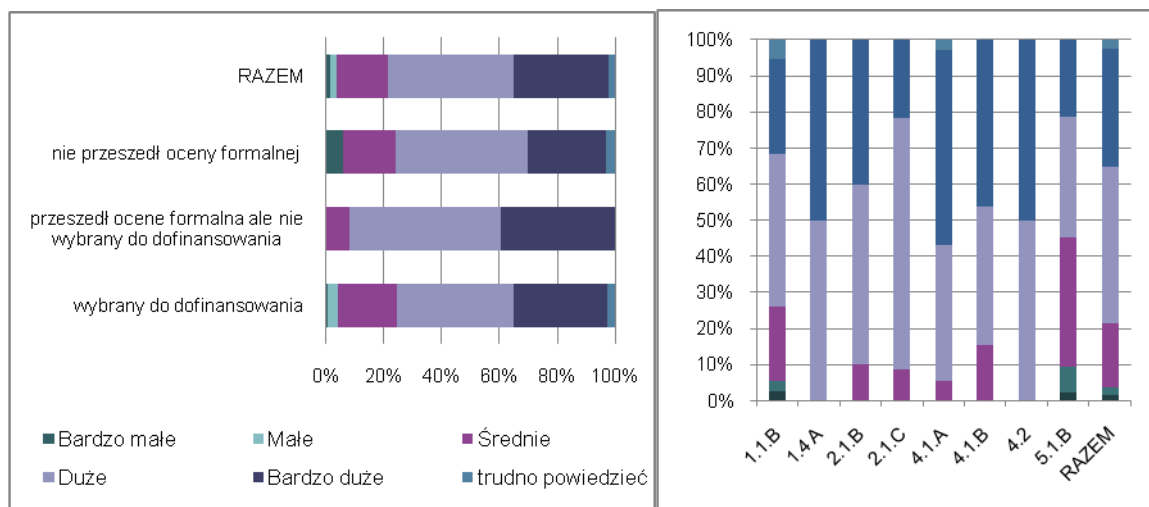

Źródło: Opracowanie własne na podstawie wyników badania CATI

Beneficjenci i wnioskodawcy ocenili także znaczenie realizacji projektu dla zwiększenia atrakcyjności inwestycyjnej na poziomie lokalnym lub regionalnym. Podobnie jak w przypadku oceny znaczenia realizacji projektu dla funkcjonowania firmy/institucji, również i w tym przypadku wpływ ten jest oceniany wysoko. Uważa tak około 80% wnioskodawców (w tym 1/3 sądzi, że ich projekt będzie miał bardzo duże znaczenia dla atrakcyjności inwestycyjnej jego okolicy). W największym stopniu tego typu opinie wyrażają wnioskodawcy działań związanych z ochroną środowiska i rozbudową systemu dróg lokalnych. W wyraźnie mniejszym stopniu sądzą tak wnioskodawcy projektów związanych z pracami budowlanymi w obiektach edukacyjnych. Potwierdzałoby to spostrzeżenie o tym, że te projekty w większym stopniu przyczyniają się do poprawy bazy lokalowej instytucji szkolnych w województwie niż do poprawy jakości kapitału ludzkiego.

Również około 1/4 badanych przedsiębiorców uważa, że ich projekty mają lub mogą mieć ograniczony wpływ na atrakcyjność inwestycyjną w okolicy. To potwierdza z kolei spostrzeżenie dotyczące niskiego stopnia lub zupełnego braku charakteru innowacyjności około 1/3 projektów schematu 1.1.B.

Wykres 41. Znaczenie realizacji projektu dla zwiększenia atrakcyjności inwestycyjnej na poziomie lokalnym lub regionalnym wg statusu wniosków (lewy wykres) i schematu (prawy wykres)

Źródło: Opracowanie własne na podstawie wyników badania CATI

Najważniejsze rezultaty, jakich można oczekiwać po zakończeniu realizacji projektów wybranych do dofinansowania w naborach RPO WP z 2008 roku przedstawiają wykresy poniżej, na których przedstawiono deklaracje respondentów co do zakładanych przez nich rezultatów ich własnych projektów.

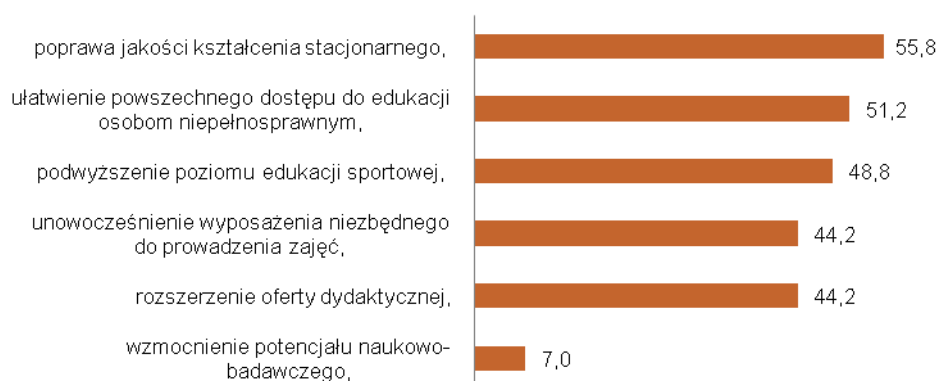
2.1.B i 2.1.C

4.1.A i 4.1.B i 4.2

5.1.B

Wykres 42. Zakładane rezultaty projektów

Źródło: Opracowanie własne na podstawie wyników badania CATI; wyniki nie sumują się do 100, bo respondent mógł wybrać więcej niż 1 odpowiedź

D. CZY ALOKACJA PRZEZNACZONA NA REALIZACJĘ POSZCZEGÓLNYCH OSI PRIORYTETOWYCH RPO WP JEST WYSTARCZAJĄCA DO ZAPEWNIENIA REALIZACJI CELÓW RPO WP?

E. W PRZYPADKU, KTÓRYCH OSI PRIORYTETOWYCH RPO WP NALEŻY PRZEDSIĘWZIĄĆ DZIAŁANIA ZWIĄZANE ZE ZWIĘKSZENIEM EFEKTYWNOŚCI REALIZOWANYCH CELÓW?

Nabory w ramach RPO WP w roku 2008 cieszyły się bardzo dużym zainteresowaniem wyjątkiem był nabór na działanie 1.4. Zapotrzebowanie na dofinansowanie w osiach od I do VII wielokrotnie przekraczało alokacje. Zazwyczaj było więcej chętnych niż środków przeznaczonych na dofinansowanie.

W ramach działania 1.1.B zostało złożonych 730 wniosków. Wnioskowana kwota dofinansowania wyniosła 529 434 769, PLN Na realizację projektów w ramach konkursu przewidziano do rozdysponowania kwotę w wysokości 136 927 495 PLN. W związku z ogromnym zainteresowaniem konkursami w większości przypadków ZWP zdecydował się na zwiększanie alokacji przeznaczonej na konkursy i tak w ramach osi priorytetowej / *Konkurencyjna i innowacyjna gospodarka* działanie 1.1.B Zarząd Województwa zwiększył łączną pulę środków przeznaczoną na dofinansowanie projektów do wysokości 330 mln PLN, co pozwoliło na dofinansowanie praktycznie wszystkich projektów, które przeszły ocenę formalną oraz ocenę merytoryczną.

W ramach schematu 2.1.B ZWP zwiększył łączną pulę środków z EFRR przeznaczoną na dofinansowanie projektów o 74 836 711,88 PLN i tym sposobem w ramach działania wybrano do dofinansowania 39 projektów na łączną kwotę dofinansowania z EFRR 191 989 761,88 PLN W schemacie 2.1.C sytuacja wyglądała podobnie, gdyż zarząd województwa zwiększył łączną pulę środków z EFRR przeznaczoną na dofinansowanie projektów o 42 975 272,41zł. W ramach działania wybrano do dofinansowania 44 projekty na łączną kwotę dofinansowania z EFRR 88 779 472, 41 PLN.

W ramach rekordowego naboru dotyczącego działania 4.1 *Infrastruktura ochrony środowiska – Infrastruktura oczyszczania ścieków* (schemat A) przeprowadzono konkurs wniosków o dofinansowanie, w którym złożono 69 wniosków. Szacunkowa kwota z EFRR przeznaczona na dofinansowanie projektów w ramach konkursu wynosiła 96 188 820 PLN, natomiast wnioskowana kwota dofinansowania z EFRR wyniosła 442 362 300, 47 PLN, co

stanowi 460% środków dostępnych w ramach konkursu. Podczas oceny merytorycznej pozytywnie ocenionych zostało 50 projektów, na łączną kwotę dofinansowania z EFRR wynoszącą 346 296 435,40 PLN, w związku z czym również i w tym konkursie zwiększono łączną pulę na realizację projektów do 235 199 562,28 PLN

W ramach działania 4.1 - schemat B zwiększono nieznacznie łączną pulę środków z EFRR przeznaczoną na dofinansowanie projektów, co wynikało, z tego, że w tym dzianiu złożono stosunkowo mało wniosków, a po ich ocenie zdecydowano o przyznaniu środków wszystkim tym, którzy zostali ocenieni pozytywnie. W ramach działania wybrano 16 projektów na łączną kwotę dofinansowania z EFRR 56 493 532,06 PLN. Drugim działaniem, w ramach których liczba wniosków i ich wartość nie przekroczyła kilkukrotnie dostępnej alokacji to 4.2. W ramach działania 4.2 Infrastruktura przeciwpowodziowa i racjonalna gospodarka zasobami wodnymi w okresie złożono 19 wniosków. Szacunkowa kwota z EFRR przeznaczona na dofinansowanie projektów w ramach konkursu wynosiła 117 107 259 PLN natomiast wnioskowana kwota dofinansowania z EFRR wyniosła 146 313 666,26 PLN co stanowi 125% środków dostępnych w ramach konkursu.

W ramach działania 5.1 B złożono 146 wniosków. Szacunkowa kwota przeznaczona na dofinansowanie projektów w ramach konkursu wynosiła 78 410 513 PLN, natomiast wnioskowana kwota dofinansowania wyniosła 336 305 414,35zł, co stanowiło 429% szacunkowej kwoty środków w konkursie. Zarząd województwa wybrał warunkowo do dofinansowania w procedurze preselekcji 44 projekty na łączną kwotę dofinansowania 106 266 291,46 PLN.

W sumie za sprawą pierwszych naborów w ramach RPO WP z roku 2008 rozdysponowanych, poza działaniem 1.4. zostało ponad połowa kwot przypadających na każdy z badanych schematów. W dwóch przypadkach - 2.1.B i 5.1.B alokacja przyznana beneficjentom przekroczyła 80%

Tabela 26 Finansowanie schematów wchodzących w zakres przedmiotowy badania

OSIE PRIORYTETOWE RPO WP	SCHEMAT	udział w RPO WP	Alokacja na lata 2007-2013 EUR	Wartość alokacji w PLN wg kursu 4,50	Alokacja na lata 2007-2013 ze środków EFRR na schemat w EUR	Wartość całkowitej alokacji w PLN wg kursu 4,50	Alokacja przyzna na konkurs z 2008 r	Wartość wnioskowanego dofinansowania w konkursie	Alokacja po zwiększeniu przeznaczona na projekty do realizacji	Wartość całkowitej alokacji a wnioskowana alokacja; wartość = 100%	Wartość całkowitej alokacji na schemat a rozdysponowana alokacja; wartość = 100%
RPO WP		100,00%	1 136 307 823,00	5 108 839 972,20							
1. Konkurencyjna i innowacyjna gospodarka		25,40%	288 640 033,00	1 297 725 588,37							
	1.1.B				115 816 239,00	521 173 075,50	136 927 495,00	529 434 769,07	330 000 000,00	101,59	63,32
	1.4.A				34 203 469,00	153 915 610,50		8 077 146,00	0,00	5,25	0,00
2. Infrastruktura techniczna		30,02%	341 083 247,00	1 533 510 278,51							
	2.1.B				52 492 300,00	236 215 350,00	117 153 050,00	229 266 378,36	191 989 761,88	97,06	81,28
	2.1.C				30 500 000,00	137 250 000,00	45 804 200,00	172 638 393,70	88 779 472,41	125,78	64,68
3. Społeczeństwo informacyjne		5,98%	67 987 570,00	305 672 114,72							
4. Ochrona środowiska i zapobieganie zagrożeniom		15,00%	170 446 174,00	766 325 998,30							
	4.1.A				57 124 958,00	257 062 311,00	96 188 820,00	442 362 300,47	235 199 562,28	172,08	63,32
	4.1.B				23 126 137,00	104 067 616,50	52 963 710,00	83 637 234,96	56 493 532,06	80,37	54,29
	4.2				51 133 852,00	230 102 334,00	117 107 259,00	133 238 413,76	132 654 460,48	57,90	57,65
5. Infrastruktura publiczna		10,60%	120 448 629,00	541 537 035,98							
	5.1.A				30 453 050,00	137 038 725,00	78 410 513	336 305 414,35	114 096 878,96	245,41	83,26
6. Kultura i turystyka		3,26%	37 071 388,00	166 672 960,45							
7. Spójność wewnątrz regionalna		7,00%	79 541 547,00	357 618 795,31							
8. Pomoc techniczna		2,74%	31 089 235,00	139 777 200,56							
	8.1				21 089 726,00	94 903 767,00			21 888 317,87		23,06
	8.2				9 999 509,00	44 997 790,50			2 249 228,96		5,00

Źródło: Sprawozdania okresowe z realizacji RPO WP, informacje przekazane z IZ RPO WP o przebiegu naborów w 2008 roku

Fakt, iż w przypadku większości naborów, poza konkursem w dzianiu 1.4 a także 4.1.B i 4.2 wnioskowana alokacja przekroczyła całkowitą alokację EFRR świadczy o tym, że w przypadku RPO WP nie należy spodziewać się problemu niewykorzystania środków. Dodatkowo porównując poziom wykorzystania środków w ramach poszczególnych działań z poziomem zakładanych wskaźników, nie ma przesłanek do stwierdzenia, iż alokacja przeznaczona na realizację poszczególnych osi priorytetowych RPO WP nie będzie wystarczająca do zapewnienia realizacji celów RPO WP. Jedynym wyjątkiem jest zapewnienie realizacji projektów mających na celu przygotowanie terenów inwestycyjnych dla potencjalnych inwestorów.

W obliczu mniejszego, w porównaniu do innych konkursów, zainteresowania wnioskodawców schematami 1.4.A i 4.1.B rozważyć należy ewentualne przesunięcia alokacji do schematów w których zainteresowanie przekroczyło wartości zakładanego wsparcia na cały okres programowania:

- w przypadku 4.1.A wzrost środków, kosztem schematu 4.1.B – zdecydowane niedoszacowanie zainteresowania inwestycjami związanymi z rozbudowa systemu kanalizacji i oczyszczania ścieków
- w przypadku schematu 1.1.B ewentualny wzrost środków kosztem schematu 1.4.A

F. JAKIE DZIAŁANIA NALEŻY PODJĄĆ, ABY PRZYJMOWANE PROJEKTY W PEŁNI REALIZOWAŁY CELE PROGRAMU?

Jak wykazano we wcześniejszych częściach Raportu system wyboru projektów w ramach RPO WP prowadzi do wyboru projektów, które wpisują się w cele i założenia Programu a zatem pozwalają na realizację jego celów. Stosunkowo najmniej wątpliwości w tej kwestii budzi dzianie 5.1.B, gdzie zbyt duży nacisk położony został na roboty budowlane, a zbyt mały na doposażenie dydaktyczne placówek szkolnych i kształcenia ustawicznego. Dodatkowo na mniejszą niż zakładano skalę w ramach tego działania realizowane są projekty związane z upowszechnianiem edukacji przedszkolnej na terenach wiejskich.

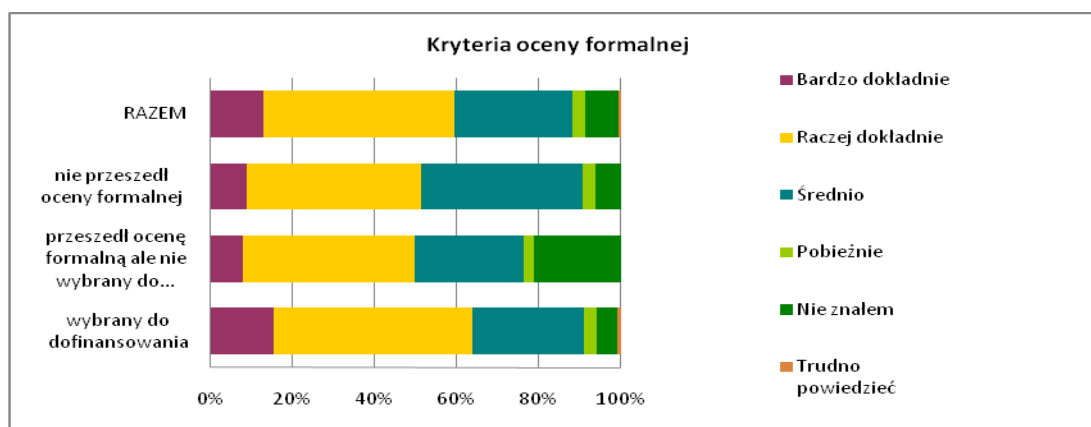
Warte rozważanie jest także to, w jakim stopniu w ramach wspierania I osi priorytetowej koncentrować się na projektach innowacyjnych a w jakim na tych, które nie mają charakteru innowacyjnego, pozwalają jednak na wyrównywanie dysproporcji rozwoju między poszczególnymi obszarami województwa podkarpackiego. W kontekście celu osi I

jakim jest *Tworzenie warunków dla rozwoju przedsiębiorczości i gospodarki opartej na wiedzy* bardziej zasadnym i skutecznym wydaje się być wspieranie obszarów o potencjale innowacyjnym w regionie np.: Doliny lotniczej, które mogą stać się regionalnym centrum wzrostu dla całego województwa.

Niezależnie od tego elementem, który pozytywnie wpływa na efektywność prowadzonych działań i projektów jest dobre przygotowanie wniosku projektowego, przemyślana strategia jego wdrażania, poparta rozpoznaniem potrzeb społeczności lokalnych lub danego podmiotu. Wcześniejsze analizy wykazały, że prawdopodobieństwo wyboru wniosku rośnie wraz z czasem poświęconym na przygotowanie dokumentacji oraz z przemyślenie zasadności i zakresu wniosku w kontekście realnych potrzeb i możliwości wnioskodawcy.

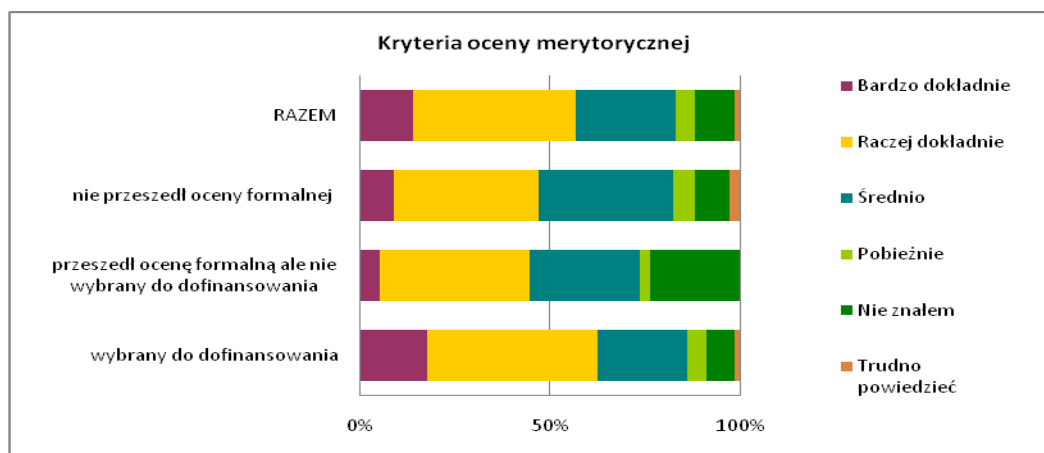
Na tym polu istnieją ciągle rezerwy i pole do działań dla wnioskodawców, ale także pracowników IZ RPO WP, o czym świadczą informacje zebrane wśród wnioskodawców na temat znajomości zasad i przebiegu poszczególnych etapów wyboru projektów. Jak się okazało w momencie przygotowania wniosków tylko około 60% wnioskodawców znała dokładnie lub raczej dokładnie kryteria oceny formalnej, a nieco mniej kryteria oceny merytorycznej. W tym przypadku również potwierdziła się wcześniej zidentyfikowana prawidłowość, że beneficjenci, których projekty będą realizowane znali te zagadnienia w stopniu największym.

Wykres 43 Stopień znajomości kryteriów oceny formalnej wg statusu wnioskodawców

Źródło: Opracowanie własne na podstawie wyników badania CATI

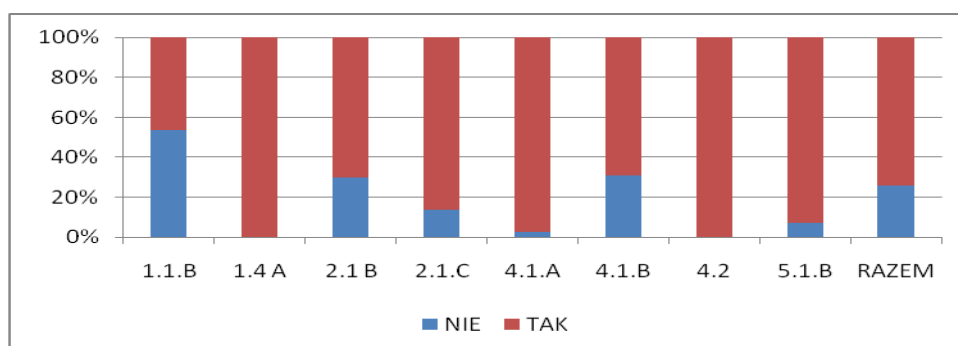
Wykres 44 Stopień znajomości kryteriów oceny merytoryczno technicznej wg statusu wnioskodawców

Źródło: Opracowanie własne na podstawie wyników badania CATI

Beneficjenci poszczególnych działań RPO WP w różnym stopniu uczestniczyli w szkoleniach dotyczących zasad RPO WP. Na ogół były to szkolenia ogólne o samym Programie. Najbardziej w szkoleniach brali udział przedsiębiorcy składający wnioski w ramach 1.1.B. Ta grupa jednak często zlecała przygotowanie najbardziej pracochłonnych części wniosku firmom zewnętrznym. Ogólnie jednak popularność szkoleń dla wnioskodawców jest wysoka. W sumie prawie $\frac{3}{4}$ uczestniczyło w jakimś szkoleniu. Uznaje zatem to źródło informacji za jedno z ważniejszych jeśli chodzi o pozyskanie szczegółowych informacji na temat interesujących działań RPO WP.

Wykres 45. Uczestnictwo w szkoleniach przed złożeniem wniosku

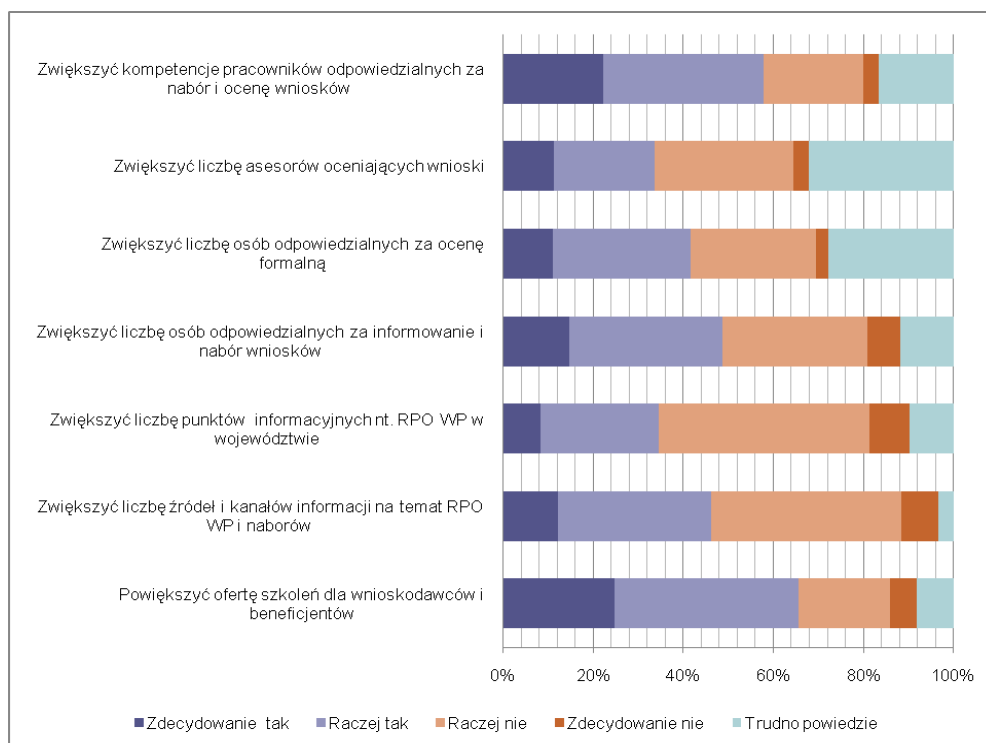

Źródło: Opracowanie własne na podstawie wyników badania CATI

Wnioskodawcy uznali, że w celu usprawnienia system wyboru projektów RPO WP należało by przede wszystkim zwiększyć ofertę szkoleń dla wnioskodawców, szczególnie o szkolenia specjalistyczne poświęcone przygotowaniu poszczególnych załączników lub części wniosków. Wnioskodawcy nie są zainteresowani szkoleniami, na których powielane są informacje, które można znaleźć na stronach internetowych urzędu. – Około 65% respondentów wyraziło taką opinię. Kolejnym elementem, który w ich opinii mógłby wpłynąć

w pozytywny sposób na sprawność wyboru projektów jest ciągle doszkalanie i podnoszenie kwalifikacji pracowników i ekspertów uczestniczących w naborach i ocenie wniosków – blisko 60% wskazań. Około połowa badanych czuje niedosyt odnośnie liczby osób i dostępności do tych, którzy mogą udzielać na bieżąco informacji o naborach, i wnioskach a także wspierać w rozwiązywaniu problemów pojawiających się w trakcie realizacji projektu. Nieco mniej osób w tym kontekście wskazało na potrzebę zwiększenia źródeł informowania o naborach i o samym RPO WP. Respondenci nie byli jednoznaczni w swoich opiniach odnośnie konieczności zwiększenia liczby osób odpowiedzialnych za ocenę poszczególnych elementów wniosków. Wynikało to głównie z niezajomości systemu oceny wniosku i charakteru pracy osób oceniających wnioski.

Wykres 46 Przedsięwzięcia mogące usprawnić system wyboru projektów RPO WP

Źródło: Opracowanie własne na podstawie wyników badania CATI

Najważniejsza konkluzja:

Zasadniczo należy stwierdzić brak zagrożenia realizacji zakładanych celów projektów w badanych schematach. Zakładane wskaźniki na rok 2010 są możliwe do osiągnięcia dzięki wdrożeniu projektów wybranych do realizacji w trakcie naborów w 2008 roku. Wartości, jakie zostaną osiągnięte w wielu przypadkach przekraczają założenia, a w przypadku osi związanych z ochroną środowiska przekroczone wyraźnie zostały wartości zakładane na 2015 rok.

3.4. OCENA OSZACOWANYCH WARTOŚCI WSKAŹNIKÓW OSI PRIORYTETOWEJ VIII POMOC TECHNICZNA W CELU ZAPEWNIENIA SKUTECZNEJ I NAJBARDZIEJ EFEKTYWNEJ REALIZACJI PROGRAMU

Streszczenie

W poniższym rozdziale przeprowadzono weryfikację oszacowanych wartości docelowych wskaźników osi VIII RPO WP. W tym celu wykorzystane zostały połączone metody analizy ilościowej oraz jakościowej. W celu zbudowania prognozy wartości wskaźników produktu na poziomie osi priorytetowej, wykorzystano metody badawcze oparte na materiałach historycznych (analizy sprawozdań okresowych oraz sprawozdań rocznych z realizacji działań i Programu); techniki badań socjologicznych o niskim stopniu standaryzacji (wywiady); metody analiz ilościowych. Wartości docelowe wskaźników zostały oszacowane, biorąc również pod uwagę analizy funkcji trendu uwzględniającej okres realizacji RPO WP w porównaniu (gdzie było to możliwe lub merytorycznie uzasadnione) do okresu realizacji ZPORR w Województwie Podkarpackim. Weryfikacja oszacowanych wartości docelowych wskaźników osi VIII objęła: weryfikację poprawności oszacowania/realności wartości docelowych wskaźników zaproponowanych w RPO WP; wskazanie rocznych i skumulowanych wartości (do roku 2015) wskaźników produktu; oszacowanie wartości docelowej.

3.4.1. CEL I PRZEDMIOT BADANIA

Cel szczegółowy 3 podyktowany został zidentyfikowaniem przez system monitorowania znaczącego przekroczenia wartości trzech wskaźników osi priorytetowej VIII RPO WP w porównania z założonymi pierwotnie wartościami docelowymi. Były to wskaźniki: *Liczba pracowników, których wynagrodzenia są refundowane w ramach pomocy technicznej; Liczba projektów zrealizowanych w ramach osi priorytetowej oraz Liczba szkoleń i konferencji dla beneficjentów Programu.* Zadaniem badawczym była ocena oszacowanych wartości wskaźników osi priorytetowej VIII Pomoc Techniczna w celu zapewnienia skutecznej i najbardziej efektywnej realizacji Programu.

Zakres przedmiotowy badania obejmuje w szczególności:

- szacowane wartości wskaźników;
- główne czynniki przesądzające o przekroczeniu wartości wskaźników.

Istotą realizacji tego obszaru badawczego jest wskazanie przyczyn odchyłeń wartości wskaźników, jak również wypracowanie rekomendacji mogących stanowić podstawę do wprowadzenia ewentualnych zmian w zapisach Programu tj. modyfikacji zakładanych wartości docelowych wskaźników.

3.4.2. OPIS OSI PRIORYTETOWEJ VIII POMOC TECHNICZNA RPO WP

Celem nadrzędnym osi priorytetowej VIII jest efektywna realizacja RPO WP. Realizacja tego celu jest dokonywana poprzez:

1. Umożliwienie sprawnego funkcjonowania systemu realizacji programu oraz zapewnienie ciągłości procesu programowania.
2. Upowszechnienie informacji o dostępnym wsparciu w ramach RPO WP oraz promocja efektów Programu.
3. Zagwarantowanie prawidłowego przygotowania projektów w celu ulepszenia ich wdrażania.
4. Pełne uczestnictwo w jednolitym komputerowym systemie monitoringu.

Głównym beneficjentem osi priorytetowej VIII zgodnie z zapisami w Programie jest IZ RPO WP. Do pomiaru efektów realizacji RPO WP na poziomie osi priorytetowej zbudowano następujące wskaźniki, których wartości agregowane są z poziomu działań.

Tabela 27. Wskaźniki RPO WP, Oś priorytetowa VIII

Lp.	Nazwa wskaźnika	Jednostki miary	Wartość w roku bazowym	Wartość w roku 2010	Wartość w roku docelowym 2013	Wartość w roku 2015 (cel dodatkowy)	Częstotliwość pomiaru	Źródło danych
Wskaźniki produktu								
1.	Liczba projektów zrealizowanych w ramach osi priorytetowej	szt	0	5	14	27	rocznie	IZ
2.	Liczba pracowników, których wynagrodzenia są refundowane w ramach pomocy technicznej	os.	0	100	100	100	rocznie	IZ
3.	Liczba projektów, które uzyskały wsparcie na etapie ich przygotowania	szt	0	10	25	50	rocznie	IZ
4.	Liczba zakupionego sprzętu komputerowego	szt.	0	100	100	100	rocznie	IZ
5.	Liczba szkoleń i konferencji dla beneficjentów Programu	szt	0	12	24	30	rocznie	IZ
Wskaźniki rezultatu								
1.	Liczba osób zaangażowanych we wdrażanie Programu	os.	0	130	130	130	rocznie	IZ
2.	Liczba osób uczestniczących w zorganizowanych szkoleniach i konferencjach	os.	0	900	1800	2 250	rocznie	IZ
3.	Udział projektów, które pozytywnie przeszły ocenę formalną w stosunku do wszystkich złożonych projektów w ramach Programu	%	0	70	75	75	rocznie	IZ

Źródło: RPO WP 2007-2013

W ramach osi priorytetowej przewidziano alokację finansową w wysokości 31 089 235 Euro.

Realizacja celów osi odbywa się poprzez dwa działania: Działanie 8.1 Wsparcie procesu zarządzania i wdrażania oraz Działanie 8.2 Informowanie, promocja oraz wsparcie przygotowania i realizacji projektów

DZIAŁANIE 8.1 WSPARCIE PROCESU ZARZĄDZANIA I WDRAŻANIA

Celem działania jest między innymi: osiągnięcie właściwego poziomu obsługi Programu poprzez zatrudnienie odpowiedniej ilości wykwalifikowanych pracowników i umożliwienie im dostępu do różnych form kształcenia. Konieczne jest też zapewnienie odpowiednich warunków pracy osobom obsługującym Program oraz zbudowanie i utrzymanie sprawnie funkcjonującego systemu informatycznego. Dodatkowym elementem jest wydzielenie środków w ramach działania na przygotowanie analiz, badań, studiów, ekspertyz, ocen i sprawozdań. Na poziomie działania 8.1 obowiązują następujące wskaźniki produktu i rezultatu (Tabela 28).

Tabela 28 Wskaźniki na poziomie Działania 8.1.

Lp.	Nazwa wskaźnika	Jednostki miary	Wartość w roku bazowym	Wartość w roku 2010	Wartość w roku docelowym 2013	Wartość w roku 2015 (cel dodatkowy)	Częstotliwość pomiaru	Źródło danych
Wskaźniki produktu								
1.	Liczba pracowników, których wynagrodzenia są refundowane w ramach pomocy technicznej	os.	0	100	100	100	rocznie	IZ
2.	Liczba zakupionego sprzętu komputerowego	szt.	0	100	100	100	rocznie	IZ
Wskaźniki rezultatu								
1.	Liczba osób zaangażowanych we wdrażanie Programu	os.	0	130	130	130	rocznie	IZ

Źródło SZOP RPO WP 2007-2013

W ramach działania 8.1 przewidziano alokację finansową w wysokości 21 089 726 euro. Dofinansowanie projektów wynosi maksymalnie 100%, z czego 100% środków pochodzi z EFRR. .

DZIAŁANIE 8.2 INFORMOWANIE, PROMOCJA ORAZ WSPARCIE PRZYGOTOWANIA I REALIZACJI PROJEKTÓW

Celem działania jest między innymi: zwiększenie wiedzy potencjalnych i faktycznych beneficjentów. Ma to bezpośrednio wpływać na wyższą jakość składanych projektów i sprawniejszą ich realizację, a tym samym przyczynić się do optymalnego wykorzystania środków dostępnych w ramach programu. W ramach działania dofinansowanie otrzymują akcje promocyjne i informacyjne, a także szkoleniowe.

Na poziomie działania 8.2 obowiązują następujące wskaźniki produktu i rezultatu:

Tabela 29 Wskaźniki na poziomie Działania 8.2

Lp.	Nazwa wskaźnika	Jednostki miary	Wartość w roku bazowym	Wartość w roku 2010	Wartość w roku docelowym 2013	Wartość w roku 2015 (cel dodatkowy)	Częstotliwość pomiaru	Źródło danych
Wskaźniki produktu								
1.	Liczba projektów, które uzyskały wsparcie na etapie ich przygotowania	szt.	0	10	25	50	rocznie	IZ
2.	Liczba szkoleń i konferencji dla beneficjentów Programu	szt.	0	12	24	30	rocznie	IZ
Wskaźniki rezultatu								
1.	Liczba osób uczestniczących w zorganizowanych szkoleniach i konferencjach	os.	0	900	1800	2 250	rocznie	IZ
2.	Udział projektów, które pozytywnie przeszły ocenę formalną w stosunku do wszystkich złożonych projektów w ramach Programu	%	0	70	75	75	rocznie	IZ

Źródło SZOP RPO WP 2007-2013

W ramach działania 8.2 przewidziano alokację finansową w wysokości 9 999 509 euro. Dofinansowanie projektów wynosi maksymalnie 100%, z czego 100% środków pochodzi z EFRR.

Beneficjentem VIII osi priorytetowej RPO WP jest Instytucja Zarządzająca Regionalnym Programem Operacyjnym Województwa Podkarpackiego na lata 2007-2013. Instytucją Zarządzającą, na mocy ustawy z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju, jest Zarząd Województwa Podkarpackiego. Za realizację RPO WP odpowiadają następujące departamenty w ramach Urzędu Marszałkowskiego:

- Departament Rozwoju Regionalnego,
- Departament Wdrażania Projektów Infrastrukturalnych RPO,
- Departament Wspierania Przedsiębiorczości,
- Departament Budżetu i Finansów,
- Departament Organizacyjny,
- Gabinet Marszałka,
- Biuro Audytu Wewnętrznego.

Poziom dofinansowania operacji realizowanych w ramach Pomocy Technicznej wynosi, jak już wyżej zaznaczono 100%.

Zakres kosztów uznawanych za kwalifikowane określają:

- Rozporządzenie Rady (WE) nr 1083/2006;
- Rozporządzenie Komisji (WE) nr 1828/2006;
- Krajowe wytyczne dotyczące kwalifikowania wydatków w ramach funduszy strukturalnych i Funduszu Spójności w okresie programowania 2007-2013;
- Wytyczne w zakresie korzystania z pomocy technicznej (wytyczne MRR);
- Podręcznik kwalifikowania wydatków w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podkarpackiego na lata 2007-2013.

Za wdrożenie osi VIII Pomoc Techniczna odpowiedzialny jest Departament Rozwoju Regionalnego.

Wdrażanie VIII osi priorytetowej RPO WP Pomoc Techniczna odbywa się poprzez realizację projektów systemowych. Projekt systemowy Osi VIII Pomoc Techniczna jest zestawieniem planowanych do realizacji zadań w danym roku budżetowym, zgodnych z działaniami 8.1 i 8.2 URPO WP, z określonymi kategoriami wydatków, klasyfikacją kategorii interwencji funduszy strukturalnych oraz wskaźnikami.

Projekt systemowy przygotowywany jest przez Departamenty realizujące RPO WP na okres roku budżetowego w zakresie odpowiadającym działaniom 8.1- Wsparcie procesu zarządzania i wdrażania oraz 8.2 - Informowanie, promocja oraz wsparcie przygotowania i realizacji projektów, zgodnych z RPO WP oraz z URPO WP na lata 2007-2013.

Badanie będzie koncentrowało się wokół następujących pytań badawczych:

- A. CZY WARTOŚCI DOCELOWE WSKAŹNIKÓW VIII OSI PRIORYTETOWEJ ZOSTAŁY TRAFNIE OSZACOWANE? CZY ODPOWIADAJĄ ONE DOTYCHCZASOWEMU I PRZEWIDYWANEMU STOPNIOWI REALIZACJI ZADAŃ?
- B. JAKIE WYSTĘPUJĄ PRZYCZYNY PRZEKROCZENIA WARTOŚCI WSKAŹNIKÓW W POROWNANIU Z ZAŁOŻONYMI PIERWOTNIE WARTOŚCIAMI?

Opierając się na zapisach art. 45; 46 i 48 ust. 3 Rozporządzenia Rady (WE) 1083/2006 nakazujących identyfikację i ocenę ujętych ilościowo wartości docelowych. W przypadkach, gdy monitorowanie ujawni znaczące odchylenia od założonych pierwotnie celów, wyniki powinny zostać przesyłane KM RPO WP oraz Komisji. Opierając się na zapisach ww. rozporządzenia Wykonawca przeanalizował oszacowane wartości wskaźników w latach docelowych tj. 2010, 2013, 2015 oraz określił docelowe wartości wskaźników zgodne z celami Programu tak, aby zachować możliwość efektywnej realizacji RPO WP.

W tym celu wykorzystane zostały połączone metody analizy ilościowej oraz jakościowej m.in.:

- analiza treści wywiadów indywidualnych z osobami zaangażowanymi w zarządzanie RPO WP, w szczególności we wdrażanie Pomocy Technicznej;
- analiza wyników badania ilościowego CATI z wnioskodawcami w ramach działań 1.1, 1.4, 2.1, 4.1 i 5.1 w części dotyczącej oceny sprawności i oczekiwań, co do jakości i zakresu wsparcia beneficjentów ze strony IZ RPO WP, w tym oczekiwanie odnośnie szkoleń, jakości udzielanych informacji, czasu potrzebnego na wywiązanie się z obowiązku oceny wniosków, dostępu do pracowników IZ RPO WP;
- analiza treści dokumentów, w szczególności RPO WP i URPO WP i sprawozdań okresowych z realizacji RPO WP oraz sprawozdań okresowych z realizacji ZPORR.

Metody ilościowe miały charakter wskaźnikowy, które charakteryzowały stan postępu realizacji VIII osi RPO WP oraz stanowiły pole do analizy jakościowej identyfikującej

przyczyny stanu realizacji Programu. Należy podkreślić, że jedynie analiza ilościowo-jakościowa (w tym przypadku triangulacja poziomu sektorowego i horyzontalnego) umożliwiła osiągnięcie wyznaczonego celu ewaluacji. Realizowanie badań ilościowych i jakościowych w trybie rozłącznym, nie dałoby efektu synergii i nie zaowocowałoby uzyskaniem właściwych wniosków.

Jednym z elementów szacowania wartości wskaźników Osi priorytetowej VIII RPO WP jest zestawienie danych z Priorytetem 4 Pomoc Techniczna zawartym w Zintegrowanym Programie Operacyjnym Rozwoju Regionalnego. Podobnie jak w przypadku RPO WP, celami Pomocy Technicznej ZPORR było pokrycie kosztów zatrudnienia pracowników wypełniających zadania związane z przygotowaniem, wyborem, oceną, monitorowaniem projektów i programu, weryfikacją płatności i kontrolą finansową; wsparcie procesu oceny i selekcji projektów; organizacja i obsługa Komitetu Monitorującego a także analizy danych na potrzeby monitorowania i wdrażania programu; zakup sprzętu komputerowego oraz wyposażenia biurowego, podnoszenie kwalifikacji personelu; wsparcie działań informacyjnych i promocyjnych.

W ramach Priorytetu 4 Pomoc Techniczna ZPORR realizowane były trzy działania:

4.1 Wsparcie procesu wdrażania ZPORR – wydatki limitowane

4.2 Wsparcie procesu wdrażania ZPORR – wydatki Nielimitowane

4.3 Działania informacyjne i promocyjne – wydatki Nielimitowane

Całkowita kwota dofinansowania w priorytecie wynosiła 53 220 003 Euro. Ogół funduszy strukturalnych stanowił 39 910 003 Euro, wkład krajowy z budżetu państwa i budżetu jednostek samorządu terytorialnego wynosił 13 310 000 Euro. W okresie realizacji Programu zostało wybranych i zakontraktowanych 134 projektów o łącznej wartości dofinansowania wynoszącej 87 163 000 PLN, co stanowi 97,5% alokacji na lata 2004-2006.

Do końca Programu zawarto:

- 43 umowy w ramach działania 4.1 o łącznej wartości dofinansowania 60 075 000 PLN, co stanowi 101,2% zaangażowania środków alokacji na lata 2004-2006;
- 37 umów w ramach działania 4.2 o łącznej wartości dofinansowania 14 086 000 PLN, co stanowi 91,8 % zaangażowania środków alokacji na lata 2004-2006;
- 54 umowy w ramach działania 4.3 o łącznej wartości dofinansowania 13 001 000 PLN, co stanowi 88,3 % zaangażowania środków alokacji na lata 2004-2006.

Ponieważ w ZPORR, nie liczono wskaźnika *liczba projektów*, jedyną możliwością porównania tego obszaru dofinansowania z RPO WP, pozostaje analiza liczby dofinansowanych projektów w zestawieniu na poszczególne lata trwania ZPORR. Poniższa tabela ma za zadanie zaprezentowanie tendencji zapotrzebowania Beneficjentów na dofinansowanie projektów Pomocy Technicznej w przyporządkowaniu na poszczególne lata wdrażania ZPORR.

Tabela 30 Zestawienie liczby dofinansowanych projektów w ramach osi 4 ZPORR w latach 2004-2009

	2004	2005	2006	2007	2008	2009	RAZEM
4.1	4	14	12	8	3	2	43
4.2	3	10	9	8	6	1	37
4.2	8	16	16	8	6	0	54
RAZEM	15	40	37	24	15	3	134

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Sprawozdania z realizacji ZPORR w województwie podkarpackim

Pozostałe wskaźniki w ramach działań osi 4 ZPORR osiągnęły wartości według poniższego zestawienia

Tabela 31 Wskaźniki w Działaniu 4.1, 4.2 i 4.3 ZPORR

Działanie 4.1

L.p.	Nazwa wskaźnika	Jednostka miary	Szacowana docelowa wartość wskaźnika	2005	2006	2007	2008	SUMA
Wskaźnik produktu								
1	Liczba posiedzeń Komitetu Monitorującego	Szt.	20	0	0	0	0	0
2	Liczba posiedzeń Podkomitetów Monitorujących komponent regionalny ZPORR	Szt.	320	0	10	0	3	13
3	Liczba posiedzeń Komitetów Sterujących w latach 2004-2008	Szt.	788	0	0	0	0	0
4	Liczba osób zatrudnionych do przygotowania, wyboru, oceny i monitorowania, kontroli i weryfikacji projektów i programu na szczeblu centralnym i regionalnym ze środków Pomocy Technicznej (w latach 2004-2006)	Os.	600	48	0	133	49	230

Działanie 4.2

L.p.	Nazwa wskaźnika	Jednostka	Szacowana	2005	2006	2007	2008	SUMA
------	-----------------	-----------	-----------	------	------	------	------	------

		miary	docelowa wartość wskaźnika					
Wskaźnik produktu								
1	Liczba osób zaangażowanych we wdrażanie ZPORR objętych szkoleniami (w latach 2004-2006)	Os.	400	25	0	196	25	246
2	Liczba zleconych ekspertyz, analiz i ocen	Szt.	50	0	0	0	15	15
3	Liczba dokonanych ewaluacji	Szt.	27	0	0	0	4	4
4	Liczba zakupionych komputerów na potrzeby wdrażania ZPORR	Szt.	56	19	49	10	20	98

Działanie 4.3

L.p.	Nazwa wskaźnika	Jednostka miary	Szacowana docelowa wartość wskaźnika	2005	2006	2007	2008	SUMA
Wskaźnik produktu								
1	Liczba egzemplarzy wszystkich publikacji, broszurek i ulotek informacyjnych nt. ZPORR	Szt.	300 000	53 438	93 033	70 701	30 404	247 576
2	Liczba zorganizowanych seminariów, konferencji i innych akcji promujących ZPORR	Szt.	250	35	1	75	13	123
3	Liczba osób uczestniczących w szkoleniach dla beneficjentów	Os.	1600	0	1797	579	25	2401

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Sprawozdania z realizacji ZPORR w województwie podkarpackim

C. CZY ZADANIA REALIZOWANE W RAMACH OSI VIII RPO WP MOŻNA OCENIĆ JAKO NIEZBĘDNE DLA ZAPEWNIENIA SKUTECZNEJ I EFEKTYWNEJ REALIZACJI PRGRAMU?

Oprócz metod analizy ilościowej oraz analizy danych historycznych, wykorzystano techniki badań socjologicznych. Warunkiem przyjęcia tej metody była możliwość przeprowadzenia wywiadów z osobami zaangażowanymi we wdrażanie i ocenę projektów w ramach PT oraz z beneficjentami PT. Wywiady umożliwiły uzyskanie odpowiedzi na pytania dotyczące możliwości zrealizowania poszczególnych wskaźników produktu do końca 2015 roku. W oparciu o tak zebrane informacje, założono stałą roczną dynamikę realizacji poszczególnych wskaźników do wielkości określonych przez respondentów. Przedmiotem wywiadów nie była jednak analiza danych o charakterze ilościowym, lecz umożliwiły

zebranie informacji obrazujących okoliczności i uwarunkowania kształtowania się określonych opinii i postaw respondentów – osobami zaangażowanymi we wdrażanie i ocenę projektów w ramach PT oraz z beneficjentami PT. Określenie przyszłych wartości wskaźników okazało się więc procesem wykorzystującym zarówno ilościowe, jak i jakościowe metody badań.

Warunki wdrażania Pomocy Technicznej w ramach osi VIII różnią się zasadniczo od osi I do VII, przede wszystkim ma zastosowanie inna procedura składania wniosków. Nabory wniosków zwykle trwają do 2 miesięcy, natomiast realizacja projektów trwa nie dłużej niż jeden rok, zwykle od 1 stycznia do 31 grudnia. W przyszłości planowane jest wprowadzenie możliwości realizacji projektów wieloletnich, co miałyby znaczący wpływ na zmniejszenie wartości wskaźnika *liczba projektów*.

Przeprowadzona analiza systemu wyboru projektów osi 4 ZPORR wykazała dużo nieprawidłowości, kryteria oceny wyboru wniosków nie były ściśle określone, w rezultacie beneficjent nie był pewien, czy ma szansę na uzyskanie dofinansowania.

W osi priorytetowej VIII RPO WP kryteria są bardziej obiektywne i wyraziste. Beneficjent jeszcze przed złożeniem wniosku o dofinansowanie jest w stanie określić szanse na jego uzyskanie.

Wartości wskaźników zostały określone w trakcie powstawania RPO WP na podstawie wartości analogicznych wskaźników w ZPORR. Wskaźnik *liczba projektów*, w przypadku RPO WP został oszacowany na poziomie 27 w roku 2015, natomiast w przypadku ZPORR po zakończeniu wdrażania Programu, było już wiadomo, że dofinansowanie uzyskały 134 projekty. Dopiero w roku 2008, kiedy system zaczął być tworzony, IZ RPO WP dostrzegła nieścisłości między wartościami zakładanymi a realną realizacją wskaźników na poziomie osi.

Głównym problemem był fakt, iż najpierw zostały oszacowane wskaźniki w trakcie okresu programowania, a dopiero rok później opracowano OSZIK zaczęły powstawać odpowiednie oddziały PT. Nastąpiła tak sytuacja, iż w 2007 roku ustalono wskaźnik ilości wniosków, które mają być złożone przez PT, w latach 2007 – 2013, na 13 wniosków, już rok później złożono, aż 10 wniosków. Natomiast w roku 2009 wskaźnik został przekroczony. Struktura Urzędu ma charakter dynamiczny. Zmiany organizacyjne są następstwem zmian prawnych. Trudno było w roku 2006 oszacować zakres zadań IZ RPO WP oraz liczbę oddziałów, gdyż nie był ustabilizowany stan prawny. Było to podstawową przyczyną dla których wartości wskaźników oszacowano w RPO WP na takim poziomie. Zmiany w prawie krajowym, spowodowały rozrost struktury IZ RPO WP i konieczność zwiększenia wartości

wskaźników. Bywało, że poszczególne oddziały składały po 4 wnioski w ciągu roku, przy czym limit składanych wniosków na lata 2007 – 2013 wynosił 13 dla całej PT.

Poniżej przedstawiono projekty, które otrzymały dofinansowanie w roku 2008 i w pierwszej połowie roku 2009:

- Obsługa procesu naboru i oceny projektów w ramach osi priorytetowych II-VII Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podkarpackiego na lata 2007-2013;
- Obsługa procesu naboru i oceny projektów w ramach I osi priorytetowej Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podkarpackiego na lata 2007-2013 w 2008 roku;
- Organizacja pracy i obsługa Komitetu Monitorującego RPO Województwa Podkarpackiego na lata 2007-2013;
- Wsparcie procesu ewaluacji Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podkarpackiego na lata 2007-2013 w roku 2008;
- Zakup sprzętu komputerowego i materiałów biurowych dla Urzędu Marszałkowskiego Województwa Podkarpackiego w Rzeszowie w ramach RPO;
- Podnoszenie kwalifikacji osób zaangażowanych w zarządzanie i wdrażanie RPO WP;
- Zatrudnienie pracowników Urzędu Marszałkowskiego Województwa Podkarpackiego zaangażowanych w zarządzanie i wdrażanie RPO w 2008 r.;
- Budowa i utrzymanie Lokalnego Systemu Informatycznego Zarządzania i Monitoringu Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podkarpackiego na lata 2007-2013;
- Wsparcie procesu monitorowania, ewaluacji oraz systemu informowania o nieprawidłowościach w ramach RPO WP w roku 2009;
- Zakup sprzętu i oprogramowania informatycznego oraz wyposażenia dla Urzędu Marszałkowskiego Województwa Podkarpackiego w Rzeszowie w ramach RPO WP w 2009r.;
- Podnoszenie kwalifikacji osób zaangażowanych w zarządzanie i wdrażanie RPO WP w 2009 r.;
- Zatrudnienie pracowników Urzędu Marszałkowskiego Województwa Podkarpackiego w Rzeszowie zaangażowanych w zarządzanie i wdrażanie RPO WP w 2009 r.;
- Obsługa procesu naboru, oceny i wdrażania projektów w ramach I osi priorytetowej Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podkarpackiego na lata 2007-2013 w 2009 roku;

- Wsparcie procesu zarządzania i wdrażania RPO WP w roku 2009 poprzez opracowanie ekspertyz, zakup publikacji oraz organizację przeglądu i renegotjacji Programu;
- Obsługa procesu oceny i wdrażania projektów w ramach osi priorytetowych II-VII Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podkarpackiego na lata 2007-2013;
- Adaptacja budynku przy ul. Towarnickiego 3 A w Rzeszowie na potrzeby wsparcia procesu zarządzania i wdrażania RPO WP w 2009 r.;
- Upowszechnienie informacji na temat osi priorytetowych II-VII RPO Województwa Podkarpackiego na lata 2007-2013;
- Upowszechnienie informacji na temat I osi priorytetowej RPO Województwa Podkarpackiego na lata 2007-2013 w 2008 roku;
- Konferencja otwierająca RPO Województwa Podkarpackiego na lata 2007-2013;
- Wsparcie procesu wdrażania RPO WP poprzez działania o charakterze informacyjnym;
- Wsparcie procesu wdrażania RPO WP poprzez działania o charakterze promocyjnym;
- Upowszechnienie informacji na temat osi I-VII RPO Województwa Podkarpackiego na lata 2007-2013 w 2009 roku;
- Wsparcie procesu wdrażania RPO WP poprzez działania o charakterze informacyjno-promocyjnym.

W opinii respondentów lista wskaźników jest zbyt skromna, co powoduje konieczność opracowywania wskaźników autorskich, których wartości trudno potem zagregować na wyższe poziomy Programu.

Z punktu widzenia IZ RPO WP najbardziej pomocne przy wspieraniu efektywności i skuteczności wdrażania Programu są szkolenia pracowników, materiały szkoleniowe i szkolenia realizowane dla ekspertów. Celem tych szkoleń powinno być podnoszenie kompetencji oceniających zarówno formalnie, jak i merytorycznie. Z punktu widzenia IZ RPO WP wszystkie projekty w osi VIII są konieczne, bo odnoszą się do różnych aspektów funkcjonowania PT. Konieczne są również działania informacyjne wśród beneficjentów zewnętrznych, których liczba jest zbyt mała, zdaniem respondentów.

D. JAKIE ZMIANY NALEŻAŁOBY WPROWADZIĆ W PROGRAMIE, ABY WARTOŚCI WSKAŹNIKÓW W PEŁNI ODPOWIADAŁY ZAŁOŻONYM CELOM?

W celu zbudowania prognozy wartości wskaźników produktu na poziomie osi priorytetowej, wykorzystano następujące metody badawcze:

- Metody oparte na materiałach historycznych (analizy sprawozdań okresowych oraz sprawozdań rocznych z realizacji działań i Programu);
- Techniki badań socjologicznych o niskim stopniu standaryzacji (wywiady);
- Metody analiz ilościowych.

Wartości docelowe wskaźników zostały oszacowane, biorąc również pod uwagę analizy funkcji trendu uwzględniającej okres realizacji RPO WP w porównaniu (gdzie było to możliwe lub merytorycznie uzasadnione) do okresu realizacji ZPORR w Województwie Podkarpackim. Szacując wartości docelowe wskaźników PT RPO WP w szczególności wykorzystane zostały odniesienia do:

- celów, zakresu interwencji działań RPO WP (w porównaniu m.in. do zakresu interwencji ZPORR w Województwie Podkarpackim);
- planowanych i poczynionych wydatków w ramach PT RPO WP (w porównaniu do podobnych wydatków ZPORR);
- dynamiki postępu rzeczowego w ramach Pomocy technicznej RPO WP i ZPORR;
- potrzeb beneficjentów i wnioskodawców oraz pracowników IZ RPO WP.

Weryfikacja oszacowanych wartości docelowych wskaźników osi VIII objęła:

1. Weryfikację poprawności oszacowania/realności wartości docelowych wskaźników zaproponowanych w RPO WP wraz ze wskazaniem mechanizmów weryfikacji.
2. Wskazanie rocznych i skumulowanych wartości (do roku 2015) wskaźników produktu.
3. Oszacowanie wartości docelowej.

Zapisy Instrukcji Wykonawczej IZ RPO WP w punkcie 2.3 *Podstawowe zadania* przypisane do poszczególnych departamentów w części odpowiadającej zadaniom Instytucji Zarządzającej RPO WP przewidują w obowiązkach Oddziału Programowania i Koordynacji Departamentu Rozwoju Regionalnego, koordynowanie i przygotowanie RPO WP, zmiany i

aktualizacje Programu. Pozwala to na zmianę wartości wskaźników przez Zarząd Województwa Podkarpackiego, który pełni rolę IZ RPO WP.

Uprawnionym do zmiany zapisów programu zgodnie z WE 1083/2006 art.65 Komitet Monitorujący. Może on dokonywać okresowych przeglądów postępów na drodze do osiągnięcia konkretnych celów programu operacyjnego na podstawie dokumentów przedkładanych przez IZ, analizuje wyniki wdrażania, w szczególności osiągnięcie celów określonych dla każdej osi priorytetowej, może występować do IZ z wnioskiem o przeprowadzenie wszelkiego rodzaju przeglądów lub analizy programu operacyjnego mogących prawdopodobnie przyczynić się do osiągnięcia celów funduszy.

Na poziomie krajowym procedury zmian w programach operacyjnych regulują Wytyczne nr 6 w zakresie ewaluacji programów operacyjnych na lata 2007-2013, Ministerstwa Rozwoju Regionalnego w rozdziale 3 punkt 8-9.

Instytucje Zarządzające zobowiązane są do przeprowadzenia ewaluacji bieżących w następujących przypadkach określonych w Rozporządzeniu Rady nr 1083/2006 art. 48 ust 3

Analiza przedstawiona poniżej opiera się na pogłębionej analizie dokumentów przeprowadzonej przez Wykonawcę: RPO WP, URPO WP, Sprawozdań okresowych z realizacji RPO WP, Sprawozdania z realizacji ZPORR 2004-2006 oraz na informacjach uzyskanych podczas indywidualnych wywiadów pogłębionych z pracownikami UMWP, wywiadu grupowego z beneficjentami PT i panelu ekspertów z kierownictwem UMWP. Na podstawie podanych kryteriów wyliczone zostały wartości docelowe wskaźników produktu. Badaniu poddano prawidłowość ich podstawienia oraz wyliczeń, zgodnie z założoną metodyką dezagregacji wskaźników monitorowania RPO WP. Wykonawca w niniejszym badaniu przyjął założenie, opierające się na badaniu intensywności aplikowania w analogicznej osi priorytetowej w ZPORR, że wartości wskaźników osi VIII RPO WP, będą rosły proporcjonalnie z roku na rok, ustalając tym samym przyrost na poziomie 12,5% liczony dla 4 lat pierwszych lat wdrażania programu, począwszy od roku 2008. Założono dla wskaźników produktu, że jeżeli roczny poziom osiągnięcia wskaźnika przekroczył 20%, to wartość została niedoszacowana, oraz jeżeli wskaźnik nie osiągnął 7%, wartość została przeszacowana. Przedział czasowy od roku 2012 do roku 2015 celu dodatkowego VIII osi RPO WP, wyliczony zostanie, przy założeniu spadku na poziomie 12,50%. W związku z faktem, iż wartości wskaźników rezultatu są w części przypadków bezpośrednio powiązane ze wskaźnikami produktu, wysoki poziom osiągnięcia wskaźnika produktu będzie tym samym przekładał się na wyższy poziom wskaźnika rezultatu. Jednocześnie, z uwagi na wartości procentowe części wskaźników produktu, nie jest możliwe wyliczenie procentowej wartości do osiągnięcia w ujęciu rocznym.

LICZBA PROJEKTÓW ZREALIZOWANYCH W RAMACH OSI PRIORYTETOWEJ

Zgodnie z IW IZ RPO WP z dnia 22 września 2009 r., Departament Rozwoju Regionalnego, Departament Wspierania Przedsiębiorczości, Departament Wdrażania Projektów Infrastrukturalnych RPO oraz Departament Organizacyjny są uprawnione do wnioskowania w ramach Pomocy Technicznej. Departamenty te złożyły w 2008 roku 13 wniosków, przewidzianych do realizacji w tym samym roku oraz 10 wniosków, złożonych w 2008 przewidzianych do realizacji w roku 2009. W okresie przeprowadzania badania uzyskano informację, że w roku 2009 złożonych zostanie 12 wniosków przeznaczonych do realizacji w roku 2010. Biorąc pod uwagę dotychczasowy system wyboru projektów obowiązujący w ramach VIII osi priorytetowej, można zakładać, iż dofinansowanie otrzymają wszystkie złożone wnioski. Wartość wskaźnika *Liczba projektów* w roku 2010 wyniesie więc 12 projektów.

Pierwotna wartość wyżej wymienionego wskaźnika została w trakcie prac nad Programem określona na poziomie 27 projektów. Od początku realizacji do końca 2008 r. osiągnięto wartość 13 projektów, co stanowi 48,14%. Przy założeniu, że wartość docelowa ma zostać osiągnięta na koniec 2015 r., wzrost wartości wskaźnika powinien wynosić 2 projekty rocznie. Uległo to już jednak przekroczeniu w pierwszym półroczu 2009 roku, gdzie liczba projektów, które otrzymały dofinansowanie wynosi 10, co powoduje realną szansę w przekroczeniu wartości docelowej w 2015 r. Zakładając utrzymanie dotychczasowej liczby projektów dofinansowywanych każdego roku, należy zwiększyć wartości wskaźnika w roku 2010 do poziomu 35 projektów, natomiast w roku 2013 do poziomu 55 i w roku 2015 wartość docelowa dodatkowa narastająco powinna wynosić 75 projekty.

Zakłada się po analizie tendencji w ZPORR, iż po roku 2010 poziom aplikowania do VIII osi RPO, ustabilizuje się na poziomie 5 projektów rocznie z uwzględnieniem możliwych zmian planowanych do wprowadzenia dotyczących wydłużenia czasu trwania realizacji projektu z jednorocznych do kilkuletnich. Natomiast po roku 2013 wartość wskaźnika powinna uwzględniać zwiększenie potrzeb IZ RPO WP związane z zakończeniem wdrażania projektu.

LICZBA PRACOWNIKÓW, KTÓRYCH WYNAGRODZENIA SĄ REFUNDOWANE W RAMACH POMOCY TECHNICZNEJ

Z analizy rzeczywistego kształtowania się wartości wskaźnika zawartej w sprawozdaniach okresowych wdrażania RPO WP wynika, że liczba stanowisk pracy finansowanych z Pomocy Technicznej wzrastała. Tendencja ta zapewne utrzyma się z uwagi na to, że nowy okres wdrażania RPO WP obejmuje szerszy zakres interwencji funduszy strukturalnych i o wiele wyższe środki na ich finansowanie. W związku z tym powstaje potrzeba zatrudnienia większej liczby pracowników w celu zapewnienia sprawnej obsługi funduszy. Podczas szacowania wielkości zatrudnienia uwzględniono dane zawarte w punkcie 10 IW IZ RPO WP, gdzie zakładana docelowa liczba pracowników zaangażowanych w zarządzanie i wdrażanie RPO WP to 256 osób.

W związku z tym można szacować, że zatrudnienie wzrośnie o kolejne 20% w następnych latach. Szacunek ten opiera się na założeniu, że do końca okresu programowania potrzebne będzie osiągnięcie poziomu zatrudnienia, który zapewni sprawne wykonywanie zadań związanych z realizacją programu, szacuje się, że poziom docelowy wskaźnika zatrudnienia powinien wynosić 222. Poza tym, w miarę postępów we wdrażaniu Programu, będzie rosła liczba projektów, do których obsługi będą potrzebni nowi pracownicy.

Wyhamowanie wzrostu zatrudnienia powinno nastąpić podobnie jak w przypadku ZPORR od roku 2011. Będziemy mieli wówczas do czynienia ze stabilną liczbą miejsc pracy dofinansowywanych ze środków Pomocy Technicznej. Proponowane przez Zamawiającego wartości dla tego wskaźnika w ujęciu rocznym powinny przedstawiać się następująco: 185 w roku 2010, 222 w roku 2013 i 222 wartość docelowa dodatkowa w roku 2015.

LICZBA PROJEKTÓW, KTÓRE UZYSKAŁY WSPARCIE NA ETAPIE ICH PRZYGOTOWANIA

Wartości docelowe dla tego wskaźnika podane w RPO WP, kształtują się na poziomie 10 w roku 2010, 25 w roku 2013 oraz 50 dla celu dodatkowego w roku 2015. W sprawozdaniu z realizacji RPO za rok 2008 i za pierwsze półrocze 2009 roku nie wykazano żadnych wartości dla tego wskaźnika. Przyjmując za wartość bazową liczbę 10 projektów w 2010 roku, mielibyśmy do czynienia z rocznym wzrostem na poziomie 5%. Obserwuje się jednak brak zainteresowania beneficjentów tym wskaźnikiem również w przypadku innych Regionalnych Programów Operacyjnych. Dlatego Wykonawca rekomenduje pozostawienie wartości wskaźnika na tym poziomie, z zastrzeżeniem monitorowania jego wartości po rocznym sprawozdaniu z realizacji RPO WP za rok 2009.

LICZBA ZAKUPIONEGO SPRZĘTU KOMPUTEROWEGO

Wartości docelowe dla tego wskaźnika podane w RPO WP kształtują się na poziomie 100 w roku 2010, 100 w roku 2013 oraz 100 celu dodatkowego w roku 2015. W sprawozdaniu z realizacji RPO WP za rok 2008 wartość tego wskaźnika wynosiła 71 natomiast za pierwsze półrocze 2009 roku 7, co narastająco daje wartość 78. Zgodnie z celami osi priorytetowej zawartymi w RPO WP oraz analizą porównawczą wskaźnika analogicznego zawartego w ZPORR można przyjąć wzrost wartości o 10% do roku 2010. Wartości tego wskaźnika nie mogą być wyliczane w oderwaniu od wartości, jakie założono dla wskaźnika *Liczba pracowników, których wynagrodzenia są refundowane w ramach pomocy technicznej*. Wydaje się jednak ryzykowne założenie, jakie zostało przyjęte w RPO WP to jest, zrównujące wartości obu wskaźników. Sprawozdanie z realizacji ZPORR wykazało, że wartości wskaźnika *Liczba zakupionego sprzętu komputerowego* nie przekraczają wartości wskaźnika zatrudnienia kształtując się na poziomie o 120% mniejszym. Wykonawca rekomenduje pozostawienie wartości wskaźnika na tym poziomie, z zastrzeżeniem monitorowania jego wartości po rocznym sprawozdaniu z realizacji RPO WP za rok 2009.

LICZBA SZKOLEŃ I KONFERENCJI DLA BENEFICJENTÓW PROGRAMU.

W przypadku wskaźnika *Liczba szkoleń i konferencji dla beneficjentów Programu*, rekomenduje się zmianę wartości założonych w RPO WP. W sprawozdaniu rocznym z realizacji RPO WP za rok 2008 wykazano wartość tego wskaźnika na poziomie 22 szkoleń, co oznacza, iż zostaną przekroczone wartości docelowe dla lat 2010, 2013 i 2015, gdzie analogicznie wartość tego wskaźnika to 12, 24 i 30. Założenie o utrzymaniu dynamiki wzrostu wartości wskaźnika jest uzasadnione dużym popytem na szkolenia, o czym świadczy przekroczenie wartości wskaźników dotyczących liczby przeszkolonych osób. Przyjmując stały roczny wzrost wartości wskaźnika w korelacji ze wskaźnikiem zatrudnienia, można przyjąć, iż w roku 2010 wartość tego wskaźnika narastająco powinna wynosić 75, w roku 2013 będzie to już wartość 175 a w roku 2015 dla celu dodatkowego osiągnięciem poziom 228.

Poniżej zaprezentowano tabele z rocznymi zmianami wartości wskaźników oraz zestawienie odnoszące się tylko do wartości docelowych

Tabela 32 Wartości wskaźników na poziomie VIII osi priorytetowej RPO WP w ujęciu rocznym

L.p.	Nazwa wskaźnika	Jednostka miary	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Wskaźnik produktu											

1	Liczba projektów zrealizowanych w ramach osi priorytetowej	Szt.	0	13	23	35	45	50	55	65	75
2	Liczba pracowników, których wynagrodzenia są refundowane z pomocy technicznej	Os.	0	128	154	185	222	222	222	222	222
3	Liczba projektów, które uzyskały wsparcie na etapie ich przygotowania	Szt.	0	0	0	10	15	20	25	35	50
4	Liczba zakupionego sprzętu komputerowego	Szt.	0	71	78	100	100	100	100	0	100
5	Liczba szkoleń i konferencji dla beneficjentów Programu	Szt.	0	22	48	75	107	149	175	203	228

Źródło: Opracowanie własne

Tabela 33 Wartości wskaźników VIII osi priorytetowej RPO WP w podziale na wartości proponowane i obecne w ujęciu wartości docelowych

L.p.	Nazwa wskaźnika	Jednostka miary	Wartość bazowa	Wartość wskaźnika w 2008		Wartość wskaźnika w 2009		Wartość wskaźnika w 2010		Wartość wskaźnika w 2013		Wartość wskaźnika w 2015	
				obecna	proponowana	obecna	proponowana	obecna	proponowana	obecna	proponowana	obecna	proponowana
Wskaźnik produktu													
1	Liczba projektów zrealizowanych w ramach osi priorytetowej	Szt.	0	13	23	23	5	35	14	55	27	75	
2	Liczba pracowników, których wynagrodzenia są refundowane z pomocy technicznej	os.	0	128	0	154	100	185	100	222	100	222	
3	Liczba projektów, które uzyskały wsparcie na etapie ich przygotowania	szt.	0	0	0	0	10	10	25	25	50	50	

4	Liczba zakupionego sprzętu komputerowego	szt.	0	71	78	85	100	100	100	100	100	100
5	Liczba szkoleń i konferencji dla beneficjentów Programu	szt.	0	22	0	47	12	75	24	175	30	228

Źródło: Opracowanie własne

Jako dodatkowy element szacowania wartości wskaźników Wykonawca przeanalizował wartości projektów w kontekście ogólnej kwoty dofinansowania w podziale na działania osi priorytetowej VIII RPO WP.

W ramach VIII osi priorytetowej RPO WP środki finansowe przewidziane do wykorzystania na cały okres programowania 2007-2013 z EFRR wynoszą 31 089 235, 00 euro (130 574 787 PLN, w przeliczeniu zawartym w URPO WP), w tym:

- na działanie 8.1 przewidziano dofinansowanie w wysokości 88 576 849 PLN- 67,84%
- na działanie 8.2 przewidziano dofinansowanie w wysokości 41 997 938 PLN- 32,16%.

Średnia wartość projektów w działaniu 8.1 zgodnie z danymi ze Sprawozdania Okresowego z realizacji RPO WP za rok 2008 i pierwsze półrocze 2009 roku, wynosi 1 459 221,17 PLN, natomiast w działaniu 8.2 321 318,42 PLN. Przy wartościach wskaźnika liczby projektów na poziomie osi zawartych pierwotnie w RPO WP ostateczna kwota dofinansowania wyniosłaby 24 037 248,33 PLN. Stanowiłoby to zaledwie 18% wykorzystania środków przeznaczonych na Oś Priorytetową VIII RPO WP.

Przyjęcie wartości wskaźników proponowanych przez Wykonawcę, sprawiłoby natomiast, że poziom wykorzystania alokacji wyniosłby w roku 2015 - 66 770 234 PLN. Stanowiłoby to 50% wykorzystanie środków z osi priorytetowej. Poniżej w formie tabelarycznej przedstawione zostały wartości projektów w uszeregowaniu na lata 2010, 2013 i cel dodatkowy w roku 2015.

Tabela 34 Wykorzystanie środków Pomocy Technicznej w ujęciu wartości projektów dla lat docelowych RPO WP.

Nazwa wskaźnika	Prognozowana kwota wykorzystania środków przeznaczonych dla PT RPO WP w 2015	
	Obecna	prognozowana
Liczba projektów zrealizowanych w ramach osi priorytetowej	24 037 284	67 770 234

Źródło: Opracowanie własne

Najważniejsza konkluzja

Efektom badania były rekomendacje zmieniające wartości trzech wskaźników: Liczba projektów zrealizowanych w ramach osi priorytetowej- zmiana docelowej wartości wskaźnika - proponowane wartości wskaźnika: w roku 2010 - 35; w roku 2013 - 55; w roku 2015 - 75; Liczba pracowników, których wynagrodzenia są refundowane w ramach Pomocy Technicznej- zmiana docelowej wartości wskaźnika - proponowane wartości wskaźnika: w roku 2010 - 185; w roku 2013 - 222; w roku 2015 - 222; Liczba szkoleń i konferencji dla beneficjentów programu - zmiana docelowej wartości wskaźnika - proponowane wartości wskaźnika: w roku 2010 - 75; w roku 2013 - 175; w roku 2015 - 228.

4. WNIOSKI I REKOMENDACJE

PROBELMY W TRAKCIE OCENY FORMALNEJ

W grupie wniosków, które zostały odrzucone z powodu niespełnienia wymogów formalnych, w największym stopniu znalazły się projekty, których koncepcje powstawały w momencie ogłoszenia konkursu, gdy pojawiła się możliwość zdobycia dofinansowania. Można zatem przypuszczać, że były one nie do końca przemyślane i pisane w pośpiechu, po to by zdążyć na czas trwania konkursu. Pośpiech znalazł odzwierciedlenie w liczbie pomyłek i błędów wykluczających wnioski z konkursów. Dodatkowym utrudnieniem był w tym przypadku brak możliwości przeprowadzenia analizy finansowej w generatorze w arkuszu kalkulacyjnym.

Najwięcej trudności o charakterze formalnym zidentyfikowanych w trakcie realizacji badań sprawiały następujące elementy systemu wyboru projektów:

Ilość dokumentów, które beneficjenci muszą przygotować do wniosku. Główne problemy odnośnie dokumentacji projektowej beneficjenci mieli z przygotowaniem analizy finansowej lub ekonomicznej do studium wykonalności. Z tego też powodu wnioskodawcy często zlecali przygotowanie tych części wniosku firmom zewnętrznym. W sumie około 2/3 wnioskodawców w jakimś stopniu wykorzystало wsparcie firm zewnętrznych na etapie przygotowania wniosku

Zgodności wniosku z nowymi przepisami ochrony środowiska i przygotowanie załączników a oceny oddziaływania na środowisko

Długi termin oceny, który przy ocenie formalnej wynosi 45 dni a w razie zbyt dużej ilości wniosków termin oceny wydłużał się o kolejne 45 dni.

Problem z terminowością składania zabezpieczeń prawidłowej realizacji umów w terminie 30 dni.

Przekroczenie linii demarkacyjnej RPO WP z PROW w przypadku schematu 1.1.B

Problem z wykazaniem zdolności finansowych firmy w przypadku stosowaniu systemu rozliczenia ryczałtowego wśród wnioskodawców schematu 1.1.B

SYSTEM MONITOROWANIA RPO WP

Dla celów długookresowego monitorowania poziomu osiągnięcia celów głównych Programu konieczne jest określenie katalogu wskaźników kluczowych pod tym względem i wprowadzenie obowiązku ich monitorowania przez beneficjentów. Brak tego typu wytycznych będzie skutkował zbyt dużą dowolnością beneficjentów odnośnie wyboru wskaźników. Istnieje potrzeba w ramach RPO WP zdefiniowania części wskaźników, które nie są jednoznaczne i mogą być interpretowane w różny sposób przez beneficjentów RPO WP. Z punktu widzenia beneficjentów najważniejszym kryterium użyteczności jest precyzyjne określenie sposobu pomiaru i zdefiniowanie wskaźnika i jego elementów składowych.

Należy jednocześnie podkreślić, iż problem braku definicji i sposobu w jaki dokonywać pomiaru jest problemem ogólnopolskim, związany w dużej mierze z brakiem jednolitych definicji wskaźników z systemu SIMIK. Dopóki one nie powstaną system wskaźników na poziomach regionalnych narażony jest na ograniczenie możliwości porównywania wyników monitoringu w Polsce. Mimo to oczekując na definicje SIMIK należy dążyć by, chociaż na poziomie poszczególnych regionów system ten był spójny i w konsekwencji użyteczny dla celów monitoringu regionalnego.

TRYB NABORÓW

Preselekcja sprawdza się przede wszystkim w przypadku tych działań, gdzie wsparcie oferowane jest szerokiej grupie beneficjentów na przedsięwzięcia porównywalnego typu, oraz gdzie realizacja projektu wiąże się z koniecznością zgromadzenia znacznej ilości dokumentacji (wysokie koszty na najwcześniejszym etapie przygotowywania projektu ponoszone przez wnioskodawców) i gdzie przewidywana jest duża liczba wniosków. Preselekcja pozwala wtedy na oszczędności po stronie wnioskodawców, których projekty nie zostały ocenione pozytywnie do dofinansowania. Oszczędności po stronie oceniających wiążą się w takich przypadkach natomiast z brakiem konieczności analizowania dużej liczby kompletnej dokumentacji projektowej, w tym szczegółowych załączników o charakterze technicznym i finansowym. Pośród słabych stron mechanizmu preselekcji należy wskazać przede wszystkim nadmierne wydłużenie czasu dokonania oceny i przez to wydłużenie całej procedury wyboru projektów, a także zagrożenie wystąpienia niespójności między dokumentacją projektową dostarczaną w dwóch etapach.

KRYTERIA WYBORU PROJEKTÓW

Kryteria oceny jakościowej są wymierne i jasno sprecyzowane. Kryteria te najlepiej odzwierciedlały jakość projektu. Ocena jakościowa jest dość sformalizowana i oparta o

wyliczenia matematycznie. Istnieje niewiele kryteriów, w przypadku których ekspert może spróbować pewne rzeczy dowartościować, albo umniejszyć. Do pozostałych kryteriów należy podejść na zasadzie 0-1, spełnia, bądź nie spełnia.

Wysoki udział w końcowej punktacji niezdefiniowanego kryterium oceny strategicznej, rodzącego ryzyko oceny uznaniowej.

System oceny jakościowej w schemacie 1.1.B obowiązujący w 2008 roku był znacząco inny od obowiązującego obecnie. Było mniej kryteriów, dominowało kryterium dotyczące innowacyjnego charakteru projektu W kontekście celu głównego osi priorytetowej I jakim jest: *Tworzenie warunków dla rozwoju przedsiębiorczości i gospodarki opartej na wiedzy* wydaje się, że kryteria jakościowe nie kładły wystarczająco dużo nacisku na wybór projektów rzeczywiście innowacyjnych, wspierających potencjał gospodarki opartej na wiedzy. Spostrzeżenie to wydają się potwierdzać zmiany w katalogu kryteriów poczynione przez IZ RPO WP w późniejszym czasie i dodanie znacznej liczby kryteriów pozwalających na ocenę potencjału innowacyjnego wnioskodawcy.

W przypadku schematu 1.4.A należy wyeliminować kryterium dotyczące zaangażowania partnerów, które nie ma tu żadnego uzasadnienia i ponownie rozpatrzyć zmniejszenie wagi dla kryterium – zaangażowanie środków własnych wyższe od wymaganego

W przypadku schemat 2.1.B, a także 2.1.C dotyczącym dróg gminnych budzącym wątpliwości jest kryterium: Poprawa dostępności do autostrad, dróg ekspresowych, dróg krajowych, lotnisk, przejść granicznych lub kluczowych regionalnych szlaków transportowych. Kryterium to nie definiuje, w jaki stopniu musi nastąpić poprawa dostępności do wymienionych elementów.

W przypadku kryteriów stosowanych przy wyborze projektów w schemacie 4.2 mało sprecyzowane i konkretne jest kryterium stosunkowo wysoko punktowane - Praktyczne możliwości wykorzystania projektu w polityce zagospodarowania przestrzennego. Należałoby w jakimś stopniu uszczegółwić, na czym ma polegać to zastosowanie.

Największe wątpliwości w 5.1.B budzi kryterium wpływu projektu na poprawę wydajności energetycznej budynków i zwiększenia wydajności produkcji, transmisji oraz dystrybucji ciepła i elektryczności, a przede wszystkim brak dokładnej definicji tego co jest elementem, który w realny sposób wpływa na poprawę wydajności energetycznej.

Słuszność zmiany przyznawania punktacji kryteriów liczbowych. Poprzedni system powodował bowiem powstawanie tzw. „kominów punktowych” i nadmierną dominację

punktową w przypadku projektów spełniających jedno lub kilka kryteriów liczbowych. Wskaźniki w pewnych kryteriach mogły przyjmować bardzo skrajne wielkości, a jeden lub więcej projektów, ze względu na swoją specyfikę może cechować się wielkościami wskaźników bardzo znacząco odbiegającymi od średniej.

WPISYWANIE SIĘ PROJEKTÓW WYBRANYCH W RAMACH RPO WP W CELE PROGRAMU

Cele poszczególnych osi priorytetowych RPO WP zostały określono na tyle szeroko, wnioskodawcy nie mają problemów z wpisywaniem się w te cele z ich projektami. Stosunkowo najwięcej wątpliwości w tej kwestii budzi działanie 5.1.B, gdzie zbyt duży nacisk położony został na roboty budowlane związane z obiektami sportowymi, a zbyt mały na wyposażenie dydaktyczne placówek szkolnych i kształcenia ustawicznego. Dodatkowo na mniejszą niż zakładano skalę w ramach tego działania realizowane są projekty związane z upowszechnianiem edukacji przedszkolnej na terenach wiejskich. Warte rozważenia jest także większe niż dotychczas wspieranie projektów innowacyjnych i wspieranie obszarów o potencjale innowacyjnym w regionie np.: Doliny lotniczej, które mogą stać się regionalnym centrum wzrostu dla całego województwa

Zasadniczo należy stwierdzić brak zagrożenia realizacji zakładanych celów projektów w badanych schematach. Zakładane wskaźniki na rok 2010 są możliwe do osiągnięcia dzięki wdrożeniu projektów wybranych do realizacji w trakcie naborów w 2008 roku. Wartości, jakie zostaną osiągnięte w wielu przypadkach przekraczają założenia, a w przypadku osi związanych z ochroną środowiska przekroczone wyraźnie zostały wartości zakładane na 2015 rok.

Największe zidentyfikowane zagrożenie dotyczy zadań związanych z aktywizacją inwestycyjną regionu przez przygotowanie kompleksowe terenów inwestycyjnych. W ramach schematu 1.4.A, którego projekty w sposób bezpośredni przyczyniałyby się do realizacji omawianego efektu, nie wybrano żadnego wniosku. W konsekwencji trudno będzie zrealizować zakładany na 2010 rok cel dla wskaźnika kluczowego: Liczba projektów dotyczących kompleksowego uzbrojenia i przygotowania terenów inwestycyjnych Zagrożenie dotyczy także edukacji przedszkolnej na terenach wiejskich w przypadku schematu 5.1.B. Zakładana na 2010 rok wartość wskaźnika: Liczba miejsc w przedszkolach wiejskich 150.

Fakt, iż w przypadku większości naborów, poza konkursem w działaniu 1.4 a także 4.1.B i 4.2 wnioskowana alokacja przekroczyła całkowitą alokację EFRR świadczy o tym, że w przypadku RPO WP nie należy spodziewać się problemu niewykorzystania środków. Dodatkowo zestawiając ze sobą udział wykorzystania środków w ramach poszczególnych

działań z poziomem realizacji zakładanych wskaźników, nie ma przesłanek do stwierdzenia, iż alokacja przeznaczona na realizację poszczególnych osi priorytetowych RPO WP nie będzie wystarczająca do zapewnienia realizacji celów RPO WP. (Przy założeniu że tendencja odnośnie liczby wniosków w przyszłych konkursach zostanie na zbliżonym poziomie) Jedynym wyjątkiem jest zapewnienie realizacji projektów mających na celu przygotowanie terenów inwestycyjnych dla potencjalnych inwestorów.

FUNKCJONOWANIE SYSTEMU WYBORU PROJEKTÓW RPO WP DLA OSI VIII POMOC TECHNICZNA

Przeprowadzona ocena kryteriów wyboru projektów osi VIII RPO WP pozwala stwierdzić, iż przyjęty system wyboru projektów zapewnia skuteczną i efektywną realizację celów RPO WP.

Przyjęte kryteria są spójne wewnętrznie i odnoszą się do logiki interwencji funduszy strukturalnych. Są trafnie dobrane i pozwalają na dokonanie wyboru projektów, które przyczynią się do realizacji RPO WP. Przyjęte kryteria nie wykluczają określonych typów projektów, typów beneficjentów i kategorii interwencji, ujętych w ramach osi VIII. Zapewniają przyjęcie do realizacji projektów gwarantujących trwałość, skuteczność i efektywność podjętych inicjatyw. Kryteria oceny formalnej i merytoryczno-technicznej są obiektywne, zrozumiałe w interpretacji, mierzalne i zapewniają wybór optymalnych dla realizacji celów RPO WP projektów. Zakres oceny jest określony wystarczająco szczegółowo, uwzględnia elementy istotne z punktu widzenia celów i założeń RPO.

SZACOWANE WARTOŚCI WSKAŹNIKÓW PRODUKTU RPO WP DLA OSI VIII POMOC TECHNICZNA

Spowolnienie gospodarcze jest jednym z powodów niewłaściwego oszacowania wartości wskaźników, którego prawdopodobnie nikt nie przewidywał na etapie wyliczania wartości docelowych wskaźników, a którego skutki nie są na chwilę obecną możliwe do całkowitego przewidzenia. Wpływ spowolnienia gospodarczego, może się odbić zarówno korzystnie na osiągnięciu pewnych wartości docelowych, jak i w niektórych przypadkach spowodować ich znaczące przekroczenie.

Ponadto warto podkreślić, że wyliczenie wartości docelowych wskaźników produktu i rezultatu nie zostało oparte na żadnym modelu ekonometrycznym lub prognostycznym, a jedynie na dwóch źródłach: danych statystycznych z lat 2002 – 2006 oraz współczynnika spójności opierającym się na danych z 2004 roku. Można zatem uznać, iż nie w pełni zbadano i niewłaściwie zinterpretowano kierunek oraz tempo zmian społecznych i

gospodarczych, dotyczących obszarów wsparcia a mogących mieć wpływ na osiągnięcie wartości docelowych wskaźników.

Analizując wartości docelowe RPO WP należy mieć na uwadze, iż w warunkach niestabilności gospodarczej prognozy makroekonomiczne są mało wiarygodne, a niewątpliwa ogólna sytuacja makroekonomiczna będzie miała wpływ na realizację Programu i wartości docelowe wskaźników, w szczególności rezultatu.

Biorąc pod uwagę fakt, że wartości docelowe wskaźników produktu oparte zostały na danych jednorocznych a główny mnożnik stanowi współczynnik spójności wyliczony na podstawie danych z 2008 roku, nie można jednoznacznie stwierdzić, iż przy wyliczaniu wartości docelowych trafnie określono kierunki oraz tempo zmian społecznych i gospodarczych oraz innych, dotyczących obszarów wsparcia. W obecnych warunkach prognozowanie przyszłości jest niezwykle trudne.

Podobny problem dotyczy kursu walutowego. Alokacje na działania i typy projektów są wyrażone w euro. Deprecjacja lub aprecjacja złotego oznacza więc, że większa lub mniejsza liczba projektów będzie mogła być zrealizowana. Dlatego zasadne jest, aby dokonać ponownych szacunków wartości docelowych, kiedy sytuacja gospodarcza będzie bardziej przewidywalna, a prognozy makroekonomiczne będą bardziej wiarygodne.

Tabela 35 Tabela wniosków i rekomendacji

Tabela rekomendacji badania ewaluacyjnego						
L.p.	Wniosek (strona w raporcie)	Rekomendacja (strona w raporcie)	Oczekiwany efekt wdrożenia rekomendacji	Sposób wdrażania	Adresat rekomendacji	Termin realizacji
1	Zdecydowane przekroczenie zainteresowania i potrzeb w zakresie inwestycji związanych z gospodarką wodno – ściekową niż zakładane w RPO WP przesunięcia alokacji do schematów w których zainteresowanie przekroczyło wartości zakładanej alokacji na cały okres programowania (113)	Przesunięcie alokacji do schematu 4.1.A, kosztem schematu 4.1.B	Efektywne wykorzystanie środków RPO WP w celu realizacji celów Programu i celów strategicznych rozwoju województwa	Decyzja KM RPO WP na podstawie rekomendacji IZ RPO WP	IZ RPO WP	I kwartał 2010
2	Zdecydowane przekroczenie zainteresowania i potrzeb w zakresie inwestycji związanych z potrzebami inwestycyjnymi przedsiębiorstw funkcjonujących na terenie województwa niż zakładane w RPO WP (113)	Przesunięcie alokacji do schematu 1.1.B kosztem schematu 1.4.A	Efektywne wykorzystanie środków RPO WP w celu realizacji celów Programu i celów strategicznych rozwoju województwa	Decyzja KM RPO WP na podstawie wniosku IZ RPO WP	IZ RPO WP	II półrocze 2010
3	Niewystarczająca wiedza beneficjentów na temat szczegółowych elementów związanych z konkursami w szczególności w zakresie kwalifikowalności, analizy ekonomiczno – finansowej (55, 68)	Organizacja szkoleń specjalistycznych dla beneficjentów z zakresu przygotowania poszczególnych elementów wniosku	Podniesienie, jakości przygotowanych wniosków	Przygotowanie i organizacji programów i sesji szkoleniowo - warsztatowych dla wnioskodawców	IZ RPO WP	Cały okres wdrażania RPO WP
4	Ze względu na bardzo dużą liczbę wniosków podlegających uzupełnieniu na etapie oceny formalnej, należy zwrócić szczególną uwagę na szczegółowość przygotowania instrukcji dla Beneficjentów i jej rozpowszechniania (52, 91)	W celu skrócenia etapu oceny należy je sporządzać w wyjątkowo precyzyjny i zrozumiały sposób, tak aby zwiększyć odsetek wniosków, które nie wymagają uzupełnień;	Skrócenie etapu oceny formalnej i podniesienie jakości przygotowanych wniosków	Uszczegółowienie instrukcji wypełniania wniosku i dołączenie jej formie on-line do formularza wniosku, jego załączników i do generatora wniosków	IZ RPO WP	I półrocze 2010

5	Zasadniczo brak zagrożenia realizacji zakładanych celów projektów w badanych działaniach Największe zagrożenie dotyczy zadań związanych z aktywizacją inwestycyjną regionu przez przygotowanie kompleksowe terenów inwestycyjnych – nikłe zainteresowanie wnioskodawców projektami w tym zakresie w ramach pierwszego konkursu (100-105)	Organizacja szkoleń specjalistycznych zgodnie z potrzebami zgłaszanymi przez wnioskodawców	Realizacja zakładanych celów RPO WP Skuteczne wykorzystanie środków RPO WP w celu realizacji celów Programu I celów strategicznych rozwoju województwa	Przygotowanie i organizacji programów i sesji szkoleniowo - warsztatowych dla wnioskodawców z zakresu realizacji projektów w ramach schematu 1.4.A	IZ RPO WP/ punkty informacyjne	I kwartał 2010
6	Zagrożenie realizacji celów RPO WP związanych z edukacją przedszkolną na terenach wiejskich w przypadku schematu 5.1.A (100-105)	Organizacja szkoleń specjalistycznych zgodnie z potrzebami zgłaszanymi przez wnioskodawców;	Realizacja zakładanych celów RPO WP Skuteczne wykorzystanie środków RPO WP w celu realizacji celów Programu I celów strategicznych rozwoju województwa	Przygotowanie i organizacji programów i sesji szkoleniowo - warsztatowych dla wnioskodawców z zakresu realizacji projektów w ramach schematu 5.1.B	IZ RPO WP/ punkty informacyjne	I kwartał 2010
7	Zbyt krótki czas na noszenie poprawek (5 dni roboczych) szczególnie w przypadku dużych projektów inwestycyjnych (52)	Wydłużenie okresu na nanoszenie poprawek do wniosku np. do 10 dni kalendarzowych	Podniesie niejakości przygotowanych wniosków	Decyzja IZ RPO WP	IZ RPO WP	I poł. 2010

8	W przypadku schematu 1.4.A należy wyeliminować kryterium dotyczące zaangażowania partnerów, które nie ma tu żadnego uzasadnienia i ponownie rozpatrzyć zmniejszenie wagi dla kryterium – zaangażowanie środków własnych wyższe od wymaganego (80)	Weryfikacja kryteriów oceny jakościowej w działaniu 1.4.A	Podniesienie jakości przygotowanych wniosków; Trafność i skuteczność systemu wyboru projektów zapewniających realizację celów RPO WP	Decyzja KM RPO WP na podstawie rekomendacji IZ RPO WP	IZ RPO WP	I kwartał 2010
9	W przypadku schematu 2.1.B, a także 2.1.C dotyczącym dróg gminnych budzącym wątpliwości jest kryterium: Poprawa dostępności do autostrad, dróg ekspresowych, dróg krajowych, lotnisk, przejść granicznych lub kluczowych regionalnych szlaków transportowych. Kryterium to nie definiuje, w jaki stopniu musi nastąpić poprawa dostępności do wymienionych elementów (81)	Sprecyzowanie tego co należy uznać za poprawę dostępności i rozważenie ewentualnego włączenia tego kryterium w zakres kryterium wpływ na rozwój gospodarczy, szczególnie w przypadku schematu 2.1.C dotyczącego dróg gminnych	Trafność i skuteczność systemu wyboru projektów zapewniających realizację celów	Decyzja KM RPO WP na podstawie rekomendacji IZ RPO WP	IZ RPO WP	I kwartał 2010
10	W przypadku kryteriów stosowanych przy wyborze projektów w schemacie 4.2 mało sprecyzowane i konkretne jest kryterium stosunkowo wysoko punktowane - Praktyczne możliwości wykorzystania projektu w polityce zagospodarowania przestrzennego. Należałoby w jakimś stopniu uszczegółwić, na czym ma polegać to zastosowanie. (84)	Sprecyzowanie tego co należy uznać za poprawę dostępności i rozważenie ewentualnego obniżenia wagi tego kryterium	Trafność i skuteczność systemu wyboru projektów zapewniających realizację celów	Decyzja KM RPO WP na podstawie rekomendacji IZ RPO WP	IZ RPO WP	I kwartał 2010

11	Największe wątpliwości w 5.1.B budzi kryterium wpływu projektu na poprawę wydajności energetycznej budynków i zwiększenia wydajności produkcji, transmisji oraz dystrybucji ciepła i elektryczności, a przede wszystkim brak dokładnej definicji tego co jest elementem, który w realny sposób wpływa na poprawę wydajności energetycznej. (85)	Sprecyzowanie tego co należy uznać za element, który w realny sposób wpływa na poprawę wydajności energetycznej. i rozważenie ewentualnego obniżenia wagi tego kryterium	Trafność i skuteczność systemu wyboru projektów zapewniających realizację celów	Decyzja KM RPO WP na podstawie rekomendacji IZ RPO WP	IZ RPO WP	I kwartał 2010
12	Niedoszacowanie wartości wskaźnika <i>Liczba projektów zrealizowanych w ramach osi priorytetowej</i> (131)	Zmiana docelowej wartości wskaźnika – proponowane wartości wskaźnika: w roku 2010 – 35; w roku 2013 – 55; w roku 2015 – 75	Podniesienie wiarygodności monitorowania. Skuteczna i efektywna realizacja Programu	Uprawnionym do zmiany zapisów programu jest KM RPO WP na podstawie rekomendacji IZ RPO WP odpowiadającej za: - monitorowanie procesu wdrażania rekomendacji sformułowanych w wyniku przeprowadzonych ewaluacji	IZ RPO WP	1 poł. 2010
13	Niedoszacowanie wartości wskaźnika <i>Liczba pracowników, których wynagrodzenia są refundowane w ramach pomocy technicznej</i> (131)	Zmiana docelowej wartości wskaźnika – proponowane wartości wskaźnika: w roku 2010 – 185; w roku 2013 – 222; w roku 2015 – 222.	Podniesienie wiarygodności monitorowania. Skuteczna i efektywna realizacja Programu	Uprawnionym do zmiany zapisów programu jest KM RPO WP na podstawie rekomendacji IZ RPO WP odpowiadającej za: - monitorowanie procesu wdrażania rekomendacji sformułowanych w wyniku przeprowadzonych ewaluacji	IZ RPO WP	1 poł. 2010
14	Niedoszacowanie wartości wskaźnika <i>Liczba szkoleń i konferencji dla beneficjentów Programu.</i> (133)	Zmiana docelowej wartości wskaźnika – proponowane wartości wskaźnika: w roku 2010 – 75; w roku 2013 – 175; w roku 2015 – 228	Podniesienie wiarygodności monitorowania. Skuteczna i efektywna realizacja Programu	Uprawnionym do zmiany zapisów programu jest KM RPO WP na podstawie rekomendacji IZ RPO WP odpowiadającej za: - monitorowanie procesu wdrażania rekomendacji sformułowanych w wyniku przeprowadzonych ewaluacji	IZ RPO WP	1 poł. 2010

CONCLUSIONS AND RECOMENDATIONS

PROBLEMS DURING THE FORMAL EVALUATION

In the group of applications, which were rejected due to non compliance with formal requirements, there were mainly projects, which concepts developed during announcing of the competition; when the possibility of subsidizing appeared. Probably, the applications were not rethought and they were prepared in a hurry to be able to finish during the time of conquest. The hurry reflected in the number of mistakes and faults which excluded applications from conquest. The additional difficulty was the lack of making financial analysis in spreadsheets.

The worst formal difficulties found during research were caused by the elements of a project choice system:

The number of documents which beneficiaries need to prepare for the application. The main problems connected with project records beneficiaries had with preparing financial and economical analysis for feasibility study. This is why beneficiaries very often ordered to prepare a part of the applications by external company. In total, about 2/3 of beneficiaries used support of external companies in a stage of making the application.

Compliance with new environment protection regulations and preparation of enclosures and estimation of affecting the environment.

The long time of evaluation, which was 45 days with formal evaluation and in case of too many application the time was getting longer at additional 45 days.

A problem with a delay of submitting security of required agreements realization within 30 days.

Exceeding demarcation line RPO WP with PROW in case of 1.1.B schema.

A problem with showing company financial rating in case of using flat rate settlement among beneficiaries of 1.1.B schema.

RPO WP MONITORING SYSTEM

It is needed to describe the set of core indicators for long term aims monitoring of achieving main goals of the Program. There is also a need to introduce the obligation of monitoring by beneficiaries. The lack of this type of guideline will result in too much beneficiaries' latitude concerning the choice of indicators. There is a need within RPO WP to define part of the indicators which are ambiguous and can be understood by beneficiaries RPO WP in different ways. From the point of beneficiaries the most important criteria of usage is a very precise description of measuring way and defining the indicator and its partial elements.

It should be emphasized that the problem of lack of definition and a way in which the measuring should be done is an All-Poland problem. Mainly it is connected with the lack of the same indicators definitions from system SIMIK. Till the time they do not exist, the system of indicators in the regional levels is exposed to limit possibilities of comparing monitoring results in Poland. Besides, waiting for SIMIK definitions we need to strive so the system is coherent and useful for particular regions for monitoring purposes.

METHOD OF RECRUITMENT

Pre-selection turns out to be good, first of all, in the case of activities where the support is offered to a large group of beneficiaries and for undertakings of a comparable type. And also there where the realization of the project is connected with the need of collecting a significant number of documents (high costs at the early stage of a project preparation incurred by beneficiaries) and where the number of predicted applications is high. Pre-selection allows for savings for beneficiaries, whose projects were not evaluated positive for subsidizing. Other party's saving are connected with the lack of need of analysing a large number of project records and detailed technical and financial enclosures. Among weak points of the pre-selection mechanism it is needed to mention the exceeded time for evaluation. This causes prolonging of the choosing projects procedure and also causes a risk of incoherence between project records delivered twice.

CRITERIA OF CHOOSING A PROJECT

The criteria of quality evaluating are described in a clear and lucid way. The criteria reflected the best the quality of the project. Quality evaluation is formalized and it is based on the mathematic calculations. There are not many criteria in which an expert can enhance or diminish some of the things. We can understand other criteria as 0-1, meet or does not meet the criteria.

The high share in the final score of unidentified criteria of strategic evaluation can have the risk of discretionary estimation.

The system of quality evaluation in 1.1 B schema, obligatory in 2008, was significantly different from current. There were less criteria and the criteria of innovative character of the project was dominant. In the context of the main aim of priority axis I which is: Creating conditions for development of enterprises and economy based on the knowledge seems that the quality criteria did not put too much pressure on the choice of the Project which were really innovative and which were supporting the economy potential based on the knowledge. The observation seems to confirm changes in the criteria range done by IZ RPO in the later time. It was also added a considerable amount of criteria which allowed to evaluate the beneficiary innovative potential.

In the case of 1.4A schema it is needed to eliminate criteria which concern engagement of partners, which have no grounds. Second examining diminishes the importance for the criteria – investing of own resources is higher from required.

In case of 2.1.B and 2.1.C schema which concern district roads it gives doubts of the criteria. Improvement of access to highways, express roads, domestic roads, airports, border crossing or main regional transport routes. This criteria do not define in what way the improvement of accessibility to the mentioned above element must be done.

In case of the criteria used in choice 4.2 schema it is little precise and exact but stores high - practical possibilities of using the project in politics of land development. It is needed to be more precise how it should be done.

The highest doubts 5.1.B schema concerns criteria : the influence of the project on the improvement of buildings energy efficiency, the increase of a production productivity, transmission and delivery of heat and electricity. First of all, there is a lack of precise definition: what is the element which in a real way influences the improvement of energy effectiveness.

It is right to give scores for numbered criteria. The previous system caused forming so called: „high score” and inflated score in case of projects which met requirements of only one or several numbered criteria. The indicators in certain criteria could have very marginal stores, and one or two projects due to their specification could be characteristic due to indicators significantly diverged from average.

SIGNING IN OF CHOSEN PROJECTS WITHIN RPO WP IN PROGRAM AIMS

The aims of the particular priority axis and RPO WP were described so widely that beneficiaries do not have any problems with signing in the aims with their project. Relatively there are the most doubts in 5.1.B schema, where there is too much pressure put on building works and too little pressure in equipping schools and schooling institutions in teaching materials. Additionally projects connected with promoting of pre-school education in the village areas are done in the education on a smaller scale than it was intended. It is also worth of reconsidering - larger support of innovative projects and supporting areas with innovative potential in such a region as: Aviation Valley - this type of region can become the regional centers of growth for the whole province.

Fundamentally, it is needed to be stated, that there is no risk of projects realization in the examined schema. Supposed indicators for 2010 are possible to achieve due to the implementing of project which were chosen for realization during enrolment in 2008. The values, which will be achieved, in many cases exceed assumptions. In the case of axis connected with the protection of environment assumption have been exceeded for 2015.

The greatest unidentified risk concerns tasks connected with investment activation of the region by comprehensive preparing of investment areas. Within 1.4.A schema, which projects could directly contribute to the realization of a discussed effect, none application has been chosen. którego projekty w sposób bezpośredni przyczyniałyby się do realizacji. As a result, it will be difficult to achieve a goal, which has been set for 2010, as the goal for a key indicator. The number of projects connected with comprehensive laying of pipes , power lines and preparing investment areas. The risk concerns also the pre-school education in the villages in case of 5.1.B. schema. The number of places in pre-schools in these areas predicted for 2010 is

The fact that, in many cases, in most of the enrolments apart 1.4, 4.1.B and 4.2 applied allocation overdraw the total allocation EFRR. It means that in the case of RPO WP it should not be expected the problem of not using sources. Additionally, comparing the level of using resources within particular activities together with the level of assumed indicators, there are no premonitions to state. that the allocation for realization of particular priority axis

RPO WP will not be sufficient for assuring realization RPO goals. The only one exception is reassuring realization of projects which aim is to prepare investment areas for potential investors.

FUNCTION OF RPO WP PROJECTS CHOICE FOR AXIS VIII TECHNICAL SUPPORT

The criteria evaluation of choice projects axis VII RPO WP allow us to state that the accepted system of choice ensures effective and efficient realization of RPO WP aims.

The accepted criteria are coherent and they correspond with logical intervention of structural funds. They are accurate and they allow to choose projects which help to accomplish RPO WP. The accepted criteria do not exclude certain types of projects, types of beneficiaries and category of intervention described in VII axis. They guarantee approval for realization of projects which assure durability, effectiveness and efficiency of taken up initiatives. The criteria of a formal evaluation and factual-technical are objective, understandable in interpretation, measurable, and they assure a choice of optimal goals for realization of RPO WP projects. The scope of the evaluation is set precisely enough and it involves the elements crucial for RPO WP projects principles and aims.

ESTIMATION OF VALUE OF RPO WP PRODUCT INDICATOR FOR AXIS VII TECHNICAL SUPPORT

The economic slow down is one of the factors which influences incorrect evaluation of indicators, which probably nobody has expected at the stage of calculating targeted aims. Its results are not totally predictable for the time being. The influence of economic slow down can have a positive result in achieving certain targeted values and in some cases it exceed them.

Moreover it is worth to say, that the calculation of targeted product values and result was not based on any econometric or forecasted model but only on two sources. One statistics data: 2002 – 2006 and coherency rate based on data from 2004. You can assume that it was not fully checked. The direction and the speed of social and economic changes connected with areas of support, which could have an impact on achieving targeted values, could be improperly interpreter.

Analysing targeted RPO WP values for 2007-2013 it is needed to pay attention that in the circumstances of economic instability the macroeconomic forecast are little probable. The

general macroeconomic situation will have the influence on program realization and the targeted indicator values and especially on the result.

Taking into the consideration the fact, that the targeted indication product values were based on one year data, and a main multiplier is the factor of cohesion which was calculated on the basis of 2008 data, we cannot unambiguously state that when calculating targeted values, all directions were accurately set and the speed of social and economic changes and others referred to support areas. Nowadays, it is very hard to predict future.

A very similar problem concerns exchange rate. Allocation for schemes and types of project are done in Euro. Currency depreciation or zloty appreciation means higher or lower number of projects This is why it is needed to make additional value estimation, when the economic situation will be more predictable and macroeconomic predictions will be more reliable.

Recommendation of evaluation survey chart						
No	Application (page in a report)	Recommendation (page in a report)	Expected effect of implementing the recommendation	The way of impelenting	Recommendation addressee	Date of realization
1	Exceeded interest of needs within investment scope connected with water and sewage solutions than stated in RPO WP Moving allocation to schema where the interest was exceeded expected allocation for the all period of program (113)	Allocation movement to 4.1.A, schema with 4.1.B schema cost	Effective RPO WP resources usage to realize strategic aims Program I for region development	KM RPO WP decision based on the IZ RPO WP recommendation	IZ RPO WP	I quarter 2010
2	Exceeded interest of needs within investment scope connected with investing enterprises operating within the province, than stated in RPO WP (113)	Allocation movement to 1.1.B, schema with 1.4 A schema cost	Effective RPO WP resources usage to realize strategic aims Program I for region development	KM RPO WP decision based on the IZ RPO WP recommendation	IZ RPO WP	II quarter 2010
3	Beneficiaries Insufficient knowledge about detailed elements connected with conquests and especially in the scope of qualifying and economic and financial (56,68)	Organization of special trainings for beneficiaries connected with preparation on particular project	Upgrading the level of prepared applications	Preparation and organization of programs and set of educational training for beneficiaries	IZ RPO WP	All period of RPO WP implementing
4	Because of the large number of applications which must be supplemented at the stage of formal evaluation there is a need to pay attention to detail preparation of instruction for beneficiaries and its distribution (52,91)	To shorten the stage of evaluation applications must be prepared precisely and clear so they do not need supplementing and it will increase number of applications which do not need to be corrected	Shorten the stage of formal evaluation and increase the quality of prepared applications	Expanding the instruction of filling in an application attaching it to on-line form its application form its enclosures, and application maker	IZ RPO WP	I half year 2010
5	Lack of any risk of realization of set project aims in evaluated activities The highest risk concerns activities connected with investment activation of the region through complex preparation of investment within and in the scope of contest (100-105)	Special Trainings organization according to beneficiaries needs	Realization of set RPO WP aims efficient usage of RPO resources WP in order to realize development program	Preparation and organization of programs and set of trainings for beneficiaries within 1.4.A schema Project	IZ RPO WP/ places of information	I quarter 2010

6	The risk of aims realization connected with pre-school education within 5.1.B (100-105)	Organization of special trainings as a response for beneficiaries needs	Realization of set RPO WP aims efficient usage of RPO resources WP in order to realize development program and strategic aims for the province development	Preparation and organization of programs and set of trainings for beneficiaries within 5.1 B schema Project	IZ RPO/ places of information	I quarter 2010
7	Too short time to correct applications (5 working days especially in case of big investment projects (52)	Prolonging of period and making corrections to the application up to 10 calendar days	Rising the level of applications quality	KM RPO WP decision based on the IZ RPO WP recommendation	IZ RPO WP	I half. 2010
8	In case of 1.4.it is needed to eliminate criteria concerning partners, which is unjustified and re-review the notices for the criteria - own resources higher from required ones (80)	Checking the criteria of quality evaluation in action 1.4.A	Upgrading the level of prepared applications accuracy and effectiveness of the choice Project system which ensures realization of RPO WP aims	IZ RPO WP decision	IZ RPO WP	I half2010
9	In case of 2.1.B and 2.1.C schema which concern district roads it gives doubts of the criteria. Improvement of access to highways, express roads, domestic roads, airports, border crossing or main regional transport routes. This criteria do not define in what way the improvement of accessibility to the mentioned above element must be done (81)	Precise statement of correction of Access and considering the possible eliminating of the criteria especially in the case of domestic roads	Accuracy and effectiveness of Project choice system which ensures the aims realization	KM RPO WP decision based on the IZ RPO WP recommendation	IZ RPO WP	I quarter 2010

10	In case of the criteria used in choice 4.2 schema it is little precise and exact but stores high - practical possibilities of using the project in politics of land development. It is needed to be more precise how it should be done. .(84)	Make precise this what should be treated as an improvement to access and considering possible importance of the criteria	Accuracy and effectiveness of Project choice system which ensures the aims realization	KM RPO WP decision based on the IZ RPO WP recommendation	IZ RPO WP	I quarter 2010
11	The highest doubts 5.1.B schema concerns criteria: the influence of the project on the improvement of buildings energy efficiency, the increase of a production productivity, transmission and delivery of heat and electricity. First of all, there is a lack of precise definition: what is the element which in a real way influences the improvement of energy effectiveness. .(85)	Make precise this what should be treated as an improvement to access and considering possible importance of the criteria	Accuracy and effectiveness of Project choice system which ensures the aims realization	KM RPO WP decision based on the IZ RPO WP recommendation	IZ RPO WP	I quarter 2010
12	Undervaluating of indicator value The number of projects realized within priority axis (131)	Change of aimed value – suggested values in years 2010 – 35; 2013 – 55; 2015 – 75	Upgrading the level of prepared applications accuracy and effective program realization	Authorized to change program notice there is KM RPO WP on the basis of IZ recommendation which is responsible for monitoring of implementation of recommendation process stated on the basis of evaluation	IZ RPO WP	1 half 2010

13	Undervaluing of indicator value the number of workers whose salaries are refunded within technical help (131)	Change of aimed value – suggested values in years 2010 – 35; 2013 – 55; 2015 – 75	Upgrading the level of prepared applications accuracy and effective program realization	Authorized to change program notice there is KM RPO WP on the basis of IZ recommendation which is responsible for monitoring of implementation of recommendation process stated on the basis of evaluation	IZ RPO WP	1 half. 2010
14	Undervaluing of indicator value Number of trainings and conferences for beneficiary programs. (133)	Change of aimed value – suggested values in years 2010 – 35; 2013 – 55; 2015 – 75	Upgrading the level of prepared applications accuracy and effective program realization	Authorized to change program notice there is KM RPO WP on the basis of IZ recommendation which is responsible for monitoring of implementation of recommendation process stated on the basis of evaluation	IZ RPO WP	1 half 2010

Spis wykresów

Wykres 1 Wnioski złożone w ramach działania 1.1 schemat B	31
Wykres 2 Liczba wniosków, które przeszły ocenę formalną złożonych przez poszczególne typy przedsiębiorstw w ramach działania 1.1 schemat B,	32
Wykres 3 Średnia wartość wniosku i wnioskowanego dofinansowania w ramach działania 1.1 schemat B	33
Wykres 4 Wnioski złożone w ramach działania 2.1 schemat B	34
Wykres 5 Wartości średnie, minimalne i maksymalne złożonych wniosków w ramach działania 2.1 schemat B (w PLN).....	34
Wykres 6 Wnioski złożone w ramach działania 2.1 schemat C.....	36
Wykres 7 Wartości średnie, minimalne i maksymalne złożonych wniosków w ramach działania 2.1 schemat C (w PLN)	37
Wykres 8 Wnioski złożone w ramach działania 4.1 schemat A.....	37
Wykres 9 Wnioski złożone w ramach działania 4.1 schemat A przez poszczególne typy beneficjentów.	38
Wykres 10 Wartości średnie, minimalne i maksymalne złożonych wniosków w ramach działania 4.1 schemat A (w PLN).....	39
Wykres 11 Wnioski złożone w ramach działania 4.1 schemat B.	40
Wykres 12 Wnioski złożone w ramach działania 4.1 schemat B przez poszczególne typy beneficjentów.	41
Wykres 13 Wartość złożonych wniosków ogółem (w tys. PLN).....	41
Wykres 14 Wartości średnie, minimalne i maksymalne złożonych wniosków w ramach działania 4.1 schemat B (w PLN).....	42
Wykres 15 Wnioski złożone w ramach działania 4.2.....	43
Wykres 16 Wnioski złożone w ramach działania 4.2 przez poszczególne typy beneficjentów.	43
Wykres 17 Wartość złożonych wniosków ogółem (w tys. PLN).....	44

Wykres 18 Wartości średnie, minimalne i maksymalne złożonych wniosków w ramach działania 4.2 (w tys. PLN).....	44
Wykres 19 Wnioski złożone w ramach działania 5.1 schemat B.....	45
Wykres 20 Wnioski złożone w ramach działania 5.1 schemat B przez poszczególne typy beneficjentów.	46
Wykres 21 Wartości średnie, minimalne i maksymalne złożonych wniosków w ramach działania 5.1 schemat B (w tys. PLN)	47
Wykres 22 Etap powstawania koncepcji wniosku a statut wniosku.....	53
Wykres 23. Przejrzystość i łatwość zrozumienia dokumentacji konkursowej	54
Wykres 24. Stopień kompletności dokumentacji konkursowej	55
Wykres 25. Samodzielne przygotowanie dokumentacji potrzebnej do złożenia wniosku	56
Wykres 26 Zakres wykorzystania pomocy firm zewnętrznych przy przygotowaniu wniosku..	56
Wykres 27 Gotowość złożenia większej ilości wniosków w przypadku braku ograniczeń ich liczby	61
Wykres 28. Stopień przygotowania kolejnych wniosków projektowych	62
Wykres 29 Wpływ zastosowania trybu wyboru projektów na decyzje wnioskodawców	65
Wykres 30 Ocena elementów procedury odwoławczej przez korzystających z tej procedury	70
Wykres 31 Ogólna ocena system wyboru projektów w ramach RPO WP	71
Wykres 32 Ocena systemu wyboru projektów w ramach RPO WP.....	73
Wykres 33 Postrzeganie kryteriów oceny formalnej wniosków	75
Wykres 34 Postrzeganie kryteriów oceny merytoryczno - technicznej wniosków	75
Wykres 35 Postrzeganie systemu oceny strategicznej wniosków	76
Wykres 36 Analiza przyczynowo skutkowa (analiza problemów) odnosząca się do zidentyfikowanego głównego zagrożenia terminowości realizacji celów RPO WP	92
Wykres 37 Analiza przyczynowo skutkowa (analiza celów) odnosząca się do zidentyfikowanego głównego zagrożenia terminowości realizacji celów RPO WP	93

Wykres 38. Stopień zbieżności celów projektu z celem Działania RPO WP	97
Wykres 39 Znaczenie realizacji projektu dla funkcjonowania przedsiębiorstwa lub instytucji	107
Wykres 40 Udział zaniechanych realizacji projektów w przypadku nie otrzymania wsparcia RPO WP	108
Wykres 41. Znaczenie realizacji projektu dla zwiększenia atrakcyjności inwestycyjnej na poziomie lokalnym lub regionalnym wg statusu wniosków (lewy wykres) i schematu (prawy wykres).....	109
Wykres 42. Zakładane rezultaty projektów	110
Wykres 43 Stopień znajomości kryteriów oceny formalnej wg statusu wnioskodawców	115
Wykres 44 Stopień znajomości kryteriów oceny merytoryczno technicznej wg statusu wnioskodawców	116
Wykres 45. Uczestnictwo w szkoleniach przed złożeniem wniosku	116
Wykres 46 Przedsięwzięcia mogące usprawnić system wyboru projektów RPO WP.....	117

SPIS TABEL

Tabela 1 Liczba złożonych wniosków i wybranych do dofinansowania projektów w ramach poszczególnych Działań RPO WP.....	19
Tabela 2 Zakładana struktura i liczebność próby wybranej do badania metodą CATI.....	23
Tabela 3 Zrealizowana struktura i liczebność próby badawczej metodą CATI.....	23
Tabela 4 Różnica między założeniami a realizacją próby badawczej w ramach badania metodą CATI.....	24
Tabela 5 Kryteria oceny jakościowej 1.1.B	80
Tabela 6 Kryteria oceny jakościowej 1.4.A	81
Tabela 7 Kryteria oceny jakościowej 2.1.B	82
Tabela 8 Kryteria oceny jakościowej 2.1.C	82
Tabela 9 Kryteria oceny jakościowej 4.1.A	83

Tabela 10 Kryteria oceny jakościowej 4.1.B	83
Tabela 11 Kryteria oceny jakościowej 4.2.....	84
Tabela 12 Kryteria oceny jakościowej 5.1.B	85
Tabela 13 Kryteria oceny wniosków w działaniu 8.1	86
Tabela 14 Kryteria oceny wniosków w działaniu 8.2	86
Tabela 15 Analiza SWOT system wyboru projektów RPO WP w 2008 roku	89
Tabela 16 Cele osi priorytetowych RPO WP	96
Tabela 17. Struktura typów projektów reprezentowanych przez badane podmioty składające wnioski w ramach RPO WP w 2008 r	98
Tabela 18 Stopień realizacji zakładanych wskaźników na poziomie osi priorytetowych dzięki wdrożeniu projektów zatwierdzonych do realizacji w schemacie 1.1.B	102
Tabela 19 Stopień realizacji zakładanych wskaźników na poziomie osi priorytetowych dzięki wdrożeniu projektów zatwierdzonych do realizacji w schemacie 1.4.A	103
Tabela 20 Stopień realizacji zakładanych wskaźników na poziomie osi priorytetowych dzięki wdrożeniu projektów zatwierdzonych do realizacji w schemacie 2.1.B	103
Tabela 21 Stopień realizacji zakładanych wskaźników na poziomie osi priorytetowych dzięki wdrożeniu projektów zatwierdzonych do realizacji w schemacie 2.1.C	104
Tabela 22 Stopień realizacji zakładanych wskaźników na poziomie osi priorytetowych dzięki wdrożeniu projektów zatwierdzonych do realizacji w schemacie 4.1A	104
Tabela 23 Stopień realizacji zakładanych wskaźników na poziomie osi priorytetowych dzięki wdrożeniu projektów zatwierdzonych do realizacji w schemacie 4.1.B	105
Tabela 24 Stopień realizacji zakładanych wskaźników na poziomie osi priorytetowych dzięki wdrożeniu projektów zatwierdzonych do realizacji w działaniu 4.2	105
Tabela 25 Stopień realizacji zakładanych wskaźników na poziomie osi priorytetowych dzięki wdrożeniu projektów zatwierdzonych do realizacji w schemacie 5.1.B	105
Tabela 26 Finansowanie schematów wchodzących w zakres przedmiotowy badania	113
Tabela 27. Wskaźniki RPO WP, Oś priorytetowa VIII	120

Tabela 28 Wskaźniki na poziomie Działania 8.1.....	121
Tabela 29 Wskaźniki na poziomie Działania 8.2.....	121
Tabela 30 Zestawienie liczby dofinansowanych projektów w ramach osi 4 ZPORR w latach 2004-2009.....	125
Tabela 31 Wskaźniki w Działaniu 4.1, 4.2 i 4.3 ZPORR.....	125
Tabela 32 Wartości wskaźników na poziomie VIII osi priorytetowej RPO WP w ujęciu rocznym	134
Tabela 33 Wartości wskaźników VIII osi priorytetowej RPO WP w podziale na wartości proponowane i obecne w ujęciu wartości docelowych	135
Tabela 34 Wykorzystanie środków Pomocy Technicznej w ujęciu wartości projektów dla lat docelowych RPO WP.	137
Tabela 35 Tabela wniosków i rekomendacji	144

ANEKSY

Aneks 1: Kwestionariusz CATI

Aneks 2 Scenariusz wywiadów indywidualnych z przedstawicielami IZ RPO WP

Aneks 3: Scenariusz wywiadów indywidualnych z Asesorami

Aneks 4: Scenariusz wywiadu grupowego

Aneks 5: Lista osób uczestniczących w indywidualnych wywiadach pogłębionych

Aneks 6: Lista osób uczestniczących w wywiadzie grupowym

Aneks 7: Lista osób uczestniczących w Panelu Ekspertów

Aneks 8: Podmioty biorące udział w badaniu CATI

Aneks 9: Matryce RPO WP

Aneks 10: Matryce logiczne systemu wyboru projektów RPO WP

Aneks 10: Matryce oceny kryteriów jakościowych

Aneks 11: Najważniejsze wnioski z wywiadów

Aneks 12: Przykłady dobrych praktyk i rozwiązań systemowych dotyczących oceny wniosków

Aneks 13: Spis wykorzystanej literatury

Aneksy w wersji elektronicznej

1. Baza danych wyników CATI w wersji EXCEL
2. Baza danych wyników CATI w wersji SPSS
3. Rozkłady odpowiedzi na pytania CATI wraz z tabelą przedstawiającą zależności między wybranymi zmiennymi
4. Notatki z wywiadów indywidualnych
5. Tabele danych odnoszące się do działań RPO WP w zakresie tematycznym wchodzącym w skład niniejszego badania
6. Zapis przebiegu zogniskowanego wywiadu grupowego
7. Zapis przebiegu panelu ekspertów
8. Zapis przebiegu ankiet CATI

